

Tilstandsrapport for videregående opplæring i Innlandet fylkeskommune skoleåret 2022/2023

Forord

Tilstandsrapporten for videregående opplæring i Innlandet gir lokale og regionale politikere viktig styringsinformasjon. I rollen som skoleeier er det avgjørende å ha gode analyser av de mest sentrale elevresultater for å fatte gode beslutninger. Slik skal tilstandsrapporten være et sentralt verktøy for kvalitetsutvikling. Denne tilstandsrapporten trykkes før den har vært til behandling i fylkestinget, derfor er ikke de politiske vedtakene knyttet til rapporten inkludert. Det er viktig å understreke at de politiske vedtakene er en viktig del av dette kvalitetsarbeidet.

Tilstandsrapporten viser og tydeliggjør det systematiske gode kvalitetsarbeidet som utøves i administrasjonen og skolene i Innlandet fylkeskommune. Det er et mål at tilstandsrapporten skal være lettlest, ryddig og med gode analyser. Dette er krevende innenfor et komplekst og sammensatt område.

Skoleåret 2022/2023 er første «normale» skoleår etter koronapandemien. Likevel har ettervirkninger fra koronapandemien effekt på resultater. Skoleåret startet med streik i lærerorganisasjonene. Dette påvirket særlig Gjøvik videregående skole, hvor streiken rammet store deler av elevmassen og skolestarten. Skoleåret 2022/2023 har også vært første året siden koronapandemien med gjennomføring av eksamen. Det ble i gjennomføringen av eksamen vanskeligheter på grunn av systemsvikt og dermed ikke valide resultater på norsk skriftlig eksamen. Fylkeskommunedirektøren ønsker å berømme skolenes ledere og ansatte for den innsatsen som ble lagt ned for å få Innlandets elever gjennom en krevende skolestart og en krevende eksamensgjennomføring skoleåret 2022/2023.

Resultatmessig holder Innlandet fylkeskommune stø kurs sammenlignet med resultater fra skoleår før koronapandemien. Årets gjennomføringstall for skoleåret er svakere enn for skoleåret 2021/2022, men likevel høyere enn resultatene fra skoleåret 2018/2019 som var siste år før nedstenging og fravær av eksamen grunnet koronapandemien. Det er likevel verdt å merke seg at det er en særlig nedgang i resultatene på Vg2 og Vg3, og især studieforberedende utdanningsprogram. Nedgangen i resultater knytter seg også til en kraftig økning i fraværet hos elevene. Dette ses i sammenheng med gjeninnføringen av fraværsgrensen. Resultatene må således fortsatt ses i lys av effekter vi trekker med oss etter koronapandemien.

Rapporten retter også oppmerksomhet til skolenes utviklingsarbeid for å bedre elevens resultater og gjennomføringsgrad gjennom fylkeskommunens helhetlige satsing på skolebasert kompetanseutvikling og profesjonelle læringsfellesskap. Dette arbeidet skal være en naturlig del av skolehverdagen og skolenes drift.

Tilgangen på læreplasser i Innlandet er god, og de fleste bransjene melder om økt behov for faglært arbeidskraft. Det er en høy økning av antall inngåtte lærlingekontrakter i Innlandet, og det arbeides godt for å øke andelen elever som fullfører og består utdanningsløpet i Innlandet fylkeskommune. Vi håper at fylkets skoleeiere lar seg inspirere av Innlandet fylkeskommunes tilstandsrapport for videregående opplæring skoleåret 2022/2023. Den bør danne grunnlag for en dypere innsikt i viktige årsakssammenhenger innenfor det 13-årige skoleløpet.

*Kompetanse- og tannhelsesjef Tore Gregersen
Fylkeskommunedirektør Tron Bamrud*

Sammendrag

Spesielle forhold skoleåret 2022/2023

Tilstandsrapporten for skoleåret 2022/2023 kan ikke sammenlignes med tilstandsrapporter fra årene under koronapandemien. Gjeninnføring av fraværs grensen og ny gjennomføring av eksamen, med tilhørende gjennomføringsproblemer, gjør at sammenligningsgrunnlaget på en rekke sentrale indikatorer ikke er direkte sammenlignbare med skoleårene under koronapandemien. I tillegg startet skoleåret med lærerstreik, og i Innlandet ble Gjøvik videregående skole sterkt påvirket av denne. Det er særlig indikatorene fullført og bestått pr. skoleår, fravær og andel sluttet som er påvirket.

Styrke fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle

Fylkeskommunene har et helhetlig og styrket ansvar for kompetansepoltikken i regionene. Vi skal jobbe for at innbyggerne i fylket har den kompetansen samfunnet og arbeidslivet etterspør lokalt og regionalt. Dette ansvaret henger sammen med at vi også har fått et større ansvar på integreringsfeltet gjennom å ivareta flykningers og innvandreres behov for opplæring som møter arbeidsmarkedets kompetansebehov.

Et viktig styringsdokument for fylkeskommunene fremover, er Meld. St. 14 (2022-23) «Utsynsmeldingen – utsyn over kompetansebehovet i Norge». Målet med meldingen er å bidra til høyere sysselsetting og til å dekke de viktigste kompetansebehovene i arbeids- og samfunnslivet. Fylkeskommunenes rolle som kompetansetilbyder og -koordinator fremheves, og fylkeskommunene skal prioritere kompetanse som er nødvendig for et høyproduktivt og konkurransedyktig næringsliv.

«Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden» innebærer den største endringen i videregående opplæring siden 1990-tallet. Stortingets vedtak i juni 2023 om å innføre en ny opplæringslov gjeldende fra 01.08.2024 tydeliggjør endringene som fullføringsreformen fører med seg. Vi skal gi elevene mer tid til fordypning og til å følge interessene sine, samtidig som dimensjonering og vektlegging av arbeids- og næringslivets kompetansebehov styrkes. Med fullføringsreformen og ny opplæringslov vil opplæringstilbudet til elever som ikke har med seg de faglige ferdighetene de trenger fra grunnskolen styrkes. Elever får nå i tillegg en rett til opplæring fram til de fullfører og består.

Fylkeskommunen har fått et tydeligere og mer omfattende ansvar for karriereveiledning gjennom lovfesting av retten til karriereveiledning, og kapasiteten innenfor karriereveiledning økes nå betydelig i fylket. Innlandet fylkeskommune tar overordnet ansvar for å bedre samsvaret mellom etterspørsel etter arbeidskraft i arbeidslivet og den enkeltes utvikling og anvendelse av egen kompetanse i egen region.

Fylkeskommunen styrer dimensjoneringen av fag- og yrkesopplæringen i samarbeid med partene i arbeidslivet, og vil ta hensyn både til nasjonale mål, søkerens ønsker og behovet innlandssamfunnet har for ulike typer videregående utdanning. Fylkeskommunen har et spesielt ansvar for at det tilbys fagskoleutdanning i Innlandet som svarer opp behovene for kompetanse som arbeidslivet har. Fylkeskommunene kan ikke alene sørge for at tilbud og etterspørsel etter kompetanse i regionen balanseres. Kunnskapen om kompetanseutfordringer regionalt må inngå i vurderingene når universiteter og høyskoler utvikler og dimensjonerer studieporteføljen. Det er derfor viktig med en styrket dialog mellom forvaltningsnivåer og institusjoner om regionale kompetanseutfordringer og prioriteringer.

Virksomhetsdata

For skoleåret 2022/2023 var elevtallet 11 825 ved de 23 videregående skolene i Innlandet fylkeskommune. Elevtallet i videregående opplæring i Innlandet er synkende. Antall elever fordelt på trinn i grunnskolen viser at elevtallet i videregående skole vil fortsette å gå ned i Innlandet i årene som kommer, men nedgangen varierer mellom regionene. Etableringen av private skoler sammen med elevtallsprognosene innebærer at det løpende må foretas vurderinger av skoletilbudet i videregående opplæring i fylket.

Innlandet får en endring fra 4463 elever som avslutter 10. trinn i 2022, til 3817 i 2032. Tallene inkluderer både offentlige og private skoler, samt kommunene Lunner og Jevnaker. Antall elever som avslutter grunnskolen de neste årene ser dermed ut til å gå ned med rundt 646 elever.

For skoleåret 2022/2023 var det av søkere med ungdomsrett flest som har søkt seg yrkesfag. Til Vg1 var det 58 % som har yrkesfaglig utdanningsprogram som førsteønske, mens 42 % har studieforbereende utdanningsprogram som førsteønske. Innlandet hadde flest søkere til utdanningsprogrammene helse- og oppvekstfag, teknologi- og industrifag, studiespesialisering og idrettsfag. Nesten 60 % av søkermassen til Vg1 hadde ett av disse utdanningsprogrammene som førsteønske på søknaden. Ved innsøking til Vg1 er det også nasjonalt flere som nå søker til yrkesfaglige utdanningsprogram.

Omvalg er en rettighet eleven har etter opplæringsloven. Omvalg betyr at eleven kan velge et annet utdanningsprogram eller programområde enn det eleven begynte på, dvs. man starter enten på samme nivå eller et lavere nivå i et nytt opplæringsløp. Omvalg innebærer svekket progresjon for de elevene det gjelder, og er forbundet med økte kostnader for skoleeier.

Det er etter koronapandemien nå en økning på omvalg/repetisjon fra Vg1 studieforbereende, mens omvalg/repetisjon fra Vg2 yrkesfag er redusert. Utviklingen innenfor denne indikatoren følges opp årlig for å se på utviklingen over tid.

Skoleåret 2022/2023 var det 1398 søkere til inntak etter individuell vurdering/fortrinn (2021/2022: 1357). Dette utgjør 10,6 % av totalt antall primærsøkere som var 13 159 pr. første inntak. Av de 1398 søkerne ble 969 (69,31%) tatt inn etter individuell vurdering. Herav var det 93 minoritetsspråklige søkere med kort botid (2021/2022: 81).

Gjennomføring videregående opplæring

Et overordnet mål for Innlandet fylkeskommune er at flere gjennomfører videregående opplæring. Gjennomføring på systemnivå tar utgangspunkt i når elevene startet Vg1 første gang, og beskriver elevenes status etter fem år for studieforbereende og seks år for yrkesfaglige utdanningsprogram.

Tallene som ble publisert i 2023 gjelder derfor elever som startet Vg1 første gang i 2016, og gir status for disse i 2021 (studieforbereende) og 2022 (yrkesfag).

Innlandet fylkeskommune har for 2016-kullet en gjennomføring på 81,2 %. Det er 0,2 prosentpoeng over landsgjennomsnittet og en forbedring fra forrige år på 1,2 prosentpoeng.

Landsgjennomsnittet har økt med 0,6 prosentpoeng til 81 % fra forrige måling. Den historiske utvikling fra 2006 i Innlandet fylkeskommune er god, og med gjennomsnittresultatet for 2016 – kullet er Innlandet fylke nå for første gang over landsgjennomsnittet. Det er relativt store forskjeller på gruppenivå, og gutter på yrkesfaglige utdanningsprogram har lavest andel som har fullført og bestått i Innlandet fylkeskommune. Selv om gutter på yrkesfaglige utdanningsprogram i 2016-kullet har lavest andel fullført og bestått i Innlandet, har de for første gang i målingen et bedre gjennomsnitt enn gutter på yrkesfaglige utdanningsprogram i landet. Jenter på yrkesfaglige utdanningsprogram i Innlandet har den største økningen i andelen som fullfører og består, og øker med 4,1 %. På studieforbereende utdanningsprogram øker andelen som fullfører og består i Innlandet marginalt for både gutter og jenter.

I tillegg til gjennomføringstallene fra SSB, har Innlandet fylkeskommune statistikk for å beskrive graden av gjennomføring pr. skoleår i Innlandet. Fullført og bestått pr. skoleår tar utgangspunkt i antall elever registrert ved skolene det aktuelle skoleåret, som følger et normalt opplæringsløp med fullført og bestått i alle fag. Gjennomføring pr. skoleår for skolene i Innlandet for skoleåret 2022/2023 er på 88,1 %. Dette er en nedgang på 3 prosentpoeng fra skoleåret 2021/2022.

Det er en betydelig nedgang på 4,6 prosentpoeng i gjennomføringen for gutter på studieforbereende utdanningsprogram. På yrkesfaglige utdanningsprogram for gutter er nedgangen på 2,5 prosentpoeng. Tilsvarende er nedgangen for jenter på studieforbereende utdanningsprogram på 2,8 prosentpoeng,

mens det for jenter på yrkesfaglige utdanningsprogram er en marginal nedgang på 0,4 prosentpoeng. Den største nedgangen finner vi for påbygg, både for gutter og jenter. Her er det en nedgang på over 10 prosentpoeng for begge kjønn sammenlignet med forrige skoleår.

Resultatet må imidlertid ses i lys av koronapandemien. Koronapandemien førte til at ingen ordinære eksamener ble gjennomført skoleårene 19/20, 20/21 og 21/22. Fraværsreglene var under koronapandemien midlertidige, og det reelle fraværet var høyere enn rapportert. Fullført og bestått pr. skoleår har de tre årene med koronapandemi således ligget høyt for Innlandet fylkeskommune. Direkte sammenligninger med tidligere år under koronapandemien blir lite relevant da forskjellene i grunnlaget for sammenligningen er for stor. Ved sammenligning mellom skoleåret 2022/2023 og det siste resultatet i 2018/2019 før koronapandemien ser en likevel en økning i andelen elever som fullfører og består skoleåret i Innlandet fylkeskommune.

Sluttere

Andelen elever som slutter i løpet av skoleåret har i Innlandet gått opp fra 3,0 % til 3,2 %. Nasjonalt er andelen sluttet likt med forrige skoleår. Nasjonalt sett er det dermed 3,4 % sluttet for skoleåret 2022/2023. Andelen elever som slutter i Innlandet er lav sammenlignet med landet.

Det er prosentvis flest elever på yrkesfag og påbygg som har sluttet. Det er prosentvis flest gutter som slutter på påbygg, studieforbereende utdanningsprogram og yrkesfaglige utdanningsprogram.

Fravær

Det var i 2022/2023 en kraftig økning i gjennomsnittlig fravær blant elevene, både nasjonalt og i Innlandet. Det er en økning fra 2,9 % til 6,3 % i gjennomsnittlig fravær blant elevene i Innlandet og fra 3,1 % til 6,8 % i landet. De tre foregående årene har fraværet vært lavt både for Innlandet og nasjonalt. Dette må ses i sammenheng med koronapandemien og midlertidig endring av fraværsreglene. Direkte sammenligninger skoleårene under koronapandemien blir lite relevant da forskjellene i grunnlaget for sammenligningen er for stor.

Det som likevel er til bekymring, er at fraværet nå er tilbake på nivå før fraværsgrensene ble innført. Fraværsgrensene har vært mye diskutert siden innføringen, men det er ingen tvil om at økningen i resultatene på andel fullført og bestått før koronapandemien kan ses i sammenheng med strengere fraværsgrenser og økt tilstedeværelse på skolen blant elevene.

Ser vi på kjønnsforskjeller i Innlandet for skoleåret 2022/2023, så har jenter et høyere fravær enn gutter samlet sett. Dette gjelder både for yrkesfaglige og studieforbereende utdanningsprogram. På påbygg til generell studiekompetanse har gutter et høyere fravær enn jenter. Det er noe høyere fravær på yrkesfag sammenlignet med studieforbereende utdanningsprogram, mens det er betydelig høyest fravær blant elevene på påbygg. Det er også høyere fravær blant elevene på Vg3 enn det er på Vg2 og Vg1.

Elevenes forutsetninger

Elevenes kompetanse og karakterer fra grunnskolen er det forholdet som har mest å si for om de gjennomfører videregående opplæring. Elevenes sosiale bakgrunn og foreldrenes utdanningsnivå spiller også en stor rolle. Samtidig kan betydningen av å gå på en skole med høyt bidrag til elevenes læring, være like stor som betydningen av foreldrenes utdanningsnivå. Fylket ligger fortsatt blant de med lavest utdanningsnivå i landet når det gjelder andel av befolkningen med høyere utdanning, og det er store forskjeller mellom kommunene.

Det er mange og komplekse sammenhenger til frafall og manglende gjennomføring av videregående opplæring. Unge som ikke fullfører videregående opplæring er en heterogen gruppe, og det er mange ulike historier og forløp bak tallene i gjennomføringsstatistikken. Det er elevenes kunnskaper og ferdigheter fra grunnskolen, målt i karakterer på 10.trinn, som har sterkest direkte effekt på om en elev gjennomfører videregående opplæring. Elever med lave karakterer fra grunnskolen er derfor en risikogruppe når det gjelder å fullføre videregående opplæring.

Gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Innlandet går ned fra forrige skoleår. Dette gjelder også for landet. Nedgangen er på 1 grunnskolepoeng både for Innlandet og landet. Dermed ligger Innlandet fremdeles 0,5 grunnskolepoeng under landsgjennomsnittet.

Det er fremdeles stor forskjell mellom kjønn – jenter har vesentlig bedre resultater fra grunnskolen enn gutter. Denne forskjellen finner vi også i øvrige fylker og nasjonalt. Kjønnsforskjellene er marginalt større i Innlandet enn nasjonalt. Gutter i Innlandet gikk ned med 0,6 grunnskolepoeng fra forrige år, mens jenter gikk ned 1,3 grunnskolepoeng. Gutter i landet gikk ned 0,8 grunnskolepoeng, mens jenter i landet gikk ned 1,1. Dermed har gutter i Innlandet minsket avstanden til landsgjennomsnittet for gutter, mens det for jenter har økt.

Det er grunn til bekymring over den høye andelen elever i Innlandet med lave karakterer fra grunnskolen. Likeledes er det grunn til bekymring rundt den systematiske forskjellen i grunnskolepoeng mellom kommuner i Innlandet. Dette gir de videregående skolene i Innlandet et krevende utgangspunkt for å bedre gjennomføringen i fylket.

Foreldrenes utdanningsnivå er én indikator på elevers sosiale bakgrunn. Foreldrenes utdanning har både direkte og indirekte påvirkning på resultatene av utdanning. Dette ses gjennom grunnskolepoeng som videre påvirker kompetanseoppnåelsen i videregående opplæring og høyere utdanning. Utdanningsnivået blant den voksne befolkningen i Innlandet er lavere enn nasjonalt. Det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder innbyggernes utdanningsnivå. 27,8 % av den voksne befolkningen i Innlandet har grunnskole som høyeste utdanning.

Tiltak for økt læringsutbytte

De videregående skolene jobber systematisk for å øke elevenes læringsutbytte med utgangspunkt i en utviklingsplan. Utviklingsplanen foreligger ved oppstarten av skoleåret og skal ha tydelige målsettinger om hva som skal oppnås og hvilke tiltak som skal prioriteres.

Årsmeldingen og utviklingsplanen er utgangspunktet for styrings- og utviklingsdialog mellom den enkelte skole og skoleeier. Dialogen gjennomføres med deltakelse fra skolens ledelse, elevråd og tillitsvalgte og følger en fastsatt agenda med diskusjon og gjennomgang av skolens resultater.

Forskningen viser at det er vanskelig å identifisere og påvise hvilke forhold som har størst betydning for skolens bidrag til elevenes læring, men både politisk utforming, skoleeiere, skoleledere og lærere er av betydning. Det er derfor viktig med samordnet innsats mellom aktører og nivåer (Ekspertgruppe for skolebidrag, 2020).

Noe av det viktigste skolene kan gjøre for å øke elevenes læringsutbytte og redusere forskjeller, er å utvikle en inkluderende skolekultur kombinert med tydelig klasseledelse, strukturerte rammer og lærere med solid fagkompetanse og med vekt på at alle elevene får utnyttet sitt potensiale for å lære.

I tillegg til individuell kompetanseheving har det de siste årene vært en tydelig dreining i retning av kollektive og skolebaserte kompetansehevingstiltak. Det betyr at lærerne i fellesskap utvikler kompetanse innenfor rammene av et lærende profesjonsfellesskap. Alle de videregående skolene i Innlandet har etablert arenaer for læring og kompetanseheving internt i kollegiet på skolen og å utvikle gode og lærende profesjonsfellesskap. Dette er viktig for å utvikle gode skoler.

I tillegg til vektleggingen på skolebasert kompetanseheving, har det også blitt innført en desentralisert innretning av tildeling av nasjonale midler til kompetanseheving i skolen. Desentralisert kompetanseheving (Dekomp) er i Innlandet organisert etter en modell hvor det er etablert et samarbeidsforum under ledelse av Statsforvalteren i Innlandet.

Kompetanse og tannhelse ved enhet for skoleutvikling leder samarbeidet mellom skoleeier, skolene og Høgskolen i Innlandet i Dekomp-arbeidet. Kompetanseutviklingen skal bidra til å løfte skolenes samlede

kompetanse til beste for det pedagogiske tilbudet og for barn og unge sin læring og utvikling. Denne kompetanseutviklingen skal være systematisk og foregå over tid, slik at det blir en institusjonalisering, det vil si at kompetansen blir værende i organisasjonen.

I tillegg til skolebasert kompetanseutvikling og individuelle kompetanseutviklingstiltak for enkeltlærere, er det i de videregående skolene i Innlandet også etablert faglige nettverk innenfor hvert enkelt utdanningssprogram og de større fellesfagene.

Identifisering, kartlegging og oppfølging (IKO) av elever er en systematisert metode for å følge opp elever som står i fare for enten å stryke i fag eller ikke å ha vurderingsgrunnlag i fag. Alle skolene i Innlandet fylkeskommune arbeider etter IKO-modellen. IKO-arbeidet tar utgangspunkt i så tidlig som mulig identifisere og kartlegge elever med risiko for å stryke eller ikke få karakter i fag og å følge opp disse elevene med målrettede tiltak. Identifiseringen og kartleggingen av elever med faglige og sosiale utfordringer skjer etter fastsatt systematikk som innebærer blant annet samtaler med hver enkelt elev ved skolestart for å avdekke behov for tettere oppfølging. Dersom kartleggingen viser behov for tettere oppfølging av eleven, skal det utarbeides en plan for dette. Oppfølgingstiltak skal iverksettes straks og være intensiv og tilpasset den enkelte elev.

Arbeidet med IKO-modellen ledes og driftes av enhet for skoleutvikling i Kompetanse og tannhelse. Skolene samarbeider om drift og videreutvikling av IKO-modellen, gjennom nettverksjobbing. IKO-modellen vektlegger å samle laget rundt eleven og læreren. I den sammenheng er nettverket for IKO slått sammen med nettverk for minoritetsspråk og spesialundervisning. Dette for å minske trykket ute på skolen når det gjelder møtevirksomhet, men også for å samle kompetansen og sørge for effektivitet rundt samhandling.

En viktig del av arbeidet i IKO-modellen er at skolene får tilgang til informasjon tidlig. Innlandet fylkeskommune har i løpet av våren 2023 utviklet et eget verktøy for tidlig identifisering av elever som kan stå i fare for å ikke fullføre og bestå skoleåret. Verktøyet gir skolene informasjon om elevene i god tid før skolestart. Dette gir skolene og lærerne mulighet til å være bedre forberedt og rustet til å sette i gang forebyggende tiltak tidlig i skolestarten.

Fylkeskommunen har rettet en spesiell innsats mot elever med minoritetsspråk gjennom et eget prosjekt. Prosjektet skal bidra til at flere minoritetsspråklige unge og voksne gjennomfører videregående opplæring. Prosjektet vektlegger tilpasset opplæring, tilhørighet og inkludering som læringsbetingelser for språk og fag. Det er utviklet et profesjonsfellesskap på andrespråksfeltet på tvers av skoler i fylket. Det har vært viktig fordi lærere med kompetanse innen norsk som andrespråk er spredt på ulike skoler. Profesjonsfellesskapet gir mulighet for samarbeid, kunnskapsdeling og styrket støtte blant lærere og skoleledere for å kunne møte de utfordringene og mulighetene som andrespråksundervisning innebærer.

Lærerspesialistordningen ble nedlagt av regjeringen og avsluttet våren 2022. Innlandet fylkeskommune hadde gode erfaringer med ordningen, og valgte å videreføre dette gjennom en egen ordning med fagutviklere i skolen. I skoleåret 2022-23 var det i alt 100 fagutviklere fordelt på de 23 videregående skolene i Innlandet. En fagutvikler skal være faglig oppdatert på forskning og fagdidaktikk på sitt fagområde og i tillegg bruke kompetansen sin til å være med på å utvikle skolen

Fag- og yrkesopplæringen

Fag- og yrkesopplæring omhandler videregående opplæring i bedrift for lærlinger, lærekandidater, praksisbrevkandidater, kandidater for fagbrev på jobb, samt privatister (praksiskandidater). Sentrale aktører i fagopplæringen er de selvstendige lærebedriftene, opplæringskontorene med sine medlemsbedrifter, videregående skoler, avdeling for kompetanse og tannhelse i fylkeskommunen og partene i arbeidslivet.

Fag- og yrkesopplæring foretar sine resultatmålinger med telledato 31.12 hvert år. Pr. 31.12.2022 hadde til sammen 3141 personer kontrakt om opplæring i Innlandet fylke. Inkludert i dette tallet er lærekontrakter, kontrakter om Fagbrev på jobb, opplæringskontrakter, praksisbrevkontrakter, kontrakt om alternativt Vg3 i skole over 2 år og kontrakt om alternativt Vg3 i skole over 1 år (grunnkompetanse).

I løpet av året 2022 ble det godkjent i alt 1834 nye kontrakter. Antallet nye kontrakter som inngås hvert år har økt jevnt siden 2018. Tidlig formidling om våren har vært et mål i formidlingsprosessen. For elevene er det viktig å vite at læreplassen står klar etter at skoleåret er slutt. Lærebedriftene har samtidig ønske om å avklare inntaket av lærlinger så tidlig som mulig. Tidlig og høy formidling er et resultat av et tett samarbeid mellom Enhet for fagopplæring, skolene/ yrkesfagkoordinatorene, opplæringskontor og selvstendige lærebedrifter. De aller fleste søkerne til læreplass er avgangselever fra videregående skole, men en økende andel av kontraktene inngås med søkere som er mellom 20 og 30 år. Dette skyldes i hovedsak bruk av ordningen med «fagbrev på jobb,» og økt etterspørsel etter lærekontrakt med full opplæring i bedrift.

Fag-/svenneprøver er sluttvurdering for alle som har fag-/svennebrev som mål for sin opplæring. I 2022 ble det til sammen gjennomført 2304 prøver i Innlandet. Dette er tilsvarende som forrige år. Resultatene fra gjennomførte prøver viser at de aller fleste består. Hele 96,5 % av kandidatene som avla prøve i 2022 fikk enten karakteren Bestått eller Bestått meget godt.

Mange fryktet at koronapandemien ville føre til et tøffere arbeidsmarked for nyutdannede fagarbeidere, men nye tall fra Utdanningsdirektoratet viser at sysselsettingen øker og at det er flere i jobb nå enn før koronapandemien. Innlandet har flest nyutdanna fagarbeidere i jobb. Delen nyutdannede fagarbeidere i jobb varierer fra 85,3 % i Innlandet og 84,9 % i Trøndelag, til 78 % i Møre og Romsdal. Innlandet har forbedret resultatet fra fjorårets måling med 2,2 %-poeng (fra 83,1 % til 85,3 %).

Innlandet fylkeskommune samarbeider med WorldSkills Norway (WSN) om gjennomføring av skole-konkurranser, Innlandsmesterskap og Skole NM. WSN er en ideell organisasjon som arbeider for å heve kvaliteten på og interessen for norsk yrkesutdanning. Skolekonkurranser som pedagogisk verktøy skal bidra til økt motivasjon, mestring og læringsutbytte for elevene. Det ble avholdt skolekonkurranser ved 17 skoler i Innlandet i løpet av skoleåret. I tillegg ble det arrangert 14 Innlandsmesterskap og 15 lokale uttak som kvalifiserte til deltakelse i Skole NM. Elever fra Innlandet deltok i hele 29 ulike konkurranser, og høstet medalje i til sammen 11 lærefag i Skole NM 2023.

Læringsmiljø

Et godt læringsmiljø betyr at elevene opplever både mestring og trivsel i læringsarbeidet og at de blir møtt med forventninger og krav til læring som er realistiske, men samtidig ambisiøse på elevenes vegne. Fellesskapet med andre elever samt gode relasjoner til lærere, skoleledere og andre ansatte på skolen er viktige komponenter i et godt og inkluderende læringsmiljø.

Forskningen viser at det er sammenheng mellom et godt og inkluderende læringsmiljø og elevenes utbytte av opplæringen. Elevundersøkelsen, som Utdanningsdirektoratet gjennomfører om høsten hvert år, gir viktig informasjon om hvordan elevene opplever eget læringsmiljø på skolen.

De samlede resultatene i Elevundersøkelsen og hvordan elevene svarer på spørsmålene varierer ikke så mye mellom det nasjonale snittet og gjennomsnittet i Innlandet. Det er også små variasjoner i snittscore fra det ene skoleåret til det andre. Derimot kan det være større forskjeller i svarene mellom utdanningsprogram og mellom klasser på den samme skolen. Bruken av resultatene og svarene i Elevundersøkelsen er derfor mest interessant på skolenivå og i den enkelte klasse.

Andelen elever som deltar i Elevundersøkelsen er i stor grad høy for de fleste videregående skolene i Innlandet. Svarprosenten for Innlandet fylkeskommune samlet sett skoleåret 2022/2023 var 84,8 %. Resultatene fra Innlandet er likt med, eller bedre enn, landsgjennomsnittet i Elevundersøkelsen. Likevel er det noen indikatorer i Innlandet som sett i sammenheng har endringer som er viktige å merke seg. Blant annet så er det en svak nedgang i resultatet på indeksene Trivsel, Mestring og Motivasjon. Indeksene viser også at det er en nedgang nasjonalt. Dette er et resultat som kan indikere at Innlandet fylkeskommune må fortsette å jobbe med å skape trygge og gode læringsmiljøer, hvor elevene trives og opplever mestring. Dette settes i sammenheng med arbeidet innen IKO-modellen, Handlingsplan for psykisk helse og ikke minst det kollektive arbeidet i profesjonelle lærende nettverk.

På spørsmålene i Elevundersøkelsen 2022/2023 om vurdering er det høyest score på spørsmålene om læreren forklarer hva som er målene i de ulike fagene, og om læreren forklarer godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet skal vurderes. Lavest score er det på spørsmålene om elevene får være med å foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet skal vurderes og om elevene får være med å vurdere arbeidet sitt.

Det er også i indeksen for Vurdering for læring forskjeller mellom studieretninger, og det er større tilfredshet blant elevene på yrkesfaglige utdanningsprogram enn på studieforberedende utdanningsprogram. Den samme forskjellen kommer til syne mellom kjønn hvor gutter er mer tilfredse med vurderingsarbeidet i skolene enn jenter. Innlandet ligger jevnt over litt høyere enn landet når det gjelder indeksen Vurdering for læring.

Elevundersøkelsen har flere spørsmål om mobbing. Elevene blir spurt om de har blitt mobbet på skolen de siste månedene, om de er blitt mobbet av andre elever, om de er blitt mobbet av voksne på skolen og om de blir mobbet digitalt. Dessverre har endringene Utdanningsdirektoratet foretok seg i forkant av publiseringen av resultater fra elevundersøkelsen ført til at detaljer i resultatene skjermes, også for Innlandet fylke i sin helhet. Høsten 2022 svarte 3 % av elevene i Innlandet at de er blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene. Det er litt høyere enn i landet, hvor 2,6 % svarer at de er blitt mobbet på skolen de siste månedene.

Spesialundervisning

I Innlandet fylkeskommune mottar totalt 4 % av elevene spesialundervisning i ett eller flere fag. Av totalandelen er 1,9 % knyttet til egne tilrettelagte tilbud. Der er en marginal økning fra fjorårets skoleår, men tyder på stabile tall over tid.

Innlandet fylkeskommune har sammen med skolene etablert felles rutiner og prosedyrer for å følge opp de krav, forventninger og behov som kommer til uttrykk gjennom nasjonale og lokale styringsdokumenter, læreplan, lover og regler. Det evalueres fortløpende rutiner som følge av tilsynene som Statsforvalteren og Innlandet Revisjon IKS gjennomfører, og som konsekvens av fylkeskommunale kvalitetsvurderingssystemer og lokalt utviklingsarbeid.

Rådgivingstjenesten

Elevenes rett til nødvendig rådgiving er hjemlet i opplæringslovens § 9-2 og i forskrift til opplæringsloven kapittel 22. Alle de videregående skolene i Innlandet har en ressursfordeling knyttet til ansatte i rollene som sosialpedagogisk rådgiver og utdanning- og yrkesrådgiver.

For å forebygge feilvalg, omvalg og frafall blant elever i den videregående skolen er videregående opplæring blant annet avhengig av at elevene i ungdomsskolene opplever gode overganger, får god karriereinformasjon og utvikler karrierekompetanse. Innlandet fylkeskommune drifter nettverksarbeid i Innlandet.

Det arbeides med styrking av kvalitet og kompetanseutvikling og et tettere samarbeid mellom skole, karrieresenter og arbeidslivet i regionene. Skoleeier er tett på arbeidet i de regionale rådgivernetverkene og nettverkene koordineres av en ansatt på det lokale karrieresenteret.

Oppfølgingstjenesten

Oppfølgingstjenesten (OT) er en lovpålagt tjeneste. Fylkeskommunen skal ha en oppfølgingstjeneste for ungdom som har rett til opplæring etter §3-1, og som ikke er i opplæring eller arbeid. Tjenesten omfatter også ungdom som har tapt opplæringsrett etter § 4-6.

Målgruppen til OT er ungdom i alderen 15-21 år. Formålet med oppfølgingstjenesten er å sørge for at all ungdom som hører til målgruppen får tilbud om opplæring, arbeid eller andre kompetansefremmende tiltak, eventuelt en kombinasjon av disse.

Innlandet har til nå hatt primært to tiltak for ungdom utenfor opplæring, «Finn Din Vei» og «OT skole». Det er tilbud til ungdom i oppfølgingstjenestens målgruppe som har behov for et aktivitetstilbud og mulighet

til å få veiledning i fag til privatisteksamen. Det er igangsatt et arbeid med samordning av tiltak innenfor oppfølgingstjenesten, der en ny og felles tiltaks- og oppgaveportefølje for OT Innlandet vil bli etablert. Antall ungdom som er under oppfølging av OT har gått ned fra 273 i skoleåret 2021/2022 til 244 i skoleåret 2022/2023. Det har vært en nedgang i antallet ungdom som ikke har søkt opplæring, og en nedgang i antallet avbrudd. Begge disse indikatorene har hatt en nedgang de tre siste årene. Dette er en positiv utvikling og kan sees i sammenheng med forebyggende arbeid og forebyggende tiltak i Innlandet generelt.

Internasjonalt servicekontor

Internasjonalt servicekontor har siden 2021 vært akkreditert gjennom Erasmus+ programmet. Dette innebærer at kontoret koordinerer skoler og opplæringskontor gjennom ordningen og søker om mobilitetsmidler på vegne av medlemmene i konsortiet. Det er åpnet opp for flere medlemmer i 2022 og det er nå 8 skoler, 2 opplæringskontor og Læringsfabrikken på Raufoss i konsortiet.

Kontoret har sendt lærlinger på praksisopphold både høsten 2022 og våren 2023. Praksisoppholdene har hatt en varighet på 13 uker. 22 lærlinger reiste ut på praksisopphold høsten 2022., og 24 lærlinger reiste ut på praksisopphold våren 2023. Den største gruppen lærlinger som har reist ut i perioden har vært innenfor barne- og ungdomsarbeiderfaget, Ikt, helse og kontorfaget. Andre lærefag er salg, reiseliv, kokk, servitør, institusjonskokk, produksjonsteknikk og telekommunikasjonsmontør.

Voksnes læring

1. august 2022 ble Karriere Innlandet en realitet. Voksnes læring består av Enhet for voksne læring og ni regionale karrieresentre. I tillegg er det tilbud ved Fylkesdekkende senter for nettundervisning i Trysil, og ved Jønsberg, Lena-Valle og Storsteigen videregående skoler.

Året har vært preget av høy aktivitet. Opplæringstilbudene har vært omfattende og mangfoldige med mange deltakere. Utdanningsløftet og forsøket med modulbasert fag- og yrkesopplæring har gitt økonomisk handlingsrom til å prøve ut nye rettigheter for voksne og kommende modell for videregående opplæring i yrkesfag.

Det har vært 2255 voksne i opplæring skoleåret 22/23 i Innlandet. Av disse har 1966 fått sin opplæring i Karriere Innlandet og 91 på Fylkesdekkende senter for nettundervisning i Trysil (som også blir delfinansiert over rammen til Enhet for voksne læring). 107 har gått Voksenagronom og 91 har hatt undervisning i ordinær videregående skole. Totalt er det en liten økning i antall deltakere fra samme periode forrige år.

Av de 1966 i opplæring i Karriere Innlandet, har 69 % gått yrkesfaglig løp. Det er en økning på 5 % fra forrige år. I yrkesfag er det flest deltakere på Helse- og oppvekst fag, fulgt av Bygg- og anleggsfag. Det er stort behov for helsefagarbeidere og mange søkere. I enkelte regioner er det også stor pågang til Industrifag.

31 % har tatt fag til generell studiekompetanse. Dette er en nedgang fra 38 % fra forrige periode. Nedgangen i antall personer i fag til generell studiekompetanse skyldes at flere deltakere tar flere fag i løpet av et år enn tidligere. Flere klasser fylles da opp med de samme deltakerne.

Resultatene på avlagte fagprøver for voksne over 25 år har de siste årene vært stabile. Mens det var 1114 forrige år, har 1111 voksne over 25 år avlagt fagprøve siste år. 98 % av disse har bestått sin fagprøve.

Opplæring innen kriminalomsorgen

Fylkeskommunen har ansvaret for å gi grunnskoleopplæring og videregående opplæring til innsatte, jf. Opplæringsloven § 13-2a. Det er 553 innsatte som har deltatt i undervisning i regi av fylkeskommunen, hvor flertallet har deltatt i yrkesfag. 652 innsatte har mottatt karriereveiledning i samme periode. Dette er på samme nivå som forrige år. Utdanningsdirektoratet forvalter øremerkede statlige midler til dette feltet. Statsforvalteren i Vestland har et nasjonalt og koordinerende ansvar for all opplæring innenfor kriminalomsorgen.

Opplæring innen institusjoner

Innlandet fylkeskommune har ansvaret for å ivareta rettighetene til opplæring for beboere og pasienter i barneverninstitusjon, helseinstitusjoner psykiatri og helseinstitusjoner rus jf. Opplæringsloven §§ 13-2 og 13-3a. Ansvaret omfatter grunnskoleopplæring og videregående opplæring. Dette ansvaret ligger til seksjon for regional kompetanseutvikling, der enhet Elevtjenesten er ansvarlig for opplæring tilknyttet barneverninstitusjon og helseinstitusjoner psykiatri, og enhet Voksnes læring er ansvarlig for opplæring tilknyttet helseinstitusjoner rus.

Det har pågått et omfattende harmoniseringsarbeid på institusjonsfeltet for barnevern og helseinstitusjon psykiatri fra skoleåret 21/22 til dags dato. For å ivareta det juridiske, faglige og økonomiske ansvaret fylkeskommunen bærer foreligger det nå harmoniserte styringsdokumenter, samarbeidsavtaler og økonomiske avtaler med kommuner. Implementeringsarbeidet er godt i gang, i alle ledd, med allerede positive synergieffekter.

Det forventes en vedvarende økning av antall barn og unge i institusjon. Trendbildet er også at målgruppen stadig blir flere og yngre. Institusjoner med langtidsplasseringer opplever majoriteten av ungdom nå i 12-14 årsalder (tidligere 14-17 år), og oppholdets varighet har økt fra 1-2 år til 2-3 år.

Fagskole

Fagskole er høyere yrkesfaglig utdanning med utdanningstilbud som i hovedsak varer fra ½ til 2 år, og gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak. Fagskolene tilbyr også korte, spissede moduler innenfor spesifikke tema. Modulene gir fra 5 til 20 studiepoeng per modul.

Fagskolen Innlandet er én av Norges største offentlige fagskoler, og har de siste årene vokst betydelig, både i antall studenter og i antall ansatte. De fleste studietilbud ved Fagskolen Innlandet kan tas enten som heltidsstudier, deltidsstudier eller nettstudier med samlinger.

Innhold

Forord	2
Sammendrag	3
1 Spesielle forhold skoleåret 2022/2023	14
2 Styrke fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle	14
3 Kvalitetssystem og kvalitetsarbeid - Nasjonale og lokale indikatorer	15
3.1 Opplæringsloven, målstruktur og fylkestingets vedtak	15
3.2 Systematisk kvalitetsarbeid for videregående opplæring i innlandet	16
3.3 Det 13-årige opplæringsløpet i Innlandet	17
4 Videregående skoler	18
4.1 Virksomhetsdata for videregående skoler	18
4.1.1. Elevantvikling	18
4.1.2. Inntak og omvalg	19
4.1.3. Inntak etter individuell vurdering	20
4.2 Gjennomføring	20
4.2.1. Gjennomføring på systemnivå	21
4.2.2. Gjennomføring pr. skoleår	24
4.2.3. Elever som slutter i videregående skole	26
4.2.4. Fravær i videregående skole	27
4.2.5. Karakterer i gjennomgående fag	28
4.3 Sammenhenger når det gjelder gjennomføring av videregående opplæring	29
4.3.1. Elevenes forutsetninger ved inngangen til videregående opplæring	30
4.3.2. Utdanningsnivå i Innlandet og foreldres betydning for barnas læring i skolen	33
4.3.3. Tiltak for økt læringsutbytte i Innlandet	36
5 Fag- og yrkesopplæring	42
5.1 Kontrakter i Innlandet	42
5.1.1. Formidling til lære-plass	42
5.1.2. Gjennomsnittsalder ved læretidens oppstart	44
5.1.3. Løpende kontrakter ved årsskiftet	45
5.2 Fag-/svenneprøver og kompetanseprøver	45
5.3 Overgang fra Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram	46
5.4 Flere med fagbrev kommer ut i jobb	47
5.5 Kvalitetsarbeid og kompetanseutvikling	48
5.5.1. Årlig rapportering fra lærebedrifter	48
5.5.2. Lærlingundersøkelsen	48
5.5.3. Kompetanseutvikling	48
5.5.4. Re-godkjenning av lærebedrifter	49
5.6 Ny ordning for lærekandidater med spesialundervisning i bedrift	49
5.7 Tilskuddsordninger for lærebedrifter	49
5.8 Skolekonkurranser for elever på yrkesfag	50
5.9 Fag og svennebrevutdeling	50

6	Læringsmiljø	51
6.1	Elevundersøkelsen	52
6.2	Mobbing og krenkelser	54
6.3	Handlingsplan for psykisk helse	56
7	Spesialundervisning	57
7.1	Vedtak om spesialundervisning	58
8	Rådgivningstjenesten	58
9	Oppfølgingstjenesten	60
10	Internasjonalt servicekontor	62
11	Voksnes læring	63
12	Opplæring innen institusjoner	70
13	Fagskole	73
14	Vurdering og konklusjon	74
	Nøkkeltall	80

1 Spesielle forhold skoleåret 2022/2023

Tilstandsrapporten for skoleåret 2022/2023 kan ikke sammenlignes med tilstandsrapporter fra årene under koronapandemien. Gjeninnføring av fraværsgrensen og ny gjennomføring av eksamen, med tilhørende gjennomføringsproblemer, gjør at sammenligningsgrunnlaget på en rekke sentrale indikatorer ikke er direkte sammenlignbare med skoleårene under koronapandemien. I tillegg startet skoleåret med lærerstreik, og Gjøvik videregående skole ble sterkt påvirket av denne. Årets resultater blir dermed ikke direkte sammenlignbare med resultater fra skoleårene 2019/2020 til og med 2021/2022, da analyser viser at koronapandemien har hatt en stor påvirkning på skoleårsresultatene. Det er særlig indikatorene fullført og bestått pr. skoleår, fravær og andel sluttere som er påvirket.

2 Styrke fylkeskommunens samfunns-utviklerrolle

Fylkeskommunene har et helhetlig og styrket ansvar for kompetansepolitikken i regionene. Vi skal jobbe for at innbyggerne i fylket har den kompetansen samfunnet og arbeidslivet etterspør lokalt og regionalt. Dette ansvaret henger sammen med at vi også har fått et større ansvar på integreringsfeltet gjennom å ivareta flykningers og innvandreres behov for opplæring som møter arbeidsmarkedets kompetansebehov. Kompetanse- og utdanningspolitikken er en vesentlig del av den regionale planleggingen i Innlandet, og dette vises i den regionale planen for det inkluderende Innlandet. Innenfor denne rammen vil fylkeskommunen legge til rette for å styrke sammenhengen mellom nærings- og kompetansepolitikken, noe som er vektlagt i Innlandsstrategien. Innlandet fylkeskommune er i 2023 i gang med å utarbeide en regional plan for kvalifisering av innvandrere for vår region.

Et viktig styringsdokument for fylkeskommunene fremover, er Meld. St. 14 (2022-23) «*Utsynsmeldingen – utsyn over kompetansebehovet i Norge*» som ble fremlagt våren 2023 og vedtatt i Stortinget i juni. Målet med meldingen er å bidra til høyere sysselsetting og til å dekke de viktigste kompetansebehovene i arbeids- og samfunnslivet. Meldingen peker på de viktigste kompetansebehovene framover og redegjør for konkrete tiltak som skal gjennomføres. Fylkeskommunenes rolle som kompetansetilbyder og -koordinator fremheves. Strukturell mangel på arbeidskraft og udekket etterspørsel etter sentrale og kritiske kompetanser gjør at det er nødvendig å prioritere tydeligere hva vi bør satse på. Fylkeskommunene skal prioritere kompetanse som er nødvendig for et høyproduktivt og konkurransedyktig næringsliv. I tillegg settes kompetanse som er nødvendig for å gjennomføre det grønne skiftet øverst på prioriteringslisten. Kompetanse som er nødvendig for å ha gode velferdstjenester i hele landet og for å håndtere den demografiske utviklingen, særlig knyttet til helse- og omsorgsykker prioriteres. I samarbeid med bl.a. NAV skal vi også prioritere å kvalifisere og mobilisere flere av dem som står utenfor arbeidslivet.

«*Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden*» innebærer den største endringen i videregående opplæring siden 1990-tallet. Stortingets vedtak i juni 2023 om å innføre en ny opplæringslov gjeldende fra 01.08.2024 tydeliggjør endringene som fullføringsreformen fører med seg. Vi skal gi elevene mer tid til fordypning og til å følge interessene sine, samtidig som dimensjonering og vektlegging av arbeids- og næringslivets kompetansebehov styrkes. Med fullføringsreformen og ny opplæringslov vil opplæringstilbudet til elever som ikke har med seg de faglige ferdighetene de trenger fra grunnskolen styrkes. Elever har i dag en lovfestet rett til videregående opplæring, men får nå i tillegg en rett til opplæring fram til de fullfører og består. Retten til videregående opplæring utvides ved at man fjerner tidsbegrensningen på tre år, og med utvidet rett til videregående opplæring vil fylkeskommunene og skolene få bedre muligheter til å ta et større ansvar for elevene som ikke lykkes med å bestå ett eller flere fag på første forsøk. Evne til kompetansebasert omstilling og nyskaping/innovasjon vil bli helt avgjørende for økt produktivitet og

konkurranseskraft i arbeids- og næringslivet. Det vil være like stort behov for å rekruttere gode fagarbeidere som personer med høyere utdanning.

Fylkeskommunen har fått et tydeligere og mer omfattende ansvar for karriereveiledning gjennom lovfesting av retten til karriereveiledning, og vi utvider nå kapasiteten innenfor karriereveiledning betydelig. Innlandet fylkeskommune tar overordnet ansvar for å bedre samsvaret mellom etterspørsel etter arbeidskraft i arbeidslivet og den enkeltes utvikling og anvendelse av egen kompetanse i egen region. Det innebærer oppdatering av regionale planer, utarbeidelse av et godt kunnskapsgrunnlag og samarbeid med kompetanseaktørene regionalt. Det er rettet særlig oppmerksomhet mot at regionen får dekket sitt behov for oppdatert faglært arbeidskraft.

Fylkeskommunen styrer dimensjoneringen av fag- og yrkesopplæringen i samarbeid med partene i arbeidslivet, og vil ta hensyn både til nasjonale mål, søkerens ønsker og behovet innlandssamfunnet har for ulike typer videregående utdanning. Fylkeskommunen har et spesielt ansvar for at det tilbys fagskoleutdanning i Innlandet som svarer opp behovene for kompetanse som arbeidslivet har. Fylkeskommunene kan ikke alene sørge for at tilbud og etterspørsel etter kompetanse i regionen balanseres. Kunnskapen om kompetanseutfordringer regionalt må inngå i vurderingene når universiteter og høyskoler utvikler og dimensjoner studieporteføljen. Det er derfor viktig med en styrket dialog mellom forvaltningsnivåer og institusjoner om regionale kompetanseutfordringer og prioriteringer.

3 Kvalitetssystem og kvalitetsarbeid - Nasjonale og lokale indikatorer

3.1 Opplæringsloven, målstruktur og fylkestingets vedtak

Det er fastsatt i opplæringsloven § 13-3e at skoleeier skal utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen, knyttet til læringsresultater, gjennomføring og læringsmiljø. Den årlige rapporten skal behandles av fylkestinget. Systematisk kvalitetsarbeid for videregående opplæring i Innlandet skal sikre at fylkeskommunen har et forsvarlig system for å vurdere om lov og forskrift overholdes og som sikrer elever, lærlinger, lære kandidater og deltakeres rettigheter.

Aktiviteten tar utgangspunkt i de overordnede målsettinger for [Innlandet fylkeskommune](#). Her er det flere mål som i stor grad berører videregående opplæring. I tilstandsrapporten nevnes kun de mest sentrale målsettingene for videregående opplæring.

- Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller.
- Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring.
- Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov.
- Bidra til at unge og voksne i størst mulig grad får realisert sitt læringspotensial.
- Øke andelen som fullfører og består videregående opplæring.
- Øke andelen unge og voksne med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet.

For å nå ønsket målsetting har videregående opplæring følgende delmål som følges opp jevnlig:

- Økt læringsutbytte inkludert karakterutvikling.
- Redusere elevfravær og elever som slutter.
- Øke andelen elever med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet inkludert overgang til læreplass for elever som går yrkesfaglig utdanningsløp.

I tillegg er det viktig for Innlandet fylkeskommune som skoleeier å få til en systematisk samhandling med grunnskolene og kommunene knyttet til forberedelse til videregående opplæring.

Tilstandsrapporten for skoleåret 2022/2023 viser resultater og faktabasert informasjon knyttet til de målene som er satt, samt en faglig analyse og drøfting av disse.

Tilstandsrapporten skal også vise politiske beslutninger og vedtak som er fattet. Fylkestinget i Innlandet har i behandlingen av *Tilstandsrapport for videregående opplæring i Innlandet fylkeskommune skoleåret 2021/2022*, sak 64/2022, gjort følgende vedtak:

1. *Tilstandsrapport for videregående opplæring i Innlandet fylkeskommune skoleåret 2021/2022 tas til orientering.*
2. *Fylkestinget ber om at satsingen på skolebasert kompetanseutvikling og profesjonelle læringsfelleskap gjennom Desentralisert kompetanseutvikling (Dekomp) opprettholdes og videreutvikles.*
3. *For å videreføre den gode resultatutviklingen når det gjelder gjennomføring i videregående opplæring, ber fylkestinget om at arbeidet knyttet til IKO og tett oppfølging av elever som står i fare for ikke å fullføre videregående opplæring forsterkes. På bakgrunn av årets analyse og tilbakemelding fra de videregående skolene skal avgangskullet fra ungdomsskolen særlig prioriteres.*
4. *Fylkestinget ber om at det arbeides aktivt og forebyggende mot mobbing og krenkelser i videregående opplæring. Dette arbeidet skal gjennomføres i tråd med Handlingsplan for psykisk helse.*
5. *Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren styrke og systematisere innsatsen når det gjelder utenforskap og skolemiljø, særlig i forbindelse med russefeiring.*
6. *Fylkestinget ber om at det igangsettes arbeid for å heve kompetansen hos pedagogisk ansatte i videregående opplæring om inkluderende undervisningspraksis som et ledd i arbeidet for å øke andelen minoritetsspråklige som fullfører og består.*

3.2 Systematisk kvalitetsarbeid for videregående opplæring i innlandet.

Kvalitetsarbeid i og mellom videregående skoler og skoleeier i Innlandet fylkeskommune er knyttet til flere prosesser og arenaer. I arbeidet benytter skoleeier og skolene statistikk- og analyseverktøyet Qlik Sense som er utviklet av fylkeskommunene i samarbeid med Vigo IKS. Qlik Sense gir informasjon om sentrale indikatorer og indekser som er aktuelle i det pedagogiske utviklingsarbeidet. Resultatindikatorene lar seg bryte helt ned på klassenivå ved den enkelte skole. Dette gir skolene god anledning til å identifisere interessante forhold lokalt på skolen, og analysere dette i lys av iverksatte tiltak og pågående utviklingsarbeid. I tillegg suppleres det med statistikk fra SSB, Utdanningsdirektoratet, og andre ved behov.

Alle skolene i Innlandet utarbeider utviklingsplaner og årsmeldinger som tar opp i seg den skolebaserte kompetanseutviklingen som skjer i samarbeid med skolene, skoleeier og høyskolen gjennom Desentralisert kompetanseutvikling. I utviklingsplanene setter skolene inn mål og tiltak for sitt ambisjonsnivå for de ulike resultatindikatorene. Utviklingsplanen er skolens styringsdokument og skal være forankret i hele

organisasjonen. Ved skoleårets slutt utarbeider skolene årsmeldinger, hvor de analyserer resultatene for de ulike indikatorene.

Disse styringsdokumentene, sammen med skolenes elevresultater etter avsluttet skoleår og resultatet av elevundersøkelsen danner utgangspunkt for den årlige styrings- og utviklingsdialogen som sjef for Kompetanse og tannhelse har med skolene på høsten/vinteren. Målsettingen for et systematisk og enhetlig resultat- og analysearbeid er å sikre at hele organisasjonen kontinuerlig reflekterer over egen aktivitet, og at dette fører til felles innsats for å nå vedtatte mål.

Det gjennomføres også en styrings- og utviklingsdialog med skoleledelsen ved den enkelte videregående skole når skolens resultater fra første termin foreligger, dvs. etter januar. I dette møtet drøftes også skolens økonomi. Resultatene drøftes med målsetting om forbedringer i henhold til vedtatte satsningsområder.

Tilstandsrapporten for videregående opplæring i Innlandet er utformet for å belyse fylkeskommunens og skolens vedtatte mål og resultater.

Utviklingsplaner, årsmelding og styringsdialog er et ledd i skolenes og fylkeskommunens utviklingsarbeid og skal bidra til interne kvalitetsprosesser med målsetting om å forbedre resultatene. Et viktig mål er økt grad av analyse på alle nivåer. Gjennom analysearbeid av resultater og kvalitetsprosesser i videregående opplæring vil fylkeskommunen og de enkelte skolene kunne øke kvaliteten og treffsikkerheten på tiltakene og tjenestene som tilbys befolkningen. Disse dokumenter og analyser inngår i kunnskapsgrunnlaget for tilstandsrapporten.

3.3 Det 13-årige opplæringsløpet i Innlandet

Det er viktig for fylkeskommunen og kommunene i Innlandet å bedre samarbeidet mellom skoleeierne i grunnskole og videregående opplæring. Med bakgrunn i Tilstandsrapport for skoleåret 2021/2022 ble det vedtatt å gjenoppta kommunedialog med alle regioner i Innlandet fylke. Formålet med kommunedialogen har vært å oppnå økt forståelse for at elevers grunnskolekarakterer er av vesentlig betydning for gjennomføringen i videregående opplæring, og å gi en tilbakemelding på elevens utvikling i overgangen grunnskole - videregående opplæring. Innholdet i tilbakemeldingen er i hovedsak informasjon om elevenes karakterutvikling både i grunnskolen og på Vg1. For å ivareta muligheten til å se trender, men og for å gi kommuner med få elever i sine grunnskoler muligheten til å få et bredt utvalg og større kvantitet i data, er det i årets gjennomføring av kommunedialog tatt med historikk tre år tilbake i tid. Det er også laget gjennomsnitt over tre år slik at de kommuner og skoler som har få elever i utvalget har mulighet til å se resultater samlet sett. Kommunedialogen er, både for fylkeskommunen og kommunen, en viktig arena for å samle kunnskap om det 13-årige opplæringsløpet og i samarbeid finne tiltak og ordninger som bidrar til økt læringsutbytte og større gjennomføring for elevene i Innlandet fylkeskommune.

4 Videregående skoler

4.1 Virksomhetsdata for videregående skoler

4.1.1. Elevtallsutvikling

I tabell 1 presenteres antall elever og antall lærere ved fylkets videregående skoler i skoleåret 2022/2023 og de fire foregående år. Elevtallsutviklingen for skoleårene 18/19 - 19/20 er konvertert til Innlandstall for å kunne belyse status i Innlandet fylkeskommune.

År/antall	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Antall elever	12 822	12 517	12 569	12 021	11 825
Antall lærere	1 939	1 893	1 894	1 880	1 811

Tabell 1 - Antall elever og lærere ved offentlige videregående skoler i Innlandet (Kilde: Udir).

For skoleåret 2022/2023 var elevtallet 11 825 ved de 23 videregående skolene i Innlandet fylkeskommune. Elevtallet i videregående opplæring er synkende. Antall elever fordelt på trinn i grunnskolen viser at elevtallet i videregående skole vil fortsette å gå ned i Innlandet i årene som kommer, men nedgangen varierer mellom regionene. Etableringen av private skoler sammen med elevtallsprognosene innebærer at det løpende må foretas vurderinger av skoletilbudet i videregående opplæring i fylket.

Utdanningsdirektoratets GSI-tall viser elevtallsutviklingen med et utgangspunkt i antall elever som er estimert til å fullføre grunnskolen gjeldende år. Estimater viser at Innlandet får en endring fra 4463 elever som avslutter 10. trinn i 2022, til 3817 i 2032. Tallene inkluderer både offentlige og private skoler, samt kommunene Lunner og Jevnaker. Antall elever som avslutter grunnskolen de neste elleve årene ser dermed ut til å gå ned med rundt 646 elever.

År/område	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Valdres	194	197	202	217	167	174	167	159	158	168	163
Sør-Østerdal	453	444	414	413	441	385	417	349	368	393	363
Nord-Østerdal	182	170	187	195	180	169	183	153	154	145	123
Nord-Gudbrandsdalen	211	190	180	178	228	177	156	144	178	186	158
Midt-Gudbrandsdalen	140	136	163	144	152	133	127	134	144	95	132
Lillehammer-regionen	423	396	426	403	415	439	394	378	451	351	388
Kongsvinger-regionen	485	474	501	498	474	471	450	420	419	391	401
Hamarregionen	1009	1034	1050	1107	1048	1007	1048	1002	946	920	970
Gjøvikregionen	784	764	773	785	738	674	743	696	688	679	683
Hadelandregionen (inkl. Jevnaker og Lunner)	388	328	368	343	368	306	324	323	323	302	313
Sum offentlige skoler	4269	4133	4264	4283	4211	3935	4009	3758	3829	3630	3694
Private grunnskoler	194	178	186	191	144	149	144	154	123	141	123
Totalt	4463	4311	4450	4474	4355	4084	4153	3912	3952	3771	3817

Tabell 2 - elevtallsutviklingen (Kilde: Grunnskolens informasjonssystem (GSI)).

4.1.2. Inntak og omvalg

Også for skoleåret 2022/2023 var det flest søkere med ungdomsrett som har søkt seg yrkesfag. Til Vg1 var det 58 % som har yrkesfaglig utdanningsprogram som førsteønske, mens 42 % har studieforberedende utdanningsprogram som førsteønske. Yrkesfaglige utdanningsløp som gir studiekompetanse bidrar til en høyere andel søkere til yrkesfaglige utdanningsprogram, slik som for eksempel 3-årig Helse- og oppvekstfag i skole.

Innlandet hadde flest søkere til utdanningsprogrammene helse- og oppvekstfag, teknologi- og industrifag, studiespesialisering og idrettsfag. Nesten 60 % av søkermassen til Vg1 hadde ett av disse utdanningsprogrammene som førsteønske på søknaden.

Ved innsøking til Vg1 er det også nasjonalt flere som nå søker til yrkesfaglige utdanningsprogram. Omvalg og repetisjon er en indikator som er viktig å følge med på. Omvalg betyr at eleven kan velge et annet utdanningsprogram eller programområde enn det eleven begynte på, dvs. man starter enten på samme nivå eller et lavere nivå i et nytt opplæringsløp. Omvalg er en rettighet eleven har etter opplæringsloven. Repetisjon betyr at eleven går samme utdanningsprogram for å ta fag som ikke er bestått eller mangler. Graden av omvalg og repetisjon kan si noe om opplæringssystemets effektivitet. Omvalg og repetisjon innebærer svekket progresjon for de elevene det gjelder, og er forbundet med økte kostnader for skoleeier.

Omvalgs- og repetisjonsindikatoren har fått ny beregningsmåte fra 2020/2021 til 2021/2022 som medfører at det er avvik fra tidligere rapporterte tall. For å kunne sammenligne mot tidligere år er det foretatt ny beregning av skoleåret 2019/20 til 2020/21.

År/omvalg	2019/20 til 2020/21	2020/21 til 2021/22	2021/22 til 2022/23
Omvalg/rep fra Vg1 ST	3,1 %	3,2 %	4,1 %
Omvalg/rep fra Vg1 YF	7,3 %	8,2 %	8,2 %
Omvalg/rep fra Vg2 ST	1,3 %	1,8 %	1,3 %
Omvalg/rep fra Vg2 YF	5,5 %	5,9 %	5,3 %

Tabell 3 - Prosentandel elever med omvalg/repetisjon til påfølgende skoleår (Kilde: Vigo IKS - Qlik Sense).

Etter at koronapandemien inntrådte i mars 2020 kunne en se liten nedgang i omvalg/repetisjon. Som tabellen viser, er bilde nå mer nyansert. Det en økning på omvalg/repetisjon fra Vg1 studieforberedende, mens omvalg/repetisjon fra Vg2 yrkesfag er redusert. Utviklingen innenfor denne indikatoren følges opp årlig for å se på utviklingen over tid.

Rådgivertjenesten i Innlandet fylkeskommune samarbeider med rådgivertjenesten i ungdomsskolene om karrierelæring i faget «Utdanningsvalg». Faget har som formål at elevene skal kunne foreta riktige fagvalg ut fra sine interesser, muligheter og krav i utdanningssystemet og arbeidslivet. Det samarbeides med rådgivningstjenesten, lærere som har faget utdanningsvalg og arbeidslivet om karrierelæring og utprøving av ulike utdanningsprogram. Utprøving og hospitering på ulike utdanningsprogram på de videregående skolene er en viktig arena for den enkelte ungdom. Dette skal bidra til at den enkelte elev utvikler karrierekompetanse for å ta gode valg i overgangen til videregående opplæring. Erfaringer tilser at det er mange ungdommer i 16-årsalderen som likevel er usikre på sine valg. Samarbeid mellom rådgivertjenesten i ungdomsskolen og videregående opplæring er derfor et arbeid som krever kontinuerlig utvikling og oppfølging slik at omvalg skjer i mindre grad. Det er etablert rådgivernetttverk i alle regioner i Innlandet og det gjennomføres jevnlig kompetansehevingstiltak for rådgivere i ungdomsskolen og de videregående skolene.

4.1.3. Inntak etter individuell vurdering

Skoleåret 2022/2023 var det 1398 søkere til inntak etter individuell vurdering/fortrinn (2021/2022: 1357). Dette utgjør 10,6 % av totalt antall primærsøkere som var 13 159 pr. første inntak.

Av de 1398 søkerne ble 969 (69,31%) tatt inn etter individuell vurdering. Herav var det 93 minoritetsspråklige søkere med kort botid (2021/2022: 81).

I etterkant av det individuelle inntaket tilkom det mange nye søkere til kombinasjonsklassene. De fleste av disse var ukrainske flyktninger som kom i løpet av sommeren og høsten 2022. Mange av disse søkerne ble tatt inn etter en individuell vurdering i løpet av høsten 22. Totalt ble det tatt inn 155 elever i kombinasjonsklassene og av disse var 74 ukrainske ungdommer.

4.2 Gjennomføring

Et overordnet mål for Innlandet fylkeskommune er at flere gjennomfører videregående opplæring. Graden av gjennomføring kan måles på to ulike måter:

Gjennomføring på systemnivå beskriver måten Statistisk sentralbyrå (SSB) regner ut gjennomføring. Dette er et mål på utdanningssystemets effektivitet, og beskriver hvor stor andel av elevene som har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse i løpet av de fem/seks første årene etter at de begynte i videregående opplæring.

Gjennomføring pr. skoleår beskriver hvordan fylkeskommunen definerer gjennomføring for et enkelt skoleår. Andelen elever som fullfører og består skoleåret regnes med utgangspunkt i antall elever registrert ved skolene det aktuelle skoleåret, som følger et normalt opplæringsløp med fullført og bestått i alle fag som mål.

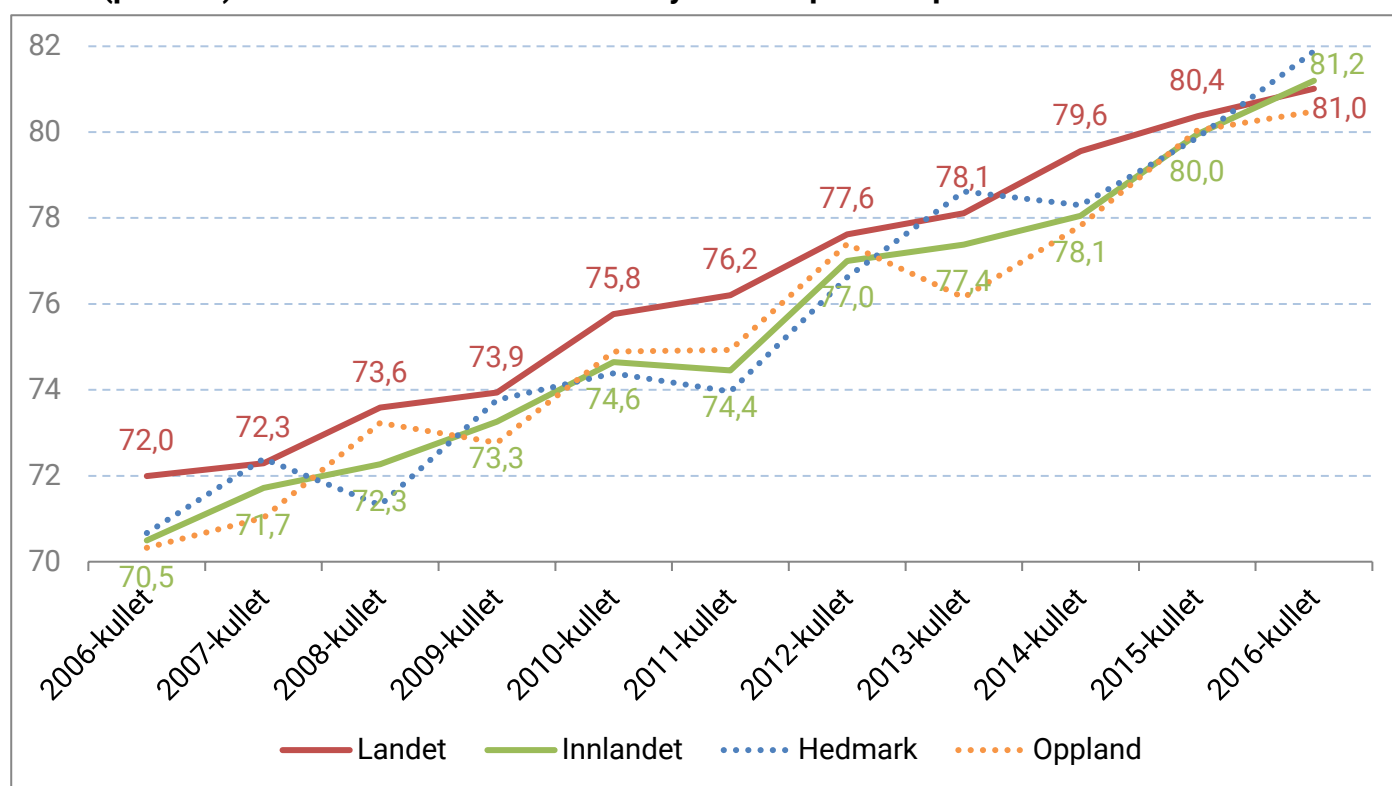
4.2.1. Gjennomføring på systemnivå

Gjennomføring på systemnivå tar utgangspunkt i når elevene startet Vg1 første gang, og beskriver elevenes status etter fem år for studieforberedende og seks år for yrkesfaglige utdanningsprogram. Tallene som ble publisert i 2022 gjelder derfor elever som startet Vg1 første gang i 2016, og gir status for disse i 2021 (studieforberedende) og 2022 (yrkesfag).

Figur 1 viser at Innlandet fylkeskommune for 2016-kullet har en gjennomføring på 81,2 %. Det er 0,2 prosentpoeng over landsgjennomsnittet og en forbedring fra forrige år på 1,2 prosentpoeng. De øvrige 18,8 % elever fordeler seg på tre grupper; fortsatt i videregående opplæring, gjennomført Vg3/gått opp til fagprøve, men ikke bestått eller sluttet underveis. Det er disse tre gruppene nasjonale myndigheter sikter til når det gjelder andelen elever som ikke fullfører videregående opplæring.

Landsgjennomsnittet har økt med 0,6 prosentpoeng til 81 % fra forrige måling. Den historiske utvikling fra 2006 i Innlandet fylkeskommune er god, og med gjennomsnittresultatet for 2016 – kullet er Innlandet fylke nå for første gang over landsgjennomsnittet.

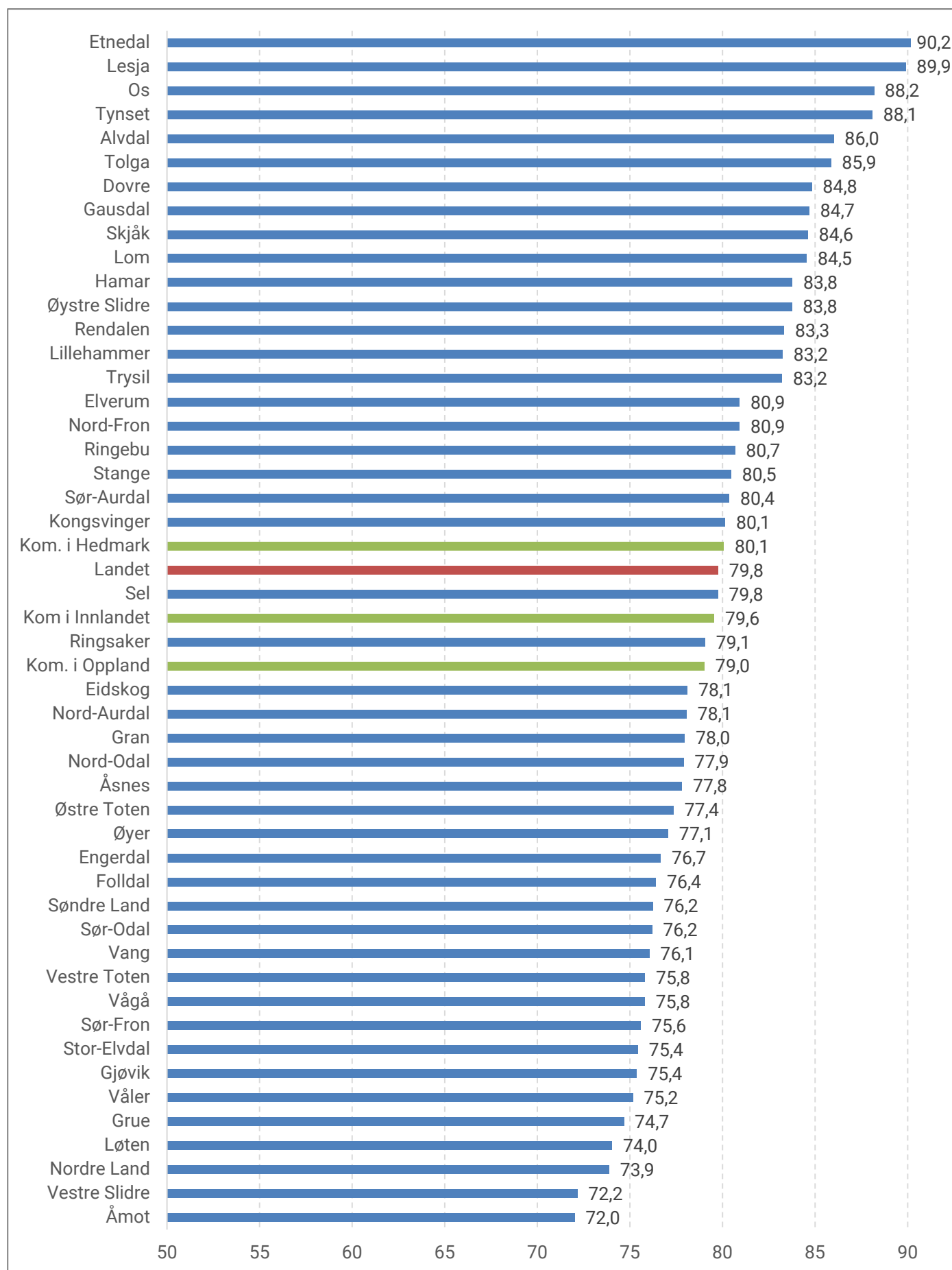
Andel (prosent) fullført med sine studie- eller yrkeskompetanse på 5/6 år:

Figur 1 - Andel elever og lærlinger som har bestått videregående opplæring i løpet av fem/seks år (Kilde: SSB).

Det er systematiske og store forskjeller på gjennomføring i regionene i fylket. Figur 2 viser gjennomføringssindikatoren i Innlandet brutt ned på avgiverkommune (det vil si bostedskommune da eleven var 16 år). For å øke volumet på utvalgene er resultatene for 2013-, 2014-, 2015- og 2016-kullet slått sammen.

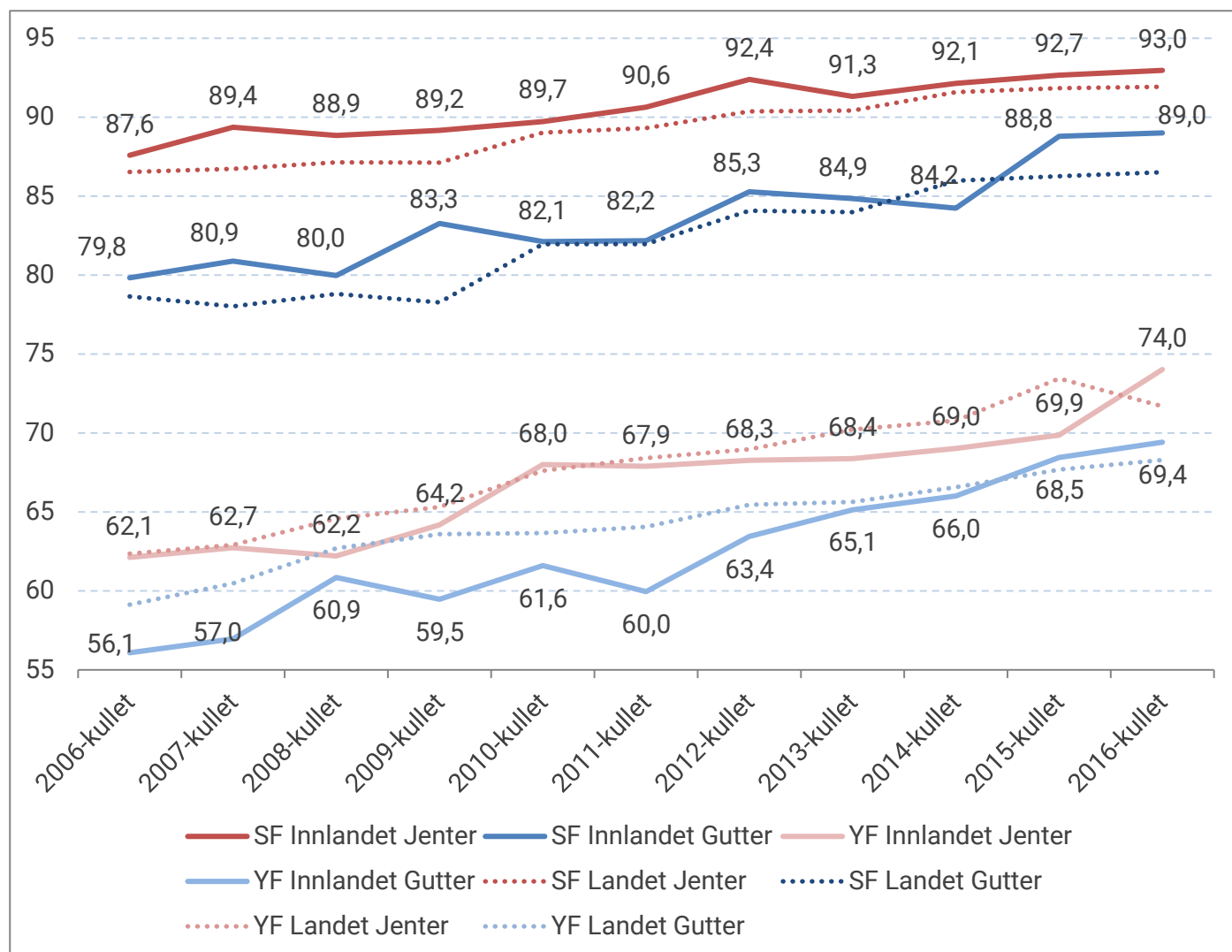
Gjennomføring 5/6 år (SSB)-kullene 2013-2016 sammenslått:

Figur 2 - Andel elever og lærlinger som har bestått videregående opplæring i løpet av 5/6 år. Kullene 2013 til 2016 sammenslått. Kommuner i Innlandet (Kilde: SSB).

Figur 3 viser gjennomføring for gutter og jenter på henholdsvis studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram. Det er relativt store forskjeller på gruppenivå, og gutter på yrkesfaglige utdanningsprogram har lavest andel som har fullført og bestått i Innlandet fylkeskommune. Selv om gutter på yrkesfaglige utdanningsprogram i 2016-kullet har lavest andel fullført og bestått i Innlandet, har de for første gang i målingen et bedre gjennomsnitt enn gutter på yrkesfaglige utdanningsprogram i landet. Jenter på yrkesfaglige utdanningsprogram i Innlandet har den største økningen i andelen som fullfører og består, og øker med 4,1 %. På studieforberedende utdanningsprogram øker andelen som fullfører og består i Innlandet marginalt for både gutter og jenter.

Andel (prosent) fullført med studie- eller yrkeskompetanse på 5/6 år:

Figur 3 - Andel elever og lærlinger som har bestått videregående opplæring i løpet av 5/6 år – kjønn og utdanningsprogram (Kilde: SSB).

Gjennomføringen er vesentlig høyere på studieforbereidende utdanningsprogram enn på yrkesfaglige utdanningsprogram. Årsakene til dette er sammensatte, men noen forhold av betydning er:

- Elevenes skolefaglige forutsetninger når de begynner i videregående opplæring er samlet sett betydelig høyere blant elever på studieforbereidende utdanningsprogram enn elever på yrkesfaglige utdanningsprogram. Hovedmønsteret er at elever med likt antall grunnskolepoeng har omtrent like stor sannsynlighet for å fullføre enten de går på yrkesfag eller på studieforbereidende. Elever med få grunnskolepoeng fullfører likevel i litt større grad i yrkesfagene enn i de studieforbereidende utdanningsprogrammene (Utdanningsdirektoratet 2015).
- Overgangen fra Vg2 yrkesfag til læreplass er kritisk i forhold til gjennomføringen i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene.

Innlandet har en høyere andel elever på yrkesfaglige utdanningsprogram enn nasjonalt. I grunnlaget for statistikken for 2016-kullet i Innlandet er 50,1 % av elevene registrert på yrkesfaglige utdanningsprogram. Den tilsvarende andelen nasjonalt er 42,7 %. Inntaksstatistikk i Innlandet viser at andel elever som tar yrkesfaglige utdanningsprogram er økende.

Både nasjonalt og i Innlandet er det færre gutter enn jenter som fullfører og består videregående opplæring. Tall på nasjonalt nivå (SSB) viser at dersom man sammenligner gutter og jenter med like mange grunnskolepoeng er det noen marginale forskjeller i andelen som fullfører og består. Gutter med lave grunnskolepoeng klarer seg marginalt bedre enn jenter. Når en ser på elever med høyere grunnskolepoeng er det jentene som klarer seg bedre. I Innlandet er det likevel en tendens til at gutter er i ferd med å redusere gapet opp til jenter, både på yrkesfaglige og studieforbereidende utdanningsprogram.

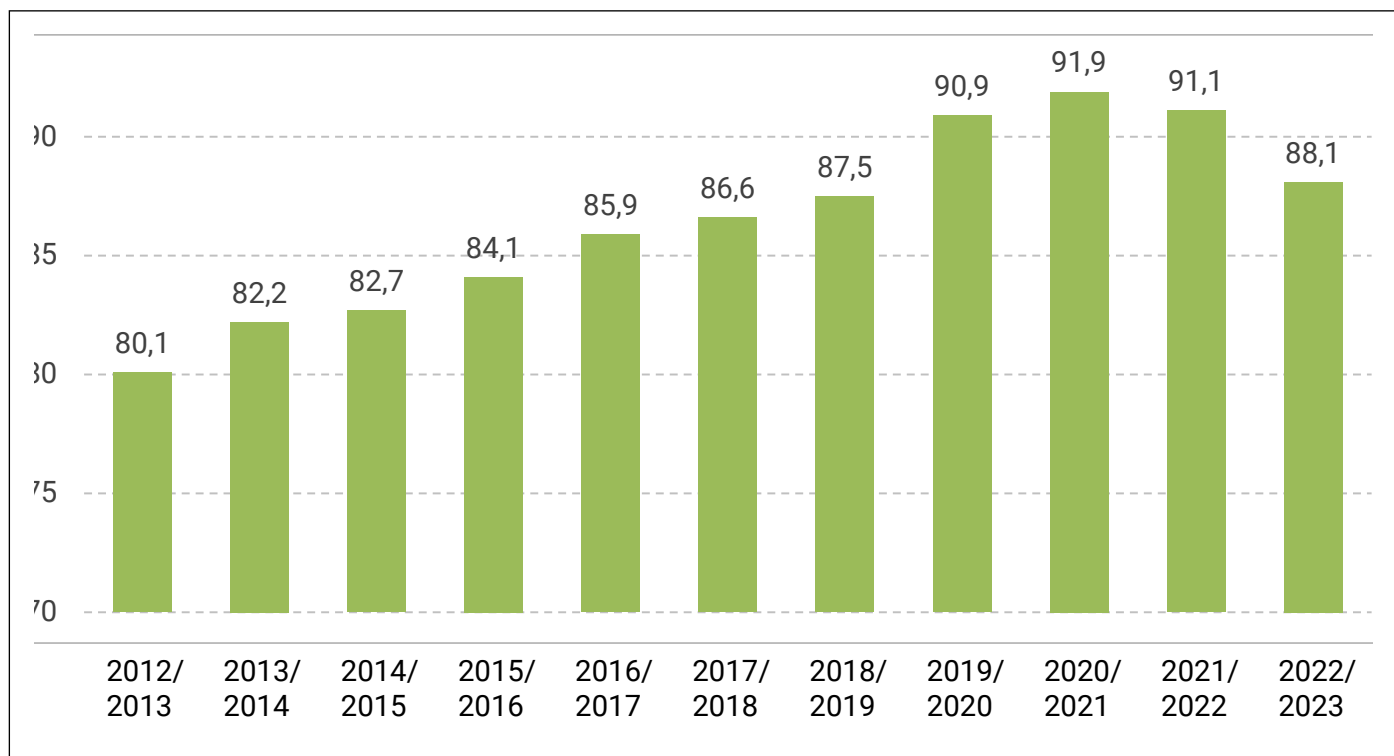
Analyser av forhold som har betydning for om elever fullfører og består videregående opplæring, finner at det forholdet som har aller sterkest direkte effekt er elevenes grunnskolepoeng og kunnskapsgrunnlag ut av grunnskolen (NIFU 2020). Betydningen av elevenes kompetanse fra grunnskolen og forklaringer på manglende gjennomføring drøftes nærmere i 4.3.

4.2.2. Gjennomføring pr. skoleår

Tallene for gjennomføring pr. skoleår hentes fra analyseverktøyet Qlik Sense og VGO sine egne resultatdata fra de skoleadministrative systemene. Denne indikatoren måler andelen elever som fullfører og består det skoleåret de er inne i. Indikatoren kan brytes ned på skolenivå, og er den raskest tilgjengelige informasjonen når det gjelder elevenes gjennomføring. Dette gjør den sentral i vurdering og analyse av tiltak og aktiviteter i løpet av, og i etterkant av et skoleår. Indikatoren analyseres grundig i styrings- og utviklingsdialogene.

Elever som av ulike årsaker ikke er ment å fullføre og bestå et normalt videregående opplæringsløp trekkes ut av grunnlaget for utregningen når det gjelder gjennomføring pr. skoleår. Dette er elever som har en individuell opplæringsplan som sikter mot grunnkompetanse. I tillegg trekkes delkurselevne og voksenopplæring ut av grunnlaget for denne indikatoren. På denne måten er indikatoren for gjennomføring pr. skoleår mer finmasket med hensyn til grunnlaget den måler på enn gjennomføringstallene fra SSB. Figur 4 viser gjennomføring pr. skoleår for skolene i Innlandet fylkeskommune de elleve siste årene.

Andel i prosent fullført og bestått per skole:

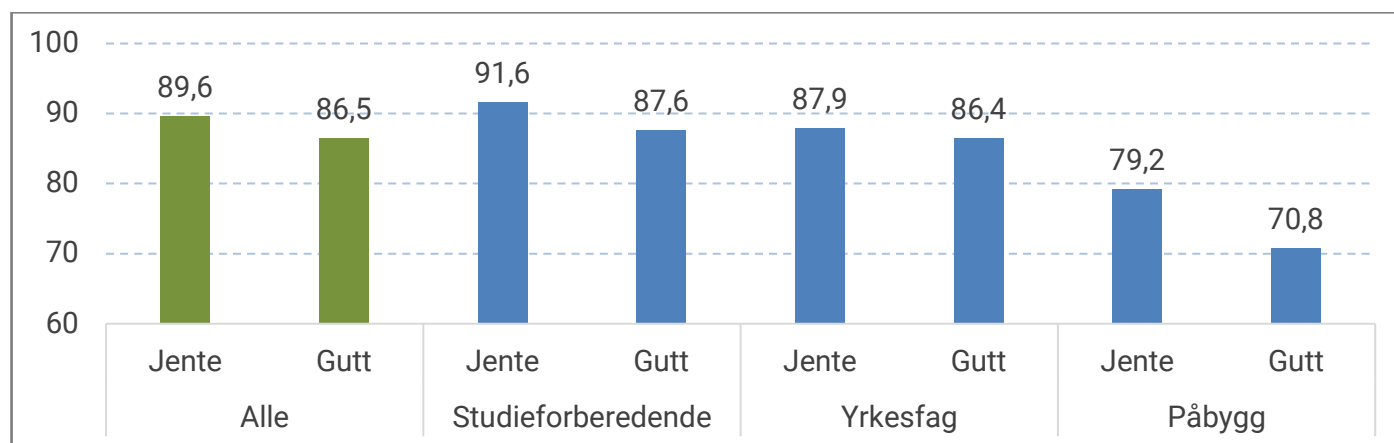

Figur 4 - Andel elever som har fullført og bestått i løpet av skoleårene f.o.m. 2012/2013 t.o.m. 2021/2022 (Kilde: Hjernene & Hjertet/Vigo IKS - Qlik Sense).

Gjennomføring pr. skoleår for skolene i Innlandet for skoleåret 2022/2023 er på 88,1 %. Dette er en nedgang på 3 prosentpoeng fra skoleåret 2021/2022. Sammenligning med landsgjennomsnitt er foreløpig ikke mulig grunnet påvente av utvikling av nasjonale statistikker i nye statistikkverktøy. Det er likevel grunn til å tro at det også nasjonalt er en betydelig nedgang i andelen elever som har fullført og bestått skoleåret 2022/2023.

Gjennomføring pr. skoleår brutt ned på kjønn og utdanningsprogram er vist i figur 5. Det er en betydelig nedgang på 4,6 prosentpoeng i gjennomføringen for gutter på særlig studieforbereende utdanningsprogram. På yrkesfaglige utdanningsprogram for gutter er nedgangen på 2,5 prosentpoeng. Tilsvarende er nedgangen for jenter på studieforbereende utdanningsprogram på 2,8 prosentpoeng, mens det for jenter på yrkesfaglige utdanningsprogram er en marginal nedgang på 0,4 prosentpoeng. Den største nedgangen finner vi for påbygg, både for gutter og jenter. Her er det en nedgang på over 10 prosentpoeng for begge kjønn sammenlignet med forrige skoleår.

Fullført og bestått pr. skoleår - Innlandet 2022/2023 - andel i prosent:

Figur 5 - Andel elever som har fullført og bestått i løpet av skoleåret 2021/2022. Kjønn og utdanningsprogram (Kilde: Vigo IKS - Qlik Sense).

Resultatet må imidlertid ses i lys av koronapandemien. Koronapandemien førte til at ingen ordinære eksamener ble gjennomført skoleårene 19/20, 20/21 og 21/22. Fraværsreglene var under koronapandemien midlertidige, og det reelle fraværet var høyere enn rapportert. Fullført og bestått pr. skoleår har de tre årene med koronapandemi således ligget høyt for Innlandet fylkeskommune. For skoleåret 2022/2023 ses effekten av gjennomføring av eksamen og gjeninnføring av fraværsgrensen. Direkte sammenligninger med tidligere år under koronapandemien blir lite relevant da forskjellene i grunnlaget for sammenligningen er for stor. Ved sammenligning mellom skoleåret 2022/2023 og det siste resultatet i 2018/2019 før koronapandemien ser en likevel en økning i andelen elever som fullfører og består skoleåret i Innlandet fylkeskommune.

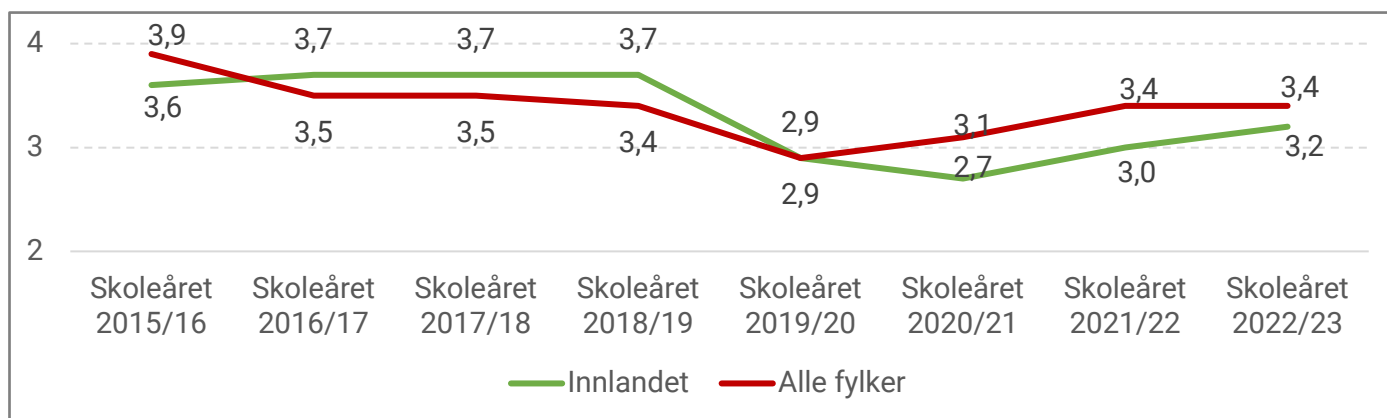
For skoleåret 2022/2023 ser man at det er særlig på Vg2 og Vg3 at nedgangen i resultater er størst sammenlignet med forrige år. Størst nedgang finner man hos gutter Vg3 studieforberedende utdanningsprogram. Gutter Vg1 studieforberedende utdanningsprogram har en positiv forbedring. Jenter på studieforberedende utdanningsprogram har nedgang på alle trinn, men størst på Vg2. Når det gjelder jenter yrkesfaglige utdanningsprogram er det en forbedring i resultater for Vg1, mens det er nedgang for jenter Vg2. For gutter på yrkesfaglig utdanningsprogram er det nedgang i resultater både på Vg1 og Vg2.

4.2.3. Elever som slutter i videregående skole

Indikatoren «sluttet i løpet av skoleåret» gir informasjon om andelen elever i videregående opplæring som slutter ved våre skoler i løpet av skoleåret. Det er et mål at flest mulig elever fullfører skoleåret og med det reduserer andelen som slutter. Videre øker sjansen for å få jobb, jo lenger en person har nådd i videregående opplæring (Markussen 2014). Ut fra dette perspektivet er det viktig å jobbe for at flest mulig skal få mest mulig læringsutbytte i videregående opplæring, også når det gjelder nivåer under fullført og bestått.

Figur 6 gir en oversikt over andel elever som sluttet de seks siste skoleårene. Indikatoren måler på samme elevgrunnlag som indikatoren gjennomført pr. skoleår bortsett fra at elever som har en individuell opplæringsplan som sikter mot grunnkompetanse er inkludert når det gjelder denne statistikken. Elever som slutter for å begynne på ny skole, nytt utdanningsprogram eller begynne i lære, telles ikke med i denne statistikken.

Sluttet i løpet av skoleåret i prosent:

Figur 6 - Andel elever som har sluttet i løpet av skoleårene hhv. 2015/16- 2021/22 (Kilde: Hjernen & Hjertet/Vigo IKS - Qlik Sense).

Andelen elever som slutter i løpet av skoleåret har i Innlandet gått opp fra 3,0 % til 3,2 %. Nasjonalt er andelen sluttet likt med forrige skoleår. Nasjonalt sett er det dermed 3,4 % sluttet for skoleåret 2022/2023. Andelen elever som slutter i Innlandet er lav sammenlignet med landet.

Det er prosentvis flest elever på yrkesfag og påbygg som har sluttet. Det er prosentvis flest gutter som slutter på påbygg, studieforberedende utdanningsprogram og yrkesfaglige utdanningsprogram. (Kilde: VGO).

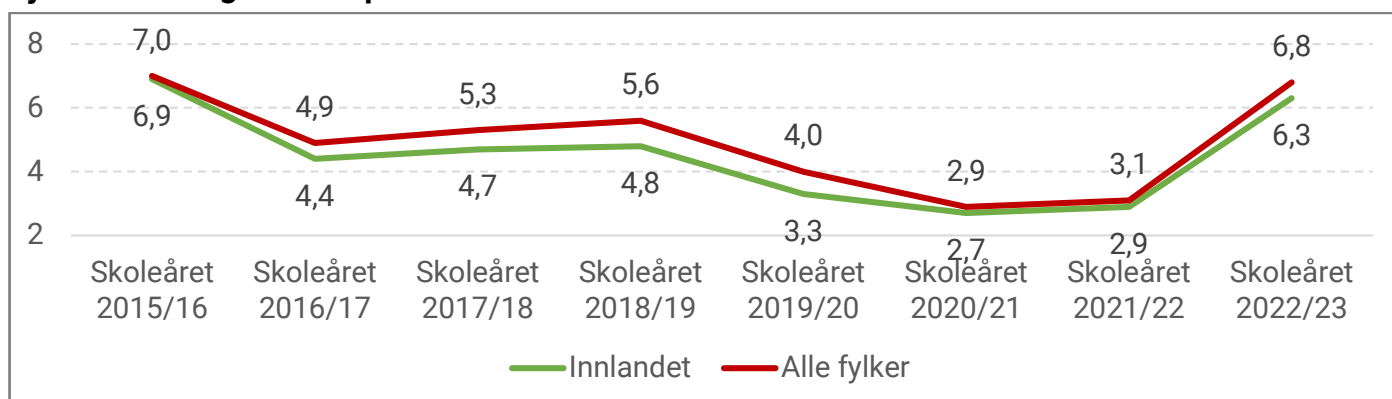
4.2.4. Fravær i videregående skole

Indikatoren «gjennomsnittlig fravær» gir informasjon om elevfraværet målt i prosent. Å redusere fraværet ved skolene er et like viktig mål som å redusere andelen sluttet. Høyt fravær er ofte et varsel om at elever kan komme til å avbryte opplæringen. I tillegg er tilstedeværelse og aktiv deltakelse i undervisningen viktig for læringsutbyttet, som igjen påvirker elevenes resultater og gjennomføringsgrad. Alle de videregående skolene jobber kontinuerlig med å forebygge og følge opp elevers fravær.

Skoleåret 2016/2017 ble det innført nye nasjonale fraværsgrenser i videregående opplæring.

Figur 7 viser utviklingen av elevfraværet de siste skoleårene. Elevfraværet er målt i prosent, gjennomsnittlig pr. elev.

Gjennomsnittlig fravær i prosent:

Figur 7 - Gjennomsnittlig fravær 2015/16- 2021/22 (Kilde: Hjernen & Hjertet/Vigo IKS - Qlik Sense).

Figur 7 viser at det var en kraftig økning i gjennomsnittlig fravær blant elevene, både nasjonalt og i Innlandet. Det er en økning fra 2,9 % til 6,3 % i gjennomsnittlig fravær blant elevene i Innlandet og fra 3,1 % til 6,8 % i landet. De tre foregående årene har fraværet vært lavt både for Innlandet og nasjonalt. Dette må ses i sammenheng med koronapandemien og midlertidig endring av fraværsreglene. Direkte sammenligninger skoleårene under koronapandemien blir lite relevant da forskjellene i grunnlaget for sammenligningen er for stor.

Det som likevel er til bekymring, er at fraværet nå er tilbake på nivå før fraværsgrensene ble innført. Fraværsgrensene har vært mye diskutert siden innføringen, men det er ingen tvil om at økningen i resultatene på andel fullført og bestått før koronapandemien kan ses i sammenheng med strengere fraværsgrenser og økt tilstedeværelse på skolene blant elevene.

Ser vi på kjønnsforskjeller i Innlandet for skoleåret 2022/2023, så har jenter et høyere fravær enn gutter samlet sett. Dette gjelder både for yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram. På påbygg til generell studiekompetanse har gutter et høyere fravær enn jenter. Det er noe høyere fravær på yrkesfag sammenliknet med studieforberedende utdanningsprogram, mens det er betydelig høyest fravær blant elevene på påbygg. Det er også høyere fravær blant elevene på Vg3 enn det er på Vg2 og Vg1.

4.2.5. Karakterer i gjennomgående fag

Tabell 4 viser karaktergjennomsnitt i gjennomgående fellesfag. Beregningen baserer seg på standpunkt-karakterer. Tallene viser et samlet snitt.

Utslagene fra et år til det neste er generelt små når man måler på fylkesnivå. Indikatorene er gode på skole- og klassenivå som verktøy for å identifisere forhold som krever spesiell oppmerksomhet og eventuelt ekstraordinære tiltak. Målet om økt karaktersnitt og læringsutbytte gir fokus og retning for det konkrete arbeidet som gjøres på skolene for at elevene skal lære mer.

På studieforberedende utdanningsprogram er det en negativ utvikling i Engelsk, Matematikk og Naturfag. I norsk er det likt resultat med forrige skoleår. Sammenliknet med landet er det kun i Norsk at Innlandet ligger likt med landet. De øvrige fagene ligger under nasjonalt gjennomsnitt.

På yrkesfaglige utdanningsprogram er det lik resultat i Innlandet sammenliknet med forrige skoleår. Sammenliknet med landet er det likt resultat i Norsk og Matematikk, mens resultatet i Naturfag og Engelsk i Innlandet er under nasjonalt gjennomsnitt.

Studieforberedende utdanningsprogram			
Fag	Innlandet 2021/22	Innlandet 2022/23	Nasjonalt 2022/23
Engelsk (Vg1 SF/Vg1 YF)	4,5	4,4	4,5
Matematikk (2P/1P-Y)	3,9	3,7	3,6
Naturfag (Vg1 SF/Vg1 YF)	4,2	4,1	4,3
Norsk (hovedmål) (Vg3 SF/Vg2 YF)	4,1	4,1	4,1

Tabell 4 - Karaktergjennomsnitt (standpunkt) i gjennomgående fag – studieforberedende (u/påbygg)
Kilde: Udir).

Yrkesforberedende utdanningsprogram			
Fag	Innlandet 2021/22	Innlandet 2022/23	Nasjonalt 2022/23
Engelsk (Vg1 SF/Vg1 YF)	3,7	3,7	3,9
Matematikk (2P/1P-Y)	3,5	3,5	3,5
Naturfag (Vg1 SF/Vg1 YF)	3,6	3,6	3,7
Norsk (hovedmål) (Vg3 SF/Vg2 YF)	3,8	3,8	3,8

Tabell 5 - Karaktergjennomsnitt (standpunkt) i gjennomgående fag – yrkesfag i offentlig videregående skole (Kilde: Udir).

Det har under koronapandemien ikke blitt målt på avviket mellom standpunkt og eksamenskarakterer i tilstandsrapporten. Dette er foreløpig ikke mulig å gjennomføre for skoleåret 2022/2023 grunnet påvente av utvikling av nasjonale statistikker i nye statistikkverktøy. Hver enkelt skole kan måle dette, men foreløpig er det ingen mulighet for å sammenligne seg med et nasjonalt nivå, og således gir ikke avviksmålingen datagrunnlag for videre analyser.

4.3 Sammenhenger når det gjelder gjennomføring av videregående opplæring

Det er mange og komplekse sammenhenger til frafall og manglende gjennomføring av videregående opplæring. Unge som ikke fullfører videregående opplæring er en heterogen gruppe, og det er mange ulike historier og forløp bak tallene i gjennomføringsstatistikken.

Kunnskapssenter for utdanning har utarbeidet en rapport om frafall i videregående opplæring som ble publisert i april 2015. Denne beskriver, i tråd med tidligere forskning, særlig fire forhold som forklarer frafall og manglende gjennomføring: Elevenes kunnskapsbakgrunn (karaktergjennomsnitt fra grunnskolen), elevenes bakgrunn (sosiale faktorer), elevenes engasjement med skole og utdanning og konteksten utdanningen foregår i (geografi og utdanningsprogram)..

Av alle disse forholdene er det elevenes kunnskaper og ferdigheter fra grunnskolen, målt i karakterer på 10.trinn, som har sterkest direkte effekt på om en elev gjennomfører videregående opplæring. Elever med lave karakterer fra grunnskolen er derfor en risikogruppe når det gjelder å fullføre videregående opplæring. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) har fulgt over 9000 elever og sett på hvordan det gikk med utdanning, jobb og inntekt 14 år etter at de gikk ut av 10. klasse i 2002. Rapporten viser at det som hadde sterkest direkte betydning for å fullføre videregående opplæring eller ikke, dersom alle andre forutsetninger var like, var elevenes kunnskapsgrunnlag (grunnskolepoeng) etter 10. trinn. Dersom gjennomsnittskarakteren for elevene i grunnlaget for rapporten økte fra 2 til 3, økte sannsynligheten for å fullføre og bestå videregående fra 37 % til 63 %. Dersom gjennomsnittskarakteren økte til 4, økte sannsynligheten for å bestå til 84 %.

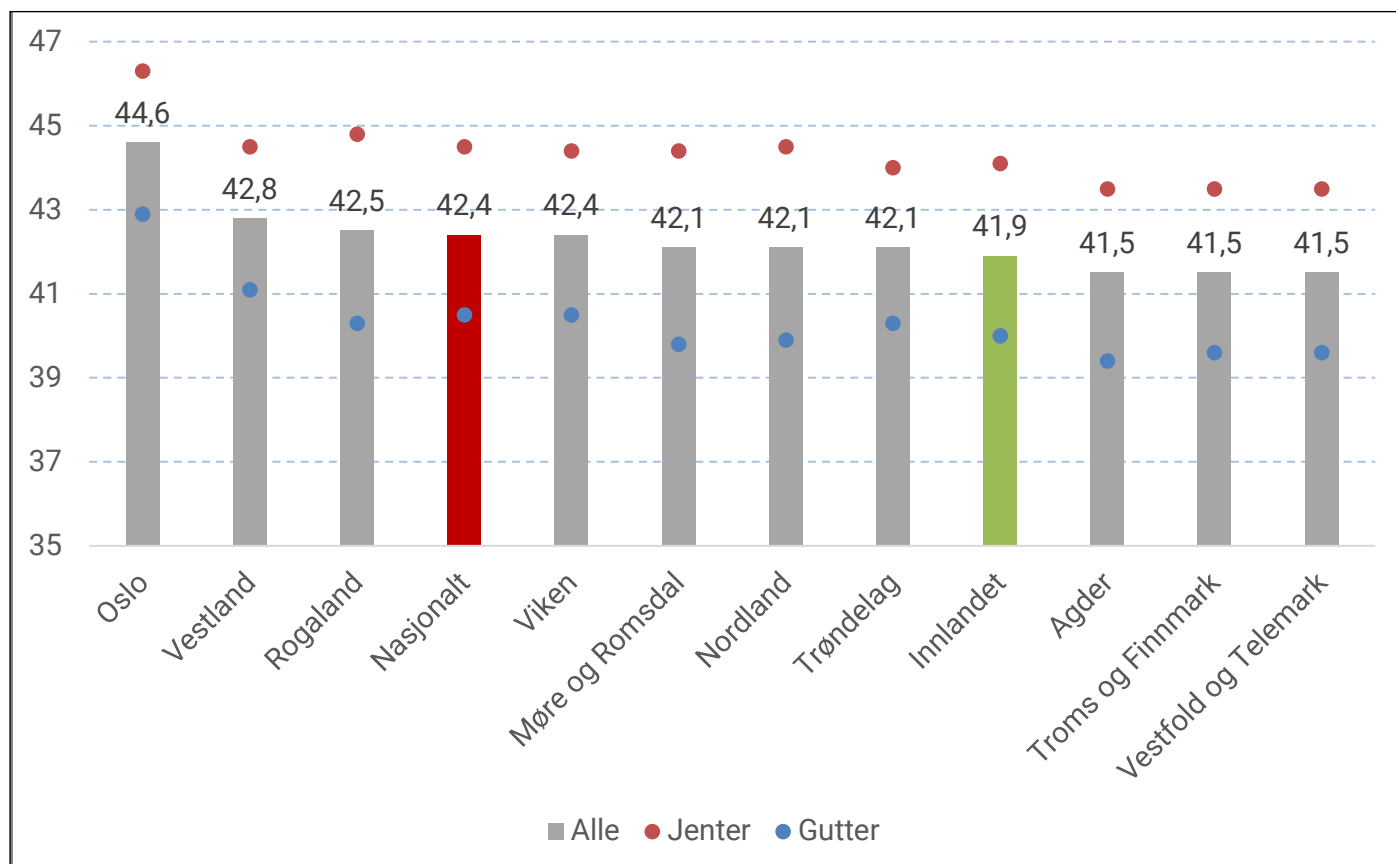
Rapporten til Kunnskapssenter for utdanning sier også noe om tiltak og effekten av tiltak for å forebygge frafall og manglende gjennomføring. Kort oppsummert konkluderes det med at ingen tiltakskategorier fremstår som klart bedre enn andre, men at innsatsen som legges i å implementere tiltak og oppfølging av disse har stor betydning for effekten. Implementeringskvalitet betyr altså mer enn tiltakskategorien. Dette sier noe om hvordan skolens ledelse og skolen som organisasjon jobber systematisk, har stor betydning for å heve gjennomføringsgraden og minske frafallet i videregående opplæring.

Dette er i tråd med de erfaringer Innlandet fylkeskommune gjør seg gjennom innføringen av IKO-modellen (Identifisering, kartlegging og oppfølging) og gjennom skolebasert kompetanseutvikling. De skolene som implementerer godt og som gjennomfører tiltak systematisk med god forankring i en aktivt involvert ledelse får gode resultater.

4.3.1. Elevenes forutsetninger ved inngangen til videregående opplæring

Figur 8 viser at gjennomsnittlig grunnskolepoeng til elever som gikk ut av grunnskolen i Innlandet fylke i 2022/2023 er lavere enn nasjonalt snitt.

Grunnskolepoeng - fylker, skoleåret 2022/2023:

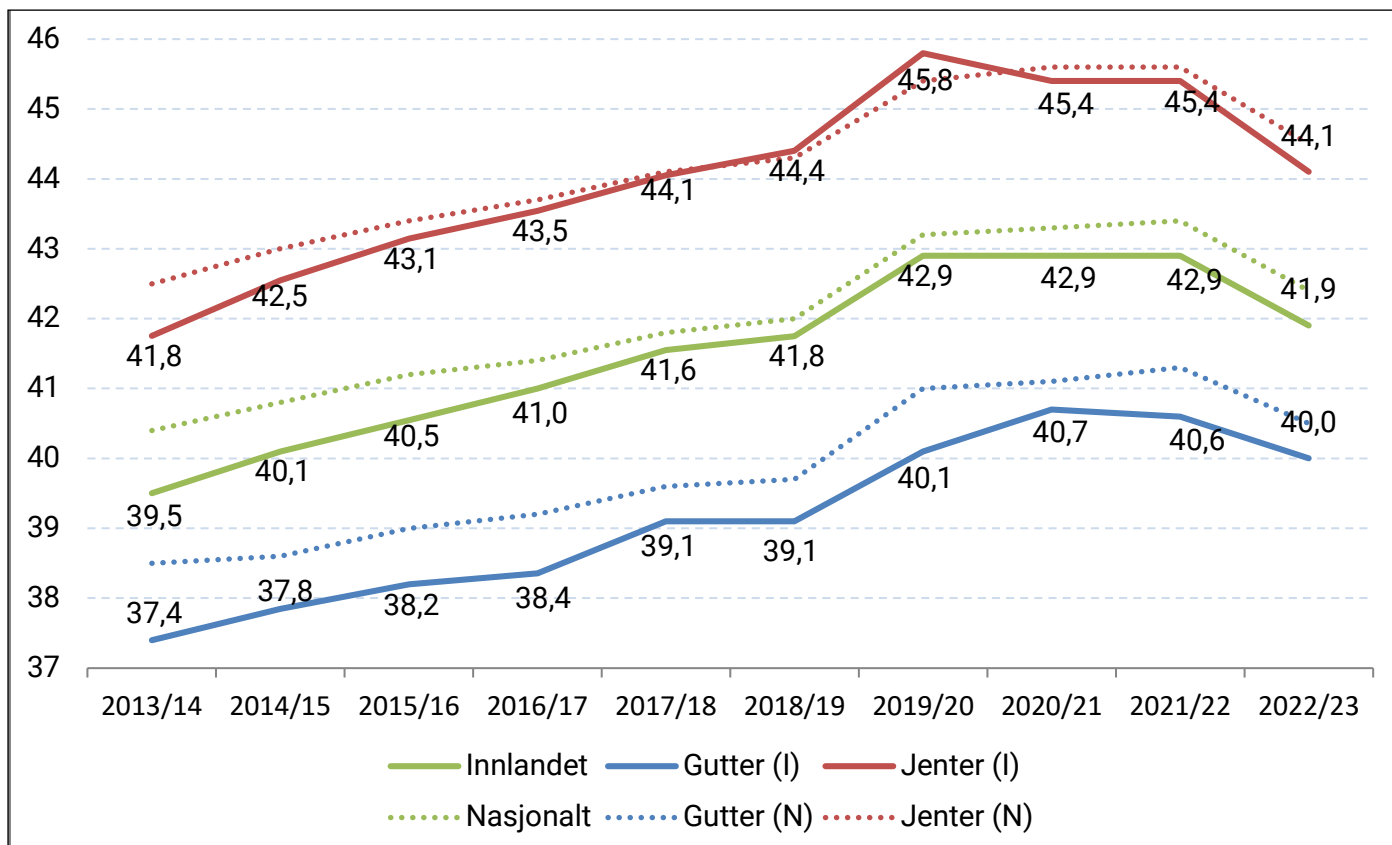
Figur 8 - Gjennomsnittlig grunnskolepoeng etter skoleåret 2022/23. Fylker. (Kilde: Udir).

Figur 9 viser at gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Innlandet går ned fra forrige skoleår. Dette gjelder også for landet. Nedgangen er på 1 grunnskolepoeng både for Innlandet og landet. Dermed ligger Innlandet fremdeles 0,5 grunnskolepoeng under landsgjennomsnittet.

Det er fremdeles stor forskjell mellom kjønn – jenter har vesentlig bedre resultater fra grunnskolen enn gutter. Denne forskjellen finner vi også i øvrige fylker og nasjonalt. Kjønnsforskjellene er marginalt større i Innlandet enn nasjonalt. Gutter i Innlandet gikk ned med 0,6 grunnskolepoeng fra forrige år, mens jenter gikk ned 1,3 grunnskolepoeng. Gutter i landet gikk ned 0,8 grunnskolepoeng, mens jenter i landet gikk ned 1,1. Dermed har gutter i Innlandet minsket avstanden til landsgjennomsnittet for gutter, mens det for jenter har økt.

Blant elevene som gikk på videregående skoler i Innlandet 2022/2023 hadde 10 % av guttene under 30 grunnskolepoeng, og 13,3 % mellom 30 og 35 poeng. Av jentene hadde 3,4 % under 30 grunnskolepoeng, og 11,6 % mellom 30 og 35 poeng (Kilde VGO).

Grunnskolepoeng - utvikling i Innlandet (Nasjonalt):

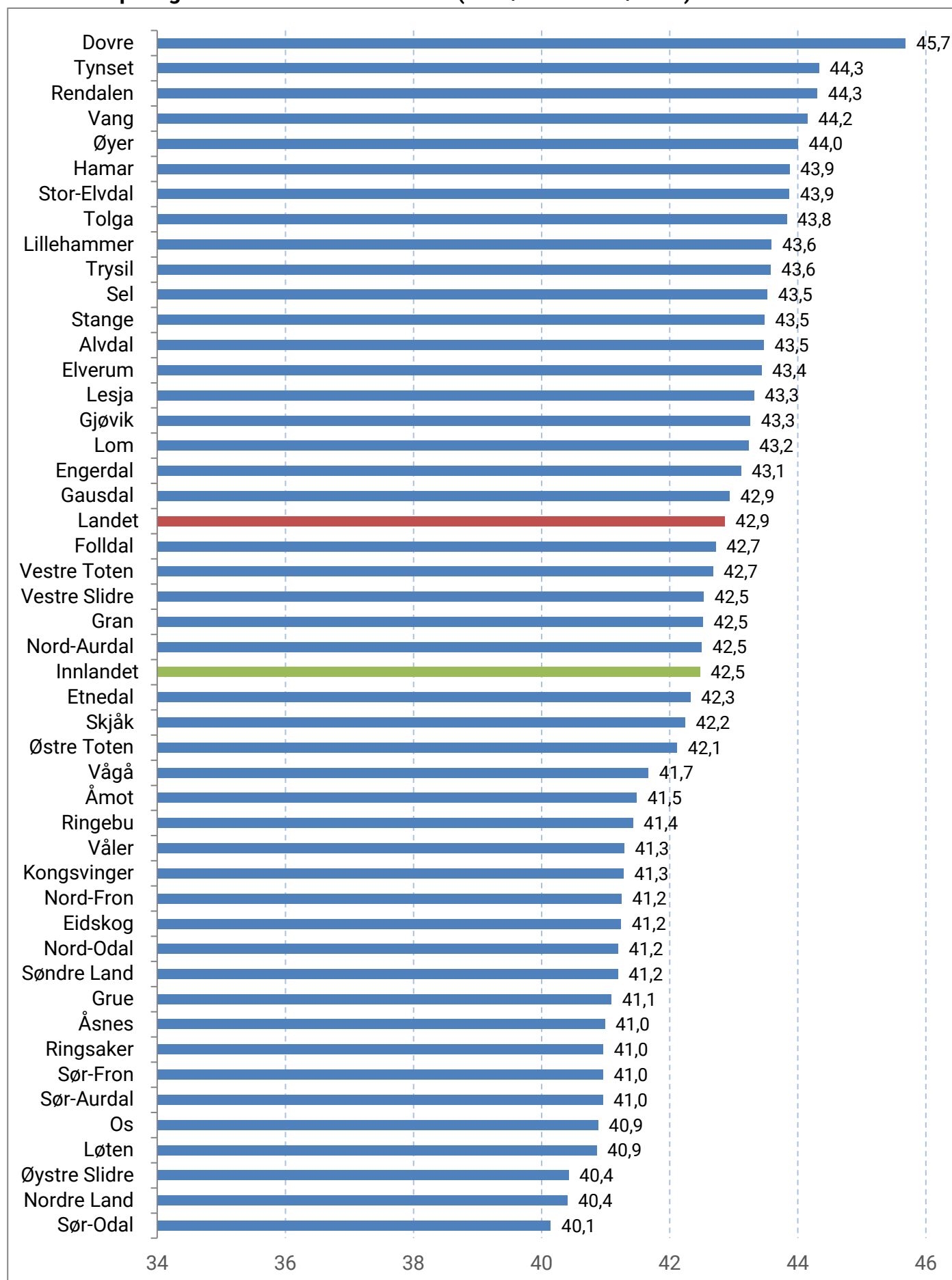
Figur 9 - Gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Innlandet (og nasjonalt) fra skoleåret 2013/14 til 2021/22 (Kilde: Udir).

Forskning på kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner finner at elevenes sosiale bakgrunn generelt sett har langt større betydning for skoleprestasjoner enn kjønn (Backe-Hansen 2014). Det er derfor ikke fruktbart å bare fokusere på kjønn, selv om det som skal forklares er kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner. Det interessante er å se hvordan f.eks. kjønn, sosial bakgrunn, belastningsfaktorer i oppveksten og skolerelaterte forhold virker sammen. I rapporten til NIFU fra 2020 vises det også til at kjønnsforskjeller ikke blir like betydningsfullt som kunnskapsnivået etter 10. trinn når det gjelder videre utdanning, yrkesliv og inntekt. Som 30 åringer hadde gutter i grunnlaget til rapporten i gjennomsnitt større sannsynlighet for å være i jobb og de tjente i gjennomsnitt bedre.

Det er en sterk statistisk sammenheng mellom den enkelte elevs skolefaglige resultater på ulike trinn opp igjennom grunnskolen og videregående opplæring. Resultater fra nasjonale prøver på 5. trinn har stor betydning for resultater på nasjonale prøver på 8. trinn, og resultater fra nasjonale prøver på 8. trinn har stor betydning for avgangsresultater fra 10. trinn. Avgangsresultater fra 10. trinn har som tidligere nevnt stor betydning for resultater i videregående skole (NIFU 2020 og Kunnskapsdepartementet 2014). Det er derfor grunn til bekymring over den høye andelen elever i Innlandet med lave karakterer fra grunnskolen. Likeledes er det grunn til bekymring rundt den systematiske forskjellen i grunnskolepoeng mellom kommuner i Innlandet. Dette gir de videregående skolene i Innlandet et krevende utgangspunkt for å bedre gjennomføringen i fylket.

Figur 10 viser gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Innlandet brutt ned på kommunenivå. For å øke volumet på utvalgene er resultatet for de fem siste årene slått sammen. Figuren viser at det er store forskjeller mellom kommunene i fylket.

Grunnskolepoeng - fem siste år sammenslått (2018/2019-2022/2023):

Figur 10 - Gjennomsnittlig (vektet etter kullstørrelse) grunnskolepoeng for kommuner i Innlandet i skoleårene f.o.m. 2017/18 t.o.m. 2021/22 (Kilde: Udir).

4.3.2. Utdanningsnivå i Innlandet og foreldres betydning for barnas læring i skolen

Elevenes sosiale bakgrunn har mye å si for deres skoleresultater. Foreldrenes utdanning har både direkte og indirekte påvirkning på resultatene av utdanning. Dette ses gjennom grunnskolepoeng som videre påvirker kompetanseoppnåelsen i videregående opplæring og høyere utdanning. Ved å ta hensyn til både direkte og indirekte påvirkninger er det sosial bakgrunn som har sterkest betydning for kompetanseoppnåelse både fra videregående opplæring og høyere utdanning (NIFU 2020).

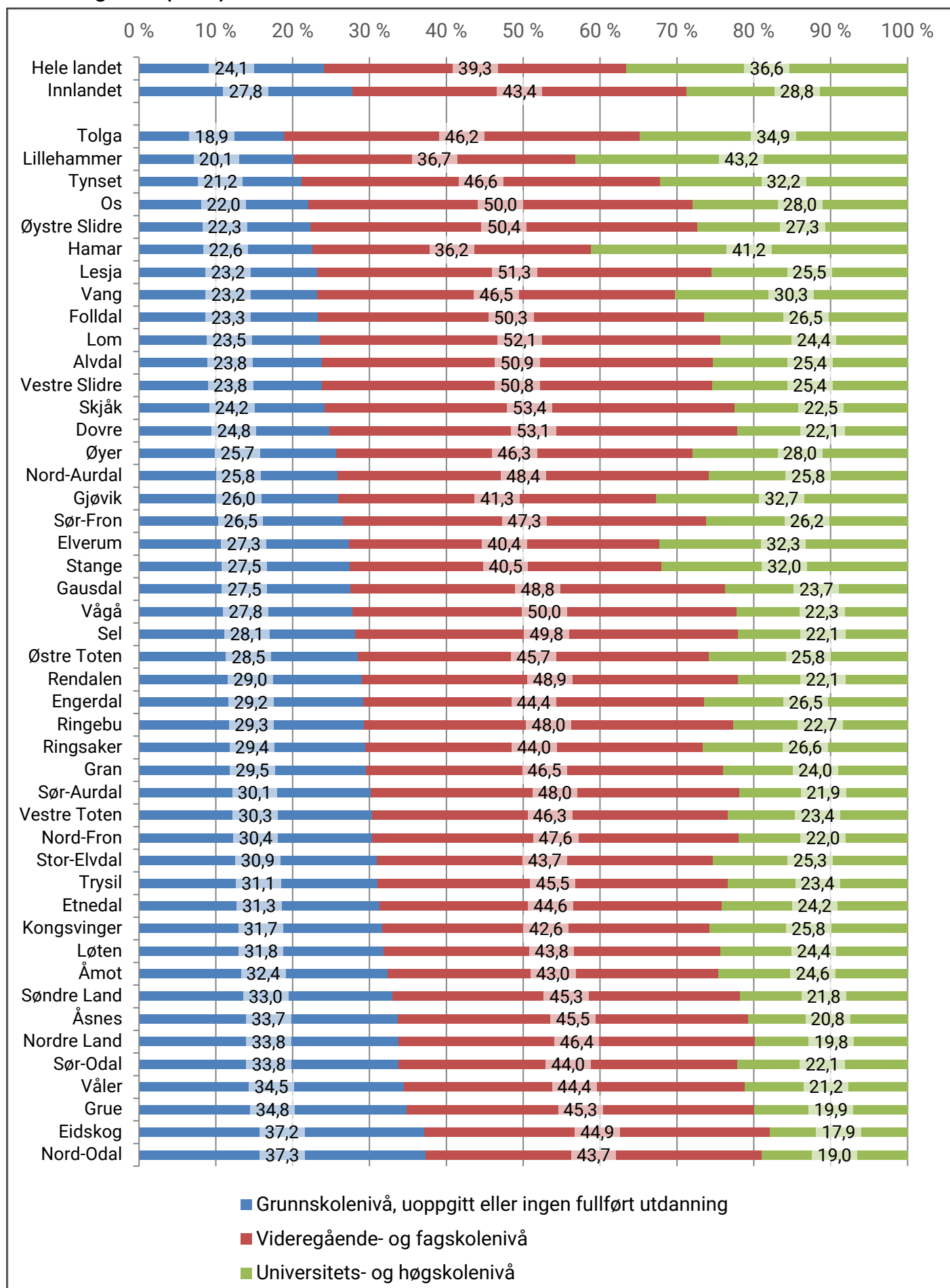
Foreldrenes utdanningsnivå er én indikator på elevers sosiale bakgrunn. Figur 11 viser at utdanningsnivået blant den voksne befolkningen i Innlandet er lavere enn nasjonalt. Det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder innbyggernes utdanningsnivå. 27,8 % av den voksne befolkningen i Innlandet har grunnskole som høyeste utdanning.

Som i landet for øvrig, er utdanningsnivået i Innlandet økende. Forskyvningene mellom nivåene i Innlandet gir seg utslag i at gruppa med grunnskole som høyeste utdanning blir relativt sett mindre, og gruppa med både videregående- og fagskolenivå og høyere utdanning blir større.

Foto: Illustrasjon - Mostphotos

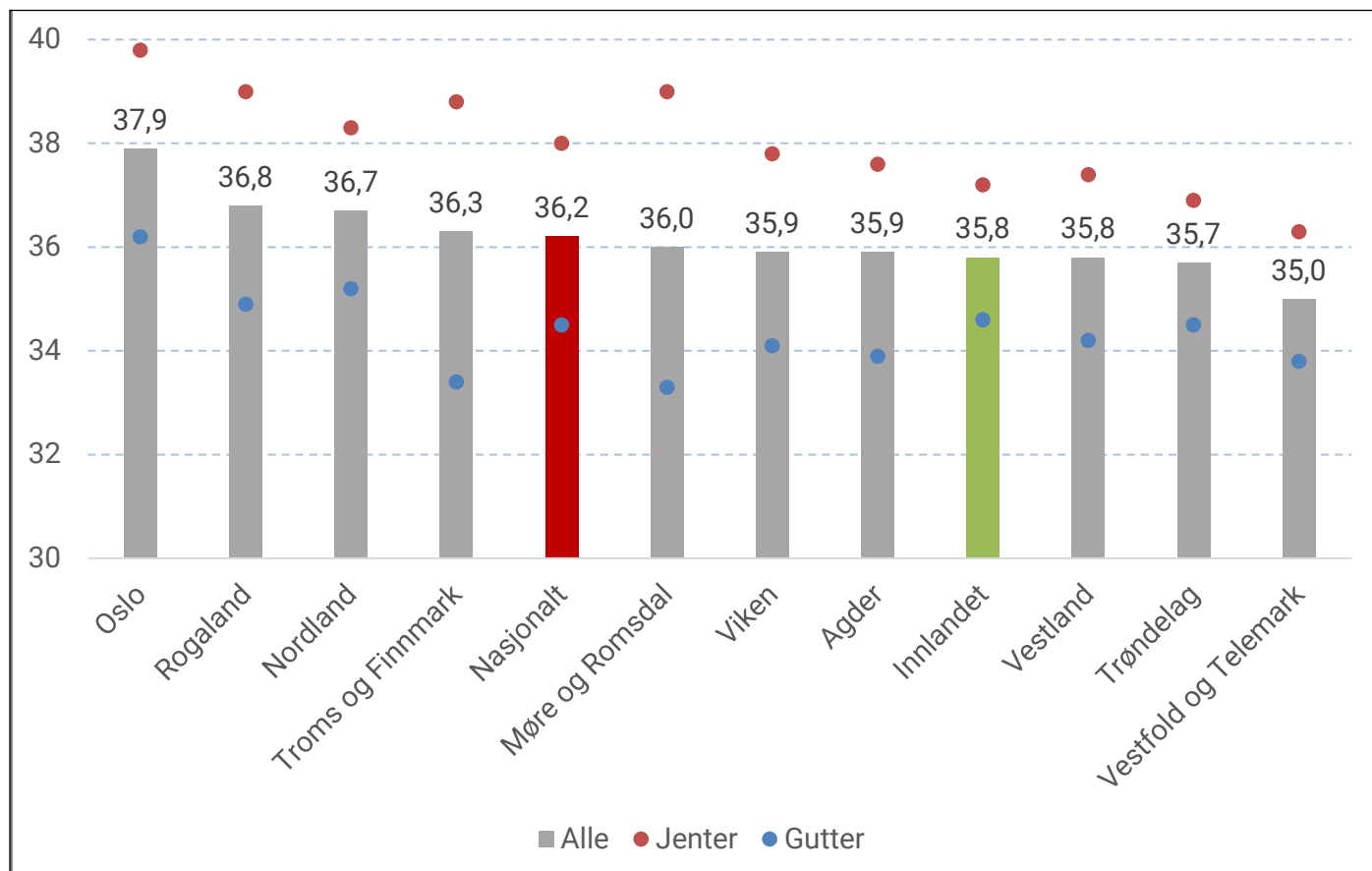
Utdanningsnivå (2022):

Figur 11 - Utdanningsnivå for personer over 16 år i landet, Innlandet og kommuner i Innlandet (Kilde: SSB).

Kunnskap om utdanningsnivået i Innlandet er nyttig i arbeidet for økt gjennomføring og økt læringsutbytte i fylket. Statistikken indikerer at det relativt sett er en større andel elever i Innlandet som har foreldre med grunnskole som høyeste fullførte utdanning sammenlignet med nasjonalt snitt.

Grunnskolepoeng for elever med foreldre med grunnskole som høyeste utdanningsnivå (2023):

Figur 12 - Grunnskolepoeng for elever (begge kjønn, gutter og jenter) med foreldre med grunnskole som høyeste utdanningsnivå (Kilde: SSB).

Figur 12 viser grunnskolepoengsum for elever med foreldre med grunnskole som høyeste utdanning. I 2023 oppnådde gutter i Innlandet med foreldre som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning i gjennomsnitt 34,6 grunnskolepoeng. Dette er 0,1 grunnskolepoeng bedre enn landsgjennomsnittet for gutter, men er likevel en nedgang sammenlignet med forrige år. For jenter med foreldre som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning, var gjennomsnittet 37,2 grunnskolepoeng i Innlandet og tilsvarende 38 grunnskolepoeng i landet. Det er også en markant nedgang for jenter i både Innlandet og landet. Dette sammenfaller med nedgangen i gjennomsnittlig grunnskolepoeng for alle elever i Innlandet og landet. For Innlandet sin del har nedgangen totalt sett vært større for denne elevgruppen enn i landet, og Innlandet ligger totalt sett 0,4 grunnskolepoeng under landsgjennomsnittet.

Nordahl (2007) identifiserer to sentrale forhold knyttet til foreldres betydning for elevenes læringsutbytte i tillegg til foreldrenes utdanningsnivå; foreldrestøtte og samarbeid skole og hjem.

Foreldrestøtte handler om at foreldrene viser engasjement og interesse for barnas skolegang hjemme. Det handler om å ha en positiv innstilling til skolen, oppmuntre barna og etablere gode rutiner for skolearbeid hjemme. Nordahl antar at mange foreldre er relativt uvitende om den betydningen de har for egne barns situasjon og prestasjoner i skolen, og mener skolen i større grad må oppmuntre og styrke foreldrene i deres viktige rolle.

Et godt samarbeid mellom hjem og skole, der også foreldrene har en aktiv rolle, har positiv betydning for barn og unge på en rekke områder relatert til skolen. Det fører til bedre læringsutbytte, bedre trivsel, færre atferdsproblemer, mindre fravær, bedre arbeidsvaner, en mer positiv holdning til skolen, bedre leksevaner

og arbeidsinnsats og høyere ambisjoner med hensyn til utdanning (Utdanningsdirektoratet 2015a). Det er derfor viktig at skolen som den profesjonelle part har god kompetanse i å samarbeide med foresatte.

4.3.3. Tiltak for økt læringsutbytte i Innlandet

De videregående skolene jobber systematisk for å øke elevenes læringsutbytte med utgangspunkt i en utviklingsplan. Utviklingsplanen foreligger ved oppstarten av skoleåret og skal ha tydelige målsettinger om hva som skal oppnås og hvilke tiltak som skal prioriteres. Mål og tiltak i utviklingsplanen settes med utgangspunkt i analyse av forrige skoleårs resultatoppnåelse og vedtatte styringsdokumenter hos skoleeier. Utviklingsplanen er skolens styringsdokument, og planen skal være godt forankret i hele organisasjonen. Ved skoleårets slutt rapporterer skolene på hva som er oppnådd og analyserer resultatene for de ulike indikatorene. Dette skrives inn i en årsmelding etter fastsatt mal.

Årsmeldingen og utviklingsplanen er utgangspunktet for styrings- og utviklingsdialog mellom den enkelte skole og skoleeier. Dialogen gjennomføres med deltakelse fra skolens ledelse, elevråd og tillitsvalgte og følger en fastsatt agenda med diskusjon og gjennomgang av skolens resultater. Refleksjon over iverksatte tiltak og effekten av disse er en viktig komponent i dialogen, og siktemålet er ytterligere kvalitetsforbedringer og enda bedre læringsutbytte og resultatoppnåelse samt felles innsats for å nå politisk vedtatte mål for videregående opplæring.

Skolene har gjennom foreliggende statistikk og dokumentasjon gode kunnskaper om egen virksomhet. I årsmeldingen analyserer og vurderer skolene foreliggende statistikk og dokumentasjon. I forlengelsen av dette kommer det opp gode forslag til nye tiltak for å øke læringsutbyttet og resultatene til elevene ytterligere.

Det foreligger mye forskningsbasert kunnskap om hvordan elever lærer i skolen. Læringsforskningen har sett på hva som bidrar til læring, og denne kunnskapen er svært verdifull og har betydning for hvordan skolene og den enkelte lærer planlegger og tilrettelegger opplæringen. For å kunne treffe riktige beslutninger om hvordan opplæringen skal legges opp på best mulig måte, er det i tillegg til forskningsbasert kunnskap også viktig å ta utgangspunkt i kunnskapen om nåværende situasjon. Med et slikt utgangspunkt har man bedre forutsetninger for å iverksette vellykkede endringsprosesser, enn der hvor endringer ikke i samme grad er tilpasset dagens praksis og ny kunnskap om hvordan elever lærer best mulig.

Forskningen viser likevel at det er vanskelig å identifisere og påvise hvilke forhold som har størst betydning for skolens bidrag til elevenes læring, men både politisk utforming, skoleeiere, skoleledere og lærere er av betydning. Det er derfor viktig med samordnet innsats mellom aktører og nivåer (Ekspertgruppe for skolebidrag, 2020).

Foto: Illustrasjon - Mostphotos

En forskningsbasert gjennomgang har identifisert ulike kjennetegn der skolene bidrar til å redusere betydningen av elevenes sosiale bakgrunn og kjønn for å oppnå gode læringsresultater (Ekspertgruppe for skolebidrag, 2020). Disse kjennetegnene er blant annet:

- Skoleeiere som er resultatorientert og balanserer støtte og oppfølging med skolens egne ambisjoner.
- Tett dialog mellom skoleeier og skolelederne slik at det er enighet om mål og kvalitetsutviklende tiltak.
- Kompetanse og kapasitet til å analysere resultater, drøfte nødvendige tiltak og bidra til skoleutvikling
- Skoleledere som drøfter opplæringens kvalitet med lærerne og etablerer felles forståelse for arbeidet ved å koble bruk av resultater til tiltak for å forbedre undervisningen.
- Skoleledere som forstår grunnprinsipper for lærernes profesjonelle læringsfellesskap og tar ansvar for ledelse av læringsfellesskapene
- Skoleledere som tenker helhetlig om elevenes læring og lærernes læring.

Noe av det viktigste skolene kan gjøre for å øke elevenes læringsutbytte og redusere forskjeller, er å utvikle en inkluderende skolekultur kombinert med tydelig klasseledelse, strukturerte rammer og lærere med solid fagkompetanse og med vekt på at alle elevene får utnyttet sitt potensiale for å lære.

Kompetanse – lærende profesjonsfellesskap

Tiltak for å styrke lærernes kompetanse har vært en prioritert oppgave de siste årene. Gjennom ordninger som Kompetanse for kvalitet, har mange lærere fått styrket den formelle kompetansen til å undervise. Fagkompetente lærere er viktige for kvaliteten på undervisningen og elevenes læringsutbytte. I skoleåret 2022-23 deltok 51 lærere fra de videregående skolene i innlandet i ulike videreutdannings- ordninger med finansiering av statlige midler. 17 tok Yrkesfaglærerutdanning/PPU-Y (stipend i forbindelse med grunnutdanning) og det deltok tre ledere på Rektorutdanning.

I tillegg til individuell kompetanseheving har det de siste årene vært en tydelig dreining i retning av kollektive og skolebaserte kompetansehevingstiltak. Det betyr at lærerne i fellesskap utvikler kompetanse innenfor rammene av et lærende profesjonsfellesskap. Alle de videregående skolene i Innlandet har etablert arenaer for læring og kompetanseheving internt i kollegiet på skolen og å utvikle gode og lærende profesjonsfellesskap. Dette er viktig for å utvikle gode skoler.

I overordnet del av læreplanen som ble fastsatt ved kongelig resolusjon 1. september 2017, men som ikke trådte i kraft før skoleåret 2020-21, står det at god skoleutvikling krever rom for å stille spørsmål og lete etter svar og et profesjonsfellesskap som er opptatt av hvordan skolens praksis bidrar til elevens læring og utvikling. Alle ansatte må ta aktivt del i det profesjonelle læringsfellesskapet for å videreutvikle skolen. Det innebærer at fellesskapet reflekterer over verdivalg og utviklingsbehov, og bruker forskning, erfaringsbasert kunnskap og etiske vurderinger som grunnlag for målrettede tiltak. Velutviklede strukturer for samarbeid, støtte og veiledning mellom kolleger og på tvers av skoler fremmer en delings- og læringskultur. (Overordnet del av læreplanen, 3.5).

Forskningen har avdekket følgende kjennetegn på effektiv kompetanseutvikling (Utdanningsdirektoratet 2020):

- Innsats over lengre tid
- Utprøving av og refleksjon over ny praksis
- Sammenheng mellom lærernes verdisyn og læringssyn, og det som formidles gjennom læreplanverket
- Samarbeid om utvikling av det profesjonelle fellesskapet
- Relevant innhold både faglig og pedagogisk

Desentralisert kompetanseheving

I tillegg til vektleggingen på skolebasert kompetanseheving, har det også blitt innført en desentralisert innretning av tildeling av nasjonale midler til kompetanseheving i skolen. Ordningen legger til grunn at nasjonale myndigheter ikke skal detaljstyre hvordan kompetanseutviklingstiltak gjennomføres, men at beslutninger om innhold og organisering av kompetansetiltak skal tas lokalt best mulig tilpasset behovene på den enkelte skole. Gjennom samarbeid med universiteter og høyskoler skal kompetansebehovene kartlegges og tiltak planlegges. Kompetansetiltak skal gjennomføres kollektivt der flere lærere fra samme skole deltar. Dette er viktig for å påvirke praksisen og å få mest mulig effekt ut av kompetansehevingstiltakene.

Desentralisert kompetanseheving (Dekomp) er i Innlandet organisert etter en modell hvor det er etablert et samarbeidsforum under ledelse av Statsforvalteren i Innlandet. Samarbeidsforumet fordeler midler til kompetansehevingstiltak etter innspill fra fire regionale kompetansenettverk for videregående opplæring. I tillegg til dette skal Samarbeidsforumet også fordele midler til grunnskolene etter tilsvarende innspill fra regionale kompetansenettverk for grunnskolene. I videregående opplæring er de fire regionale kompetansenettverkene organisert slik at rektorene for hver skole i regionen møtes for å drøfte kompetanseutviklingstiltak med utgangspunkt i skolenes egne behov. Både i Samarbeidsforumet og i de regionale kompetansenettverkene deltar Høgskolen i Innlandet aktivt både for å bistå analysen av kompetansebehovene og vurdering av effektive kompetansetiltak. Skoleeier er representert i Samarbeidsforumet og leder møtene i de regionale kompetansenettverkene.

Enhet for skoleutvikling leder samarbeidet mellom skoleeier, skolene og Høgskolen i Innlandet i Dekomp-arbeidet. Kompetanseutviklingen skal bidra til å løfte skolenes samlede kompetanse til beste for det pedagogiske tilbudet og for barn og unge sin læring og utvikling. Denne kompetanseutviklingen skal være systematisk og foregå over tid, slik at det blir en institusjonalisering, det vil si at kompetansen blir værende i organisasjonen.

Fagnettverk

I tillegg til skolebasert kompetanseutvikling og individuelle kompetanseutviklingstiltak for enkeltlærere, er det i de videregående skolene i Innlandet også etablert faglige nettverk innenfor hvert enkelt utdanningsprogram og de større fellesfagene. I tillegg er det også fagnettverk for spesialpedagoger, skolebibliotekarer, miljøarbeidere og for lærere som arbeider med minoritetsspråklige elever. I nettverkene gjennomføres det kompetansehevingstiltak med deltakelse av lærere i samme fag på tvers av de videregående skolene. Fagnettverkene hadde blant annet ansvaret for innhold og gjennomføring av planleggingsdagen 25. november i skoleåret 2022/2023.

Fagfornyelsen – nye læreplaner

Skoleåret 2020/2021 var det første året hvor de nye læreplanene etter fagfornyelsen ble tatt i bruk av elevene på Vg1. I tillegg til nye læreplaner i alle fag, trådte også overordnet del av læreplanen i kraft skoleåret 2020/2021. Elevene på Vg3 har tatt i bruk nye læreplaner i skoleåret 2022/2023, og dette er siste innfasing av fagfornyelsen.

De nye læreplanene har færre kompetansemål enn de gamle. Det er innført kjerneelementer i alle fag, som er en presisering av det viktigste elevene skal lære i faget. I tillegg til opplæring i fag skal skolen legge til rette for læring innenfor de tre tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap, og bærekraftig utvikling.

De nye læreplanene bygger på NOU 2015:8 Fremtidens skole og Meld. St. 28 (2015–2016) Fag – Fordypning – Forståelse – En fornyelse av Kunnskapsløftet. Disse dokumentene peker på hvilke kompetanser som vil være viktige for elevene framover, hvilke endringer som må gjøres i fagene for at elevene skal utvikle disse kompetansene og hva som kreves av ulike aktører i grunnopplæringen for at fornyelse av skolens fag skal bidra til god læring for elevene.

For å kunne ta de nye læreplanene i bruk på en best mulig måte, har Utdanningsdirektoratet utarbeidet en kompetansepakke til bruk i skolen. Kompetansepakken består av flere moduler som skolene tilpasser og bruker etter de behovene som oppstår i implementeringen av nye læreplaner. Kompetansehevingen er organisert etter prinsippet om skolebasert kompetanseutvikling, og er innrettet slik at det er mulig å jobbe systematisk og langsiktig med overordnet del av læreplanen og de nye læreplanene i fag.

IKO

Identifisering, kartlegging og oppfølging (IKO) av elever er en systematisert metode for å følge opp elever som står i fare for enten å stryke i fag eller ikke å ha vurderingsgrunnlag i fag. Denne systematiserte metoden er utviklet over tid først gjennom et eget IKO-prosjekt i samarbeid mellom de daværende fire fylkeskommunene Hedmark, Oppland, Nord-Trøndelag og Aust-Agder og deretter som en egen metode for elevoppfølging i innlandet fylkeskommune.

IKO-arbeidet tar utgangspunkt i så tidlig som mulig identifisere og kartlegge elever med risiko for å stryke eller ikke få karakter i fag og å følge opp disse elevene med målrettede tiltak. Identifiseringen og kartleggingen av elever med faglige og sosiale utfordringer skjer etter fastsatt systematikk som innebærer blant annet samtaler med hver enkelt elev ved skolestart for å avdekke behov for tettere oppfølging. Dersom kartleggingen viser behov for tettere oppfølging av eleven, skal det utarbeides en plan for dette. Oppfølgingstiltak skal iverksettes straks og være intensiv og tilpasset den enkelte elev.

Arbeidet med IKO-modellen ledes og driftes av Enhet for skoleutvikling i Kompetanse og tannhelse. Skolene samarbeider om drift og videreutvikling av IKO-modellen, gjennom nettverksjobbing. Det er organisert fem faste nettverksmøter gjennom skoleåret for å få kompetanseheving og dele erfaringer mellom de skolene. Deltakerne i nettverket er skolenes IKO-ansvarlige og deltakere i skolens IKO-team samt deltakere fra Innlandet fylkeskommune PP-tjeneste. IKO-modellen vektlegger å samle laget rundt eleven og læreren. I den sammenheng ses nettverket IKO sammen med nettverk for minoritetsspråk og spesialundervisning. Dette for å minske trykket ute på skolen når det gjelder møtevirksomhet, men også for å samle kompetansen og sørge for effektivitet rundt samhandling.

Gjennom nettverksjobbing og i samarbeid med Trøndelag fylkeskommune er det utarbeidet verktøy for skolenes IKO-team som de kan bruke i kompetanseheving av personalet på skolene. Kompetansehevingen handler om IKO-modellen generelt og legger vekt på holdninger, relasjoner og elevsyn. I verktøyet er det også kompetansepakker som lærere kan bruke i sitt arbeid ut mot elevene for å skape bedre relasjoner, både mellom lærer og elev, men også mellom elever. Disse verktøyene ses i sammenheng med Handlingsplan for psykisk helse og arbeidet med å skape et trygt og godt skolemiljø.

En viktig del av arbeidet i IKO-modellen er at skolene får tilgang til informasjon tidlig. Innlandet fylkeskommune har i løpet av våren 2023 utviklet et eget verktøy for tidlig identifisering av elever som kan stå i fare for å ikke fullføre og bestå skoleåret. Verktøyet gir skolene informasjon om elevene i god tid før skolestart. Dette gir skolene og lærerne mulighet til å være bedre forberedt og rustet til å sette i gang forebyggende tiltak tidlig i skolestarten. I løpet av neste skoleår vil dette verktøyet tilgjengeliggjøres for alle fylkeskommuner i Norge.

Elever med et minoritetsspråk

Fylkeskommunen har rettet en spesiell innsats mot elever med minoritetsspråk gjennom et eget prosjekt. Prosjektet skal bidra til at flere minoritetsspråklige unge og voksne gjennomfører videregående opplæring. Prosjektet vektlegger tilpasset opplæring, tilhørighet og inkludering som læringsbetingelser for språk og fag. Det er utviklet et profesjonsfellesskap på andrespråksfeltet på tvers av skoler i fylket. Det har vært viktig fordi lærere med kompetanse innen norsk som andrespråk er spredt på ulike skoler. Profesjonsfellesskapet gir mulighet for samarbeid, kunnskapsdeling og styrket støtte blant lærere og skoleledere for å kunne møte de utfordringene og mulighetene som andrespråksundervisning innebærer.

Skoleåret 2022-23 hadde Innlandet sju skoler med overgangstilbud for innvandrere med kort botid i Norge. Tre overgangstilbud var organisert i samarbeid med omkringliggende kommuner. Til sammen fikk 155 elever opplæring i disse tilbudene, derav 74 ukrainske ungdommer i egne eller kombinerte tilbud. Prosjektet leder samarbeidet mellom skolene som har et overgangstilbud, sammen med Enhet for inntak og skoletilbud. Samarbeidet sikrer at opplæringens kvalitet drøftes med lærerne og skolelederne, og etablerer felles forståelse for arbeidet med denne elevgruppen. Målet med et samarbeid på tvers av skoler, er å utjevne forskjeller mellom tilbudene og sikre kvalitetsutvikling i hele Innlandet.

Elever med et minoritetsspråk har rett til særskilt språkopplæring etter § 3-12 i opplæringsloven. Prosjektet har sammen med skolene etablert felles rutiner og prosedyrer for å følge opp elevenes rettigheter, samt de krav, forventinger og behov som kommer til uttrykk gjennom nasjonale og lokale styringsdokumenter. Særskilt språkopplæring er en del av den ordinære opplæringen. Derfor har det vært viktig for prosjektet å bidra til å styrke arbeidet skolene gjør etter IKO-modellen gjennom større bevissthet når det gjelder minoritetsspråklige elevers behov.

Innsatsen mot unge og voksne med et minoritetsspråk krever en helhetlig tilnærming til opplæringen. Prosjektet samarbeider derfor med støtteapparatet rundt læreren, og kompetanseutvikling for lærere som underviser i ordinær videregående opplæring er et viktig satsningsområde. Fra høsten 2023 er det planlagt kompetanseutvikling gjennom et lærende nettverk, og fem skoler deltar i dette.

Forventningsindikator

Ved å ta hensyn til elevenes forutsetninger, valg av utdanningsprogram og hvilket nivå de er på i opplæringsløpet, er det mulig å utarbeide en forventningsindikator. Forventningsindikatoren beregner forventet andel elever som fullfører og består opplæringen. Beregningen gjøres ned på utdanningsprogram og trinn på den enkelte skole, og indikatoren er viktig for å heve kvaliteten på styrings- og utviklingsdialogen med skolene. En sammenlikning av beregningen av forventningsindikatoren og skolenes faktiske resultater gir god styringsinformasjon og er et godt utgangspunkt for vurderinger og analyse i skolenes kvalitetsarbeid.

Fagutviklere

Lærerspesialistordningen ble nedlagt av regjeringen og avsluttet våren 2022. Innlandet fylkeskommune hadde gode erfaringer med ordningen, og valgte å videreføre dette gjennom en egen ordning med fagutviklere i skolen. I skoleåret 2022-23 var det i alt 100 fagutviklere fordelt på de 23 videregående skolene i Innlandet. En fagutvikler skal være faglig oppdatert på forskning og fagdidaktikk på sitt fagområde og i tillegg bruke kompetansen sin til å være med på å utvikle skolen. På den måten vil en fagutvikler bringe inn forskningsbasert kunnskap i skolen som sammen med den erfaringsbaserte kunnskapen skal legge grunnlaget for tiltak i klasserommet for å øke kvaliteten på opplæringen og derigjennom bidra til at elevene lærer mer.

Fagutviklerne i skoleåret 2022-23 fordelte seg slik:

Skole	Antall fagutviklere
Dokka VGS	2
Elverum VGS	7
Gausdal VGS	3
Gjøvik VGS	8
Hadeland VGS	6
Hamar Katedralskole	9
Jønsberg VGS	2
Lena-Valle VGS	5
Lillehammer VGS	8
Nord-Gudbrandsdal VGS	4
Nord-Østerdal VGS	4
Raufoss VGS	4
Ringsaker VGS	6
Sentrum VGS	5
Skarnes VGS	2
Solør VGS	4
Stange VGS	4
Storhamar VGS	4
Storsteigen VGS	2
Trysil VGS	3
Valdres VGS	4
Vinstra VGS	3
Øvrebyen VGS	4
SUM	100

Tabell 6 – oversikt over fagutviklere (Kilde: VGO)

Andre tiltak

De videregående skolene i Innlandet har flere andre tiltak for å øke elevenes læringsutbytte og gjennomføring. Gjennom årsmeldingen som skolene utarbeider rett etter endt skoleår, må skolene også analysere resultater og vurdere hvilke tiltak for økt læringsutbytte som skal videreføres og behov for nye tiltak. Disse tiltakene skal innarbeides i skolens utviklingsplan.

Vurderingen av hvilke tiltak som skal gjennomføres må også komme som en forlengelse av kontinuerlige drøftinger av problemstillinger og utfordringer i lærerfellesskapene. Det er viktig å skape en felles erkjennelse av hvilke tiltak som bør prioriteres, og hvordan skolen skal arbeide med disse på en best mulig måte.

For at flest mulig elever skal fullføre og bestå opplæringen, er det også nødvendig å iverksette mer intensive tiltak knyttet til eksamensforberedende tiltak, ekstra veiledning og oppfølging av elever som har behov for dette og forsterket opplæring i norsk for minoritetsspråklige elever.

FYR

FYR (fellesfag-yrkesretting-relevans) var en nasjonal satsing for en yrkesrettet opplæring i fellesfagene matematikk, norsk, engelsk og naturfag. Dette for å gjøre undervisningen mer relevant for elevene mens de er på skolen. Ambisjonen var å gi elevene mer sammenheng og helhet i opplæringen og forberede dem enda bedre på arbeidslivet.

Satsingen på FYR er videreført i Innlandet med gjennomføring av fagdager og samlinger hvor både ledere og lærere fra skolene deltar. På skolene er arbeidet videreført ved at det nå er etablert gode rutiner for samarbeid mellom programfaglærere på yrkesfag og lærere i fellesfag. I det forberedende arbeidet med å ta i bruk nye læreplaner, er det også kommet på plass fastere samarbeid mellom lærere på tvers av fag. De nye læreplanene bygger opp under tverrfaglig samarbeid, og i alle de nye læreplanene er det eget innledende avsnitt om fagets relevans og verdier. Det er derfor naturlig å se videreføringen av FYR i sammenheng med innføringen av de nye læreplanene og fagfornyelsen.

5 Fag- og yrkesopplæring

Fag- og yrkesopplæring omhandler videregående opplæring i bedrift for lærlinger, lærekandidater, praksisbrevkandidater, kandidater for fagbrev på jobb, samt privatister (praksiskandidater). Sentrale aktører i fagopplæringen er de selvstendige lærebedriftene, opplæringskontorene med sine medlemsbedrifter, videregående skoler, avdeling for kompetanse og tannhelse i fylkeskommunen og partene i arbeidslivet. Fag- og yrkesopplæring foretar sine resultatmålinger med telledato 31.12 hvert år. Arbeidslivets rekrutteringsbehov er i stadig utvikling og endring. Fylkeskommunen samarbeider med partene i arbeidslivet og opplæringskontorene når det gjelder tilgang på læreplasser og bransjenes behov for lærlinger. Tilgangen på læreplasser i Innlandet er god, relativt forutsigbar, og de fleste bransjene melder om behov for faglært arbeidskraft. Mange bedrifter opplever at den største utfordringen er å få kvalifiserte søkere til ledige læreplasser. De ser på det å være «kvalifisert» som en kombinasjon av karakterer, fravær, innsatsvilje og -evne, interesse og egnethet. Mobilitet er i større grad en forutsetning for å sikre seg læreplass.

Mange fryktet at koronapandemien ville føre til et tøffere arbeidsmarked for nyutdannede fagarbeidere, men nye tall fra Utdanningsdirektoratet viser at sysselsettingen øker og at det er flere i jobb nå enn før koronapandemien. Koronapandemien har samlet sett i liten grad påvirket resultatene og utviklingsarbeidet innenfor fag- og yrkesopplæringsområdet så langt. Koronapandemien har spesielt bidratt til økende utvikling og bruk av digitale løsninger. Fylkeskommunen opplever økt bruk av alternative opplæringsløp, hvor man avviker fra den tradisjonelle 2+2 modellen.

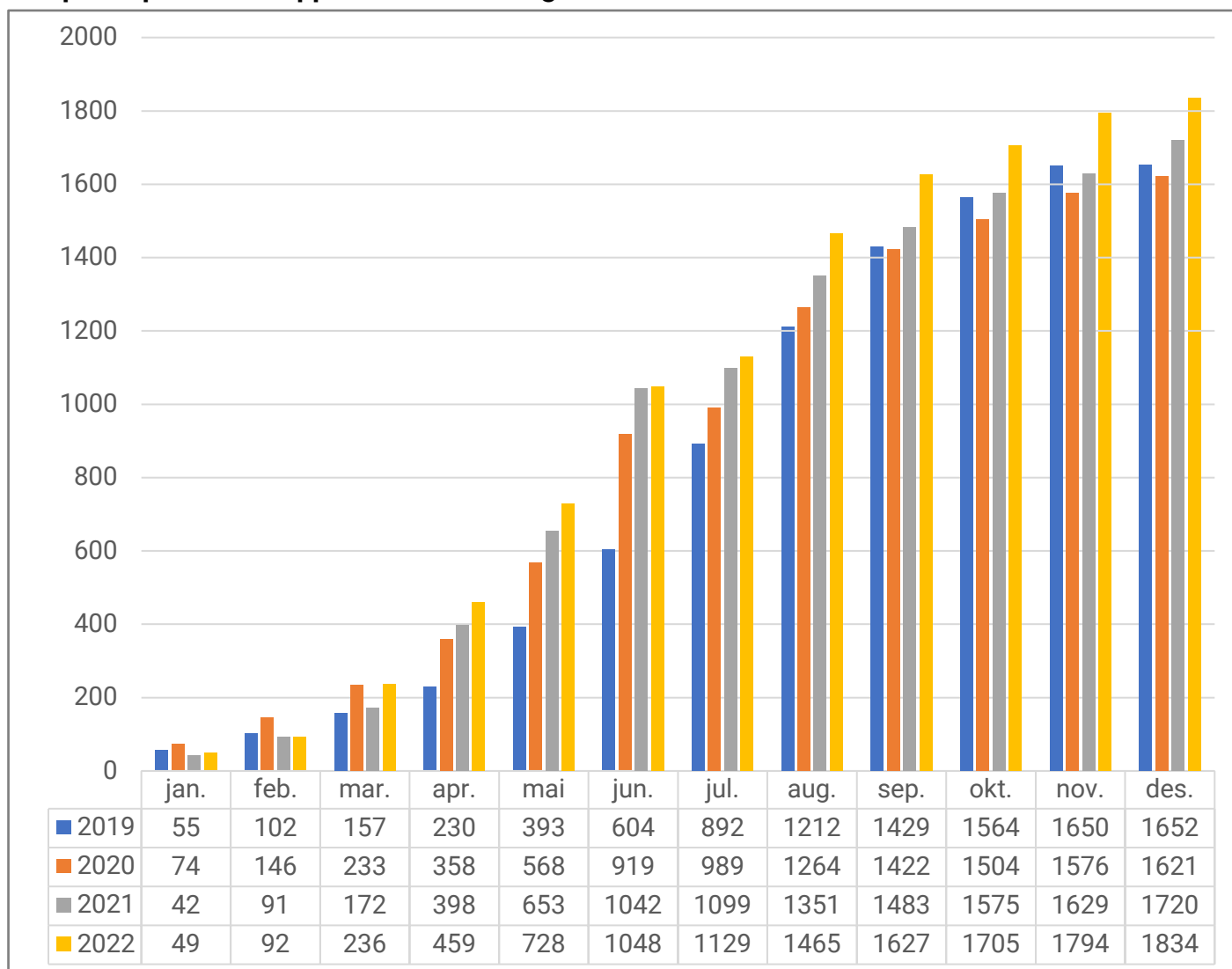
5.1 Kontrakter i Innlandet

5.1.1. Formidling til læreplass

De fleste som søker læreplass, registrerer sin søknad i fylkeskommunenes formidlingssystem Vigo. Vigo kobler søkere opp mot godkjente lærebedrifter i faget, og bedriftene kan sende inn nye kontrakter til godkjenning i fylkeskommunen fortløpende. Formidlingsprosessen starter 1. februar og varer fram til 1. desember hvert år. I 2022 var det totalt 1700 aktive søkere til læreplass i Innlandet, 1344 av disse hadde ungdomsrett. 87,6 % av søkerne i Vigo ble formidlet til læreplass. Av søkere med ungdomsrett ble 89,1 % formidlet.

Tidlig formidling om våren har vært et mål i formidlingsprosessen. For elevene er det viktig å vite at læreplassen står klar etter at skoleåret er slutt. Lærebedriftene har samtidig ønske om å avklare inntaket av lærlinger så tidlig som mulig. Stor etterspørsel etter lærlinger i arbeidslivet bidrar til tidlig formidling. Figuren nedenfor illustrerer hvilket tidspunkt på året nye kontrakter blir opprettet i Innlandet. Utviklingen de siste årene er svært positiv. I juni 2019 var det opprettet 604 kontrakter, mens i 2022 er tallet 1048 på samme tidspunkt.

Tidspunkt på året for opprettelse av lærlingekontrakt i årene 2019-2022:

Figur 13 - Tidspunkt på året for opprettelse av kontrakt. Kontrakt for Vg3 fagopplæring i skole (elever) er utelatt. (Kilde: Vigo IKS - Qlik Sense).

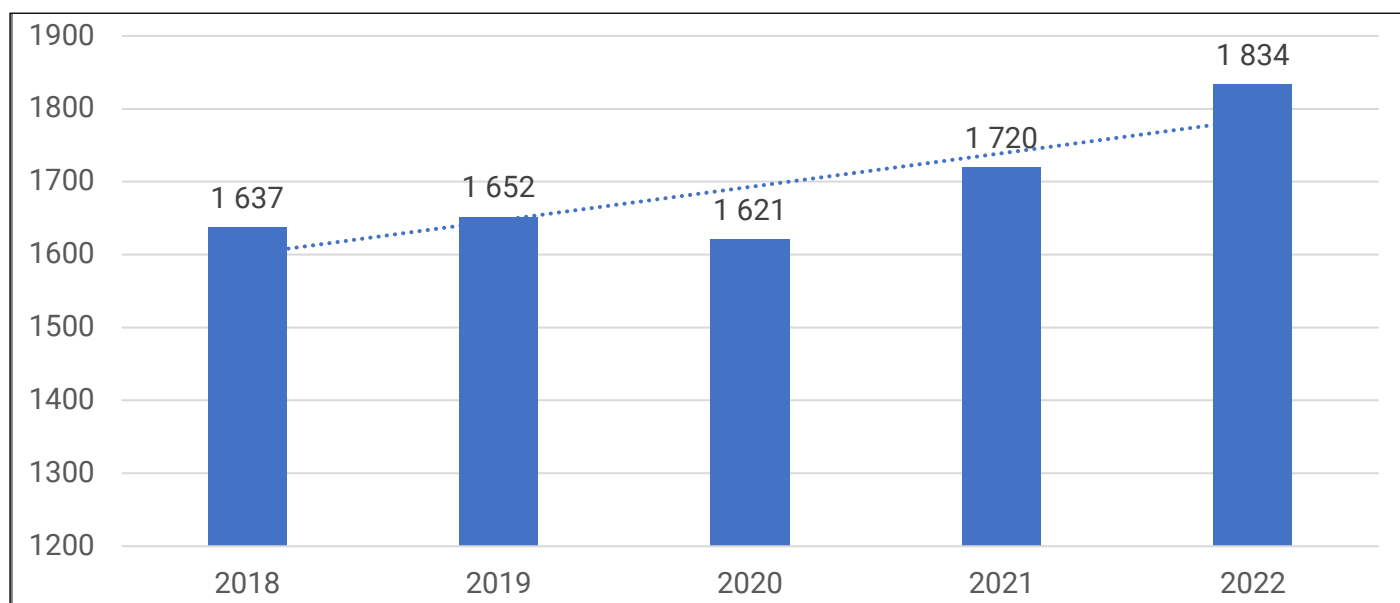
Tidlig og høy formidling er et resultat av et tett samarbeid mellom Enhet for fag- og yrkesopplæring, skolene/ yrkesfagkoordinatorerne, opplæringskontor og selvstendige lærebedrifter. Ikke minst er innsatsen fra den enkelte søker selv helt avgjørende, da en stor andel av søkerne får læreplass som et resultat av innsatsen i arbeidsperioder ute i bedrift i løpet av skoleåret (YFF).

I Innlandet fylkeskommune har alle skoler med yrkesfaglig utdanningsprogram en yrkesfagkoordinator. Yrkesfagkoordinatorerne jobber spesifikt med formidling av lærlinger, og er en viktig brikke i det lokale samarbeidet mellom skole og bedrift. Yrkesfagkoordinatoren har også ansvar for å koordinere Alternativt vg3 fagopplæring i skole, hvor målet er å formidle elevene ut til ordinær lærekontrakt, eller etter to år i praksis få mulighet til å fullføre utdannelsen med fag-/svenne-/kompetanseprøve.

Søkere med ungdomsrett som ikke har fått læreplass innen 15. august får tilbud om Alternativt Vg3 fagopplæring i skole. Alternativt Vg3 fagopplæring i skole er et tilbud som består av et 4-ukers oppstartskurs og deretter Vg3-opplæring i regi av en skole. En stor andel av elevene som starter på Alternativt Vg3 fagopplæring i skole får ordinær læreplass i løpet av det første halvåret. I 2022 var det totalt 41 som startet på oppstartskurs, mens 24 søkere startet i Alternativt Vg3 fagopplæring i skole. Dette er en nedgang på om lag 25 fra året før.

Figuren nedenfor viser antall nye inngåtte kontrakter i bedrift i Innlandet de siste 5 årene. Økningen fra 2021 til 2022 er på hele 6,6 %.

Antall inngåtte nye kontrakter i Innlandet:

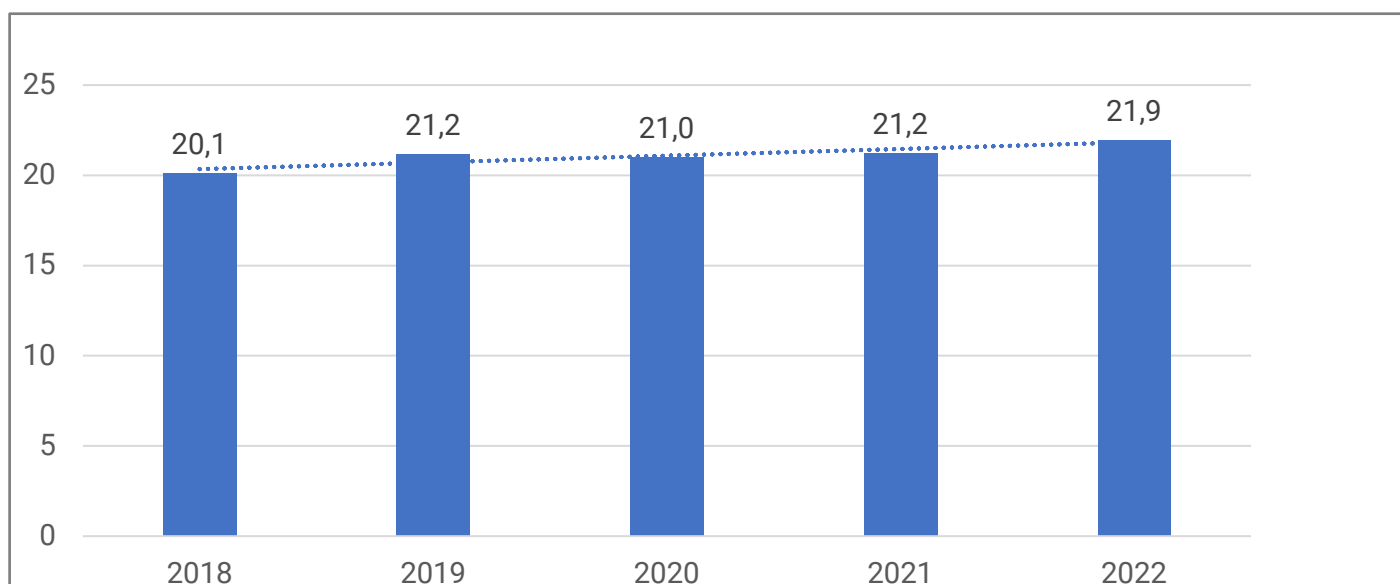

Figur 14 - Status nye kontrakter i perioden 2018 - 2022 (Kilde: Vigo IKS - Qlik Sense).

5.1.2. Gjennomsnittsalder ved læretidens oppstart

De aller fleste søkerne til læreplass er avgangselever fra videregående skole, men en økende andel av kontraktene inngås med søkere som er mellom 20 og 30 år. Dette skyldes i hovedsak bruk av ordningen med «fagbrev på jobb,» og økt etterspørsel etter lærekontrakt med full opplæring i bedrift. Tabellen nedenfor viser at gjennomsnittsalderen for alle kandidater som starter sin læretid har økt med nesten 2 år fra 2018 til 2022.

Gjennomsnittsalder ved læringstidens start:

Figur 15 – Gjennomsnittsalder ved læretidens start 2018 - 2022 (Kilde: Vigo IKS - Qlik Sense)

5.1.3. Løpende kontrakter ved årsskiftet

Innenfor fag- og yrkesopplæringsområdet er det mange ulike opplæringsordninger og skoletilbud som fører fram til sluttkompetanse. Ulike ordninger er etablert for å kunne tilby opplæring tilpasset den enkelte elevs situasjon, alder, behov og målsettinger. Hver ordning har egne kontraktstyper som sier noe om hva opplæringen består av og hvilken sluttkompetanse den leder fram til.

Pr. 31.12.2022 hadde til sammen 3141 personer kontrakt om opplæring i Innlandet fylke. Det er en økning på om lag 50 fra forrige årsskifte. Kontraktene fordelte seg på 5 ulike kontraktstyper. De fleste kontrakter løper over to år.

Kontraktstype / kandidatbenevnelse	Antall	Opplæringen omfatter	Sluttkompetanse
Lærekontrakt / lærling	2903	Hele Vg3-læreplanen	Fag-/svennebrev
Kontrakt om Fagbrev på jobb / kandidat for fagbrev på jobb	103	Personlig opplæringsplan fra Vg3-læreplanen	Fag-/svennebrev
Opplæringskontrakt / lærekandidat	103	Hele eller deler av Vg3-læreplanen	Kompetansebevis
Kontrakt om alternativt Vg3 i skole over 2 år / elev	27	Hele Vg3-læreplanen	Fag-/svennebrev
Kontrakt om alternativt Vg3 i skole over 1 år (grunnkompetanse) / elev	5	Deler av Vg3-læreplanen	Kompetansebevis

Tabell 7 - Løpende kontrakter pr. 31.12.2022 (Kilde: Vigo)

Ikke alle avgangselever fra videregående skole inngår kontrakt i vårt fylke. Ved utgangen av 2022 hadde 422 innlendinger lærekontrakt i andre fylker. Samtidig var det 189 personer fra andre fylker som hadde kontrakt i Innlandet. Elevene står fritt til å søke læreplass i andre fylker, og lærebedriftene avgjør selv om de vil ansette søkere fra Innlandet eller fra andre fylker.

5.2 Fag-/svenneprøver og kompetanseprøver

I Innlandet er det utnevnt 618 prøvenemndsmedlemmer i til sammen 117 ulike lærefag. Fylkeskommunen skal sørge for at fag-/svenneprøvene gjennomføres etter lov og forskrift, og skal sikre at prøvenemndsmedlemmene har tilfredsstillende vurderingsfaglig kompetanse. Det legges ned betydelige ressurser med gjennomføring av ulike kompetansehevingstiltak for denne gruppen hvert år.

Fag-/svenneprøver er sluttvurdering for alle som har fag-/svennebrev som mål for sin opplæring. Det vil si lærlinger, elever i Alternativt Vg3 i skole, praksiskandidater og kandidater for Fagbrev på jobb. Prøven tar utgangspunkt i kompetansemålene i Vg3-læreplanen og varierer fra 1-6 dager, avhengig av fagområde. Det er prøvenemndene som planlegger, gjennomfører og vurderer fagprøvene.

Lærekandidater får kompetansebevis som dokumentasjon etter endt læretid. Kompetanseprøven tar utgangspunkt i lærekandidatens tilpassede læreplan og planlegges, gjennomføres og vurderes enten av prøvenemnd eller av den som er faglig leder/instruktør for lærekandidaten.

I 2022 ble det til sammen gjennomført 2304 prøver i Innlandet. Dette er tilsvarende som forrige år. Resultatene fra gjennomførte prøver viser at de aller fleste består. Hele 96,5 % av kandidatene som avla prøve i 2022 fikk enten karakteren Bestått eller Bestått meget godt. Dette viser at alle som får en lærekontrakt og som fullfører læretiden, har svært gode muligheter for å bestå.

Prøve	Kandidat	Antall	B	BM	IB	Andel B og BM
Fag-/svenneprøve	Lærling	1240	770	424	46	96 %
Fag-/svenneprøve	Elev	51	29	16	6	88,2%
Fag-/svenneprøve	Praksiskandidat	928	499	402	26	97,1 %
Fag-/svenneprøve	Fagbrev på jobb	56	28	28	0	100 %
Kompetanseprøve	Lærekandidat	25	21	3	1	80 %
Praksisbrevprøve	Praksisbrevkandidat	4	3		1	75%
Til sammen		2304	1350	873	80	96,5 %

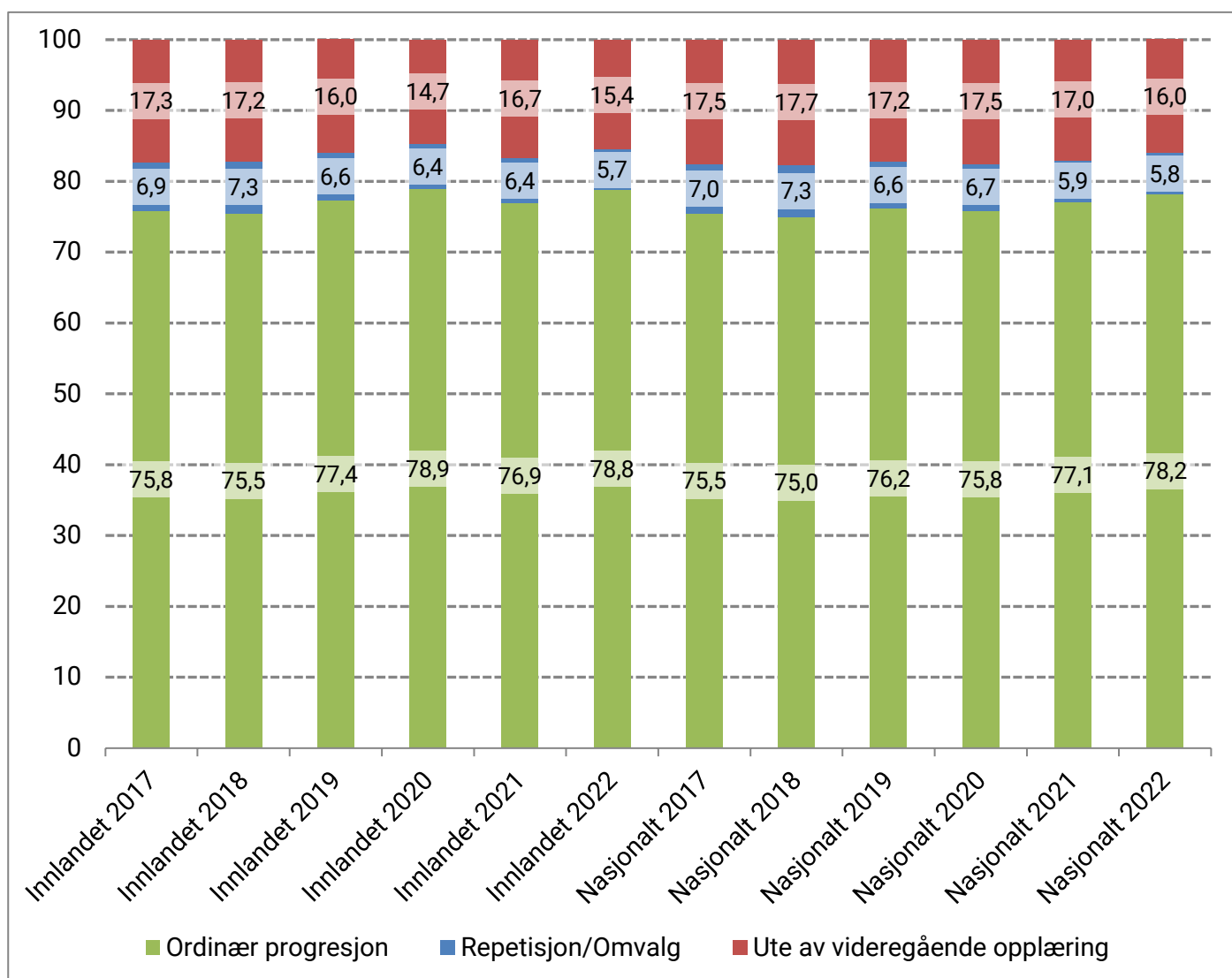
B = Bestått BM = Bestått meget godt IB = Ikke bestått

Tabell 8 - Gjennomførte Fag-/svenne-/kompetanseprøver i Innlandet 2022 (Kilde: Vigo IKS - Qlik Sense)

5.3 Overgang fra Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram

Overgangen mellom Vg2 og Vg3 er en av de mest kritiske overgangene med tanke på økt gjennomføring i videregående opplæring. Tabellen nedenfor viser hva elevene i Innlandet ender opp med etter Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram. Med ordinær progresjon menes overgang til læreplass, påbygging til studiekompetanse, alternativt Vg3 i skole og yrkesfaglig Vg3 i skole.

Overgang fra Vg2 yrkesfag i prosentandel:

Figur 16 - Overgang fra Vg2 yrkesfag, prosentandel (Kilde: Udir)

Andelen avgangselever med ordinær progresjon fra Vg2 i Innlandet har økt med 2 % siste år, og er nesten tilbake på det høye nivået fra 2020. Andelen elever som er ute av videregående opplæring i Innlandet sank til 15,4 % i 2022. Nasjonalt ser vi også en bedring siste år, her sank andelen elever som er ute av videregående opplæring fra 17 % i 2021 til 16 % i 2022.

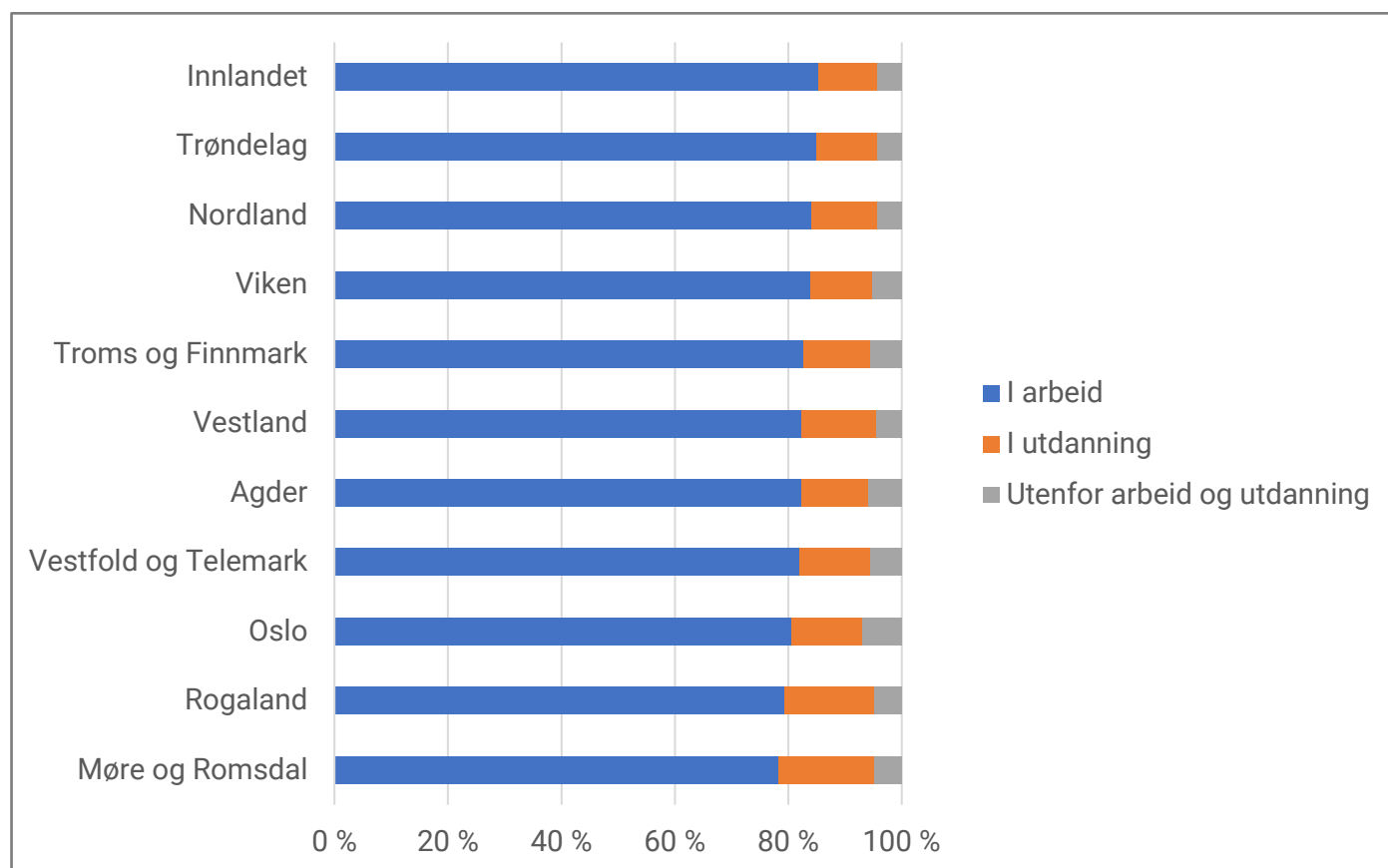
5.4 Flere med fagbrev kommer ut i jobb

Tall fra Utdanningsdirektoratet viser at sysselsettingen øker og at det er flere i jobb nå enn før koronapandemien. Sysselsettingen blant nyutdannede fagarbeidere har vært stabilt høy de siste årene, og nye tall viser at den har økt med to prosentpoeng sammenlignet med i fjor. 83 % av de som bestod fag- eller svenneprøven i 2021 og 2022 er i jobb ett år etter utdanningen, viser tall fra Utdanningsdirektoratet. Det er økning fra før koronapandemien.

Innlandet har flest nyutdanna fagarbeidere i jobb. Delen nyutdannede fagarbeidere i jobb varierer fra 85,3 % i Innlandet og 84,9 % i Trøndelag, til 78 % i Møre og Romsdal. Innlandet har forbedret resultatet fra fjorårets måling med 2,2 %-poeng (fra 83,1 % til 85,3 %).

Det er forskjeller mellom fylkene i delen som er utenfor både arbeid og utdanning. I Oslo og Agder er henholdsvis 7 og 6 % av fagarbeiderne utenfor utdanning og arbeid, mens tilsvarende del er kun 4 % i Nordland, Trøndelag og Innlandet.

Sysselsettingssatus:

Figur 17 – Sysselsettingsstatus for fagutdannede første år etter oppnådd fag- eller svennebrev, 2021 og 2022 (Kilde: Udir)

Utviklingen i sysselsettingen blant de nyutdannede fagarbeiderne speiler til en viss grad den generelle sysselsettingsveksten i økonomien. Samtidig fortsetter en andel på 10,2 % av de nyutdannede i Innlandet med videre utdanning. Svært gledelig var det at det i 2022 kun var 4 % som sto utenfor både arbeid og utdanning som følge av at flere var i jobb.

Det er mye som tyder på at summen av innsats hos aktørene i Innlandet og at innretningen på tilbudsstruktur og formidlingen til lære skaper forsterkede resultater.

5.5 Kvalitetsarbeid og kompetanseutvikling

5.5.1. Årlig rapportering fra lærebedrifter

Alle lærebedrifter er pålagt å rapportere årlig om opplæringen av lærlinger og lære kandidater. Utdanningsdirektoratets portal for brukerundersøkelser benyttes til denne rapporteringen. Høsten 2022 leverte til sammen 58 opplæringskontor og 162 frittstående lærebedrifter årlig rapport. Rapportene vurderes av fylkeskommunen, og svarene for 2022 gir et godt bilde av hvordan bedriftene sikrer kvaliteten i opplæringen av sine lærlinger. Dokumentasjonsspørsmål fra de om lag 2000 underliggende medlemsbedriftene i opplæringskontorene inngår i denne rapporteringen. Svarene fra medlemsbedriftene danner grunnlag for opplæring- og kvalitetssikringsaktiviteter i regi av fylkeskommunen og opplæringskontorene selv.

Majoriteten av lærebedriftene re-godkjennes på bakgrunn av årlig rapportering. Om lag 6 % av lærebedriftene ble fulgt opp fra fylkeskommunen i etterkant. Oppfølging har bestått av fysiske møter, veiledning på telefon og skriftlig dokumentasjon fra bedriftene.

5.5.2. Lærlingundersøkelsen

Lærlingundersøkelsen er en anonym, nettbasert spørreundersøkelse som utarbeides og administreres av Utdanningsdirektoratet. Lærlinger og lære kandidater som har hatt kontrakt i minimum 11 måneder blir invitert til å delta. Undersøkelsen skal gi informasjon om lærings- og arbeidsmiljøet slik lærlingen oppfatter det. Temaene som belyses i undersøkelsen er motivasjon, trivsel, arbeidsmiljø (inkludert mobbing og seksuell trakassering), HMS, kvalitetssikring i lærebedriften, forberedelse til fagprøven og hvordan lærlingene opplevde undervisningen i skole forut for læretiden.

Undersøkelsen produserer store mengder data, og fylkeskommunen utarbeider hvert år flere rapporter som brukes til å analysere og utvikle læringsmiljøet. Det er først når man filtrerer data på bedriftsnivå, eller per utdanningsprogram/lærefag, man ser hva og hvor opplæringen fungerer godt, og hvor det kan være utviklingspotensial. Det er viktig at alle aktørene innen fag- og yrkesopplæringen tar i bruk funnene til å utvikle kvaliteten fra sitt ståsted. Sak med resultater fra lærlingundersøkelsen legges hver vår fram for lærlingrådet og yrkesopplæringsnemnda.

5.5.3. Kompetanseutvikling

Fylkeskommunen har med utgangspunkt i strategisk kompetanseutviklingsplan for 2021-2024 gitt et allsidig tilbud til lærebedrifter, opplæringskontor og prøvenemnder dette skoleåret. Hovedmålet har vært å gi økt kompetanse i veiledning og vurdering, samt sikre at opplæringen til lærebedrifter i Innlandet er godt forankret i LK20.

Utdanningsdirektoratets yrkesfaglige kompetansepakke danner grunnlaget for fylkeskommunens kompetansetilbud. Aktuelle tiltak har blitt tilrettelagt ut fra etterspørsel og behov. Tilbudet er gjennomført både digitalt og som fysiske samlinger. Kompetansetilbudene har bestått av:

- Oppfølging og tilrettelegging av digitale kompetansepakker for lærebedrifter.
- Vår- og høstmøter med opplæringskontor og større frittstående lærebedrifter.
- Ukentlig webinarer og frokostmøter med ulike relevante temaer.
- Fagdager i regi av HINN.
- Oppfølging av digitale kompetansepakker for prøvenemnder.
- Årlige prøvenemndssamlinger.
- Digitalt kurs for lærlinger og lærebedrifter.
- Søkbar ordning for å styrke yrkesfaglig utvikling og samarbeid mellom skole og næringsliv.

5.5.4. Re-godkjenning av lærebedrifter

«Fagfornyelsen» er navnet på prosessen med å fornye læreplanene i Kunnskapsløftet og bygger på stortingsmelding nr. 28: Fag – Fordypning – Forståelse – En fornyelse av Kunnskapsløftet.

Fylkeskommunen har gjennomført prosess som sikrer at opplæringen i bedrift følger de nye Vg3-læreplanene som ble innført fra 1. august 2022. Prosessen startet i 2021 og ble basert på elektronisk innhenting av opplysninger fra godkjente lærebedrifter og opplæringskontor. Opplysningene ble benyttet som grunnlag for registrering, oppfølging og veiledning i forbindelse med godkjenning for opplæring i nye læreplaner. Innen utgangen av 2022 var 80 % av lærebedriftene og opplæringskontorene re-godkjent for opplæring i nye læreplaner.

5.6 Ny ordning for lærekandidater med spesialundervisning i bedrift

Fylkeskommunen har i samarbeid med ulike vekst- og arbeidsinkluderingsbedrifter, etablert en ny ordning for formidling av lærekandidater med spesialundervisning. Ordningen skal bidra til at elever med større tilretteleggingsbehov får læreplass i bedrift. Dette er en elevgruppe som tidligere har gått alle opplæringsårene inne på skolen. Bedrifter som blir godkjent for ordningen har kompetanse for oppfølging og tilrettelagt produksjon som gjør at kandidatene kan nå sitt potensiale som deltakere i arbeidslivet. Alle regioner i Innlandet har nå en eller flere bedrifter som kan gi et tilbud til denne elevgruppen. Bedriftene er godkjent for å ta inn lærekandidater i 10 ulike lærefag.

5.7 Tilskuddsordninger for lærebedrifter

Alle lærebedrifter som tar inn lærlinger, lærekandidater, praksisbrevkandidater og kandidater for fagbrev på jobb mottar automatisk opplæringstilskudd fra fylkeskommunen. Satsene for ulike typer kontrakter fastsettes nasjonalt. Lærebedrifter i Innlandet kan i tillegg søke om tilskudd gjennom tre andre tilskudds ordninger:

- Ekstratilskudd for oppfølging av lærlinger og lærekandidater med ekstra behov er en varig tilskuddsordning som skal brukes til tettere oppfølging, fysisk tilrettelegging, nødvendig utstyr, eller ekstra personellressurs. Tilskuddet er på 5000 kroner per måned, og kan innvilges for inntil seks måneder av gangen. I 2022 ble det innvilget 74 søknader som til sammen utgjorde i overkant av 2 millioner kroner.
- Stimuleringstilskudd er en tidsavgrenset ordning som skal stimulere til at flere søkere får læreplass og redusere virkningene etter covid-19 for formidling til læreplass. Ordningen ble innført med virkning fra 1.juni, og siste frist for å sende inn søknad var 1.oktober. I denne perioden ble det opprettet i alt 62 nye lærebedrifter. Tilskudd ble gitt i 5 ulike kategorier. Nye lærefag i fagfornyelsen, nye lærebedrifter, nye lærefag i eksisterende lærebedrifter, re-godkjente bedrifter, og bedrifter som øker sitt inntak av lærlinger kunne søke. I tillegg kunne bedrifter som overtok lærlinger som har mistet plassen eller

blitt permittert i forbindelse med koronapandemien få innvilget søknad. I 2022 ble det innvilget i alt 3.930.000 kroner fordelt på 136 søknader.

- Tilskudd for forsterket oppfølging av kandidater med kort botid i Norge er en ny ordning som ble innført fra oktober 2022. Lærebedrifter i Innlandet kan søke om tilskudd for å forsterke oppfølgingen av lærlinger og lære kandidater med kort botid og svake norskferdigheter. Formålet med ordningen er å trygge formidlingen, øke gjennomføringen og forebygge hevinger. Bedriften kan søke før lærekontrakten inngås, eller underveis i læretiden.

5.8 Skolekonkurranser for elever på yrkesfag

Innlandet fylkeskommune samarbeider med WorldSkills Norway (WSN) om gjennomføring av skole-konkurranser, Innlandsmesterskap og Skole NM. WSN er en ideell organisasjon som arbeider for å heve kvaliteten på og interessen for norsk yrkesutdanning. Skolekonkurranser som pedagogisk verktøy skal bidra til økt motivasjon, mestring og læringsutbytte for elevene.

Konkurransene fungerer som en «tre-trinns-rakett» som toppes i nasjonal skole-NM. Visuelt kan det framstilles slik:

Figur 18 - Skolekonkurranser

Det ble avholdt skolekonkurranser ved 17 skoler i Innlandet i løpet av skoleåret. I tillegg ble det arrangert 14 Innlandsmesterskap og 15 lokale uttak som kvalifiserte til deltakelse i Skole NM. Elever fra Innlandet deltok i hele 29 ulike konkurranser, og høstet medalje i til sammen 11 lærefag i Skole NM 2023. Dette året var Innlandet arrangør av en Skole NM-konkurranse i smedfaget. Denne gikk av stabelen på Hjerleid Handverksskole.

5.9 Fag og svennebrevutdeling

Alle som har bestått fag- svenneprøve eller kompetanseprøve i løpet av året inviteres til fag- og svennebrevutdeling på høsten. Arrangementene gjennomføres på Tynset, Otta, Vinstra, Elverum, Lillehammer, Hamar, Valdres, Gjøvik, Kongsvinger og Hadeland. Flere lokale krefter er involvert i dette arbeidet. Fylkeskommunen har et godt samarbeid med håndverksforeninger, regionråd, videregående skoler og karrieresentrene som sikrer en fin og høytidelig ramme rundt arrangementene. 670 kandidater og om lag 1000 gjester deltok på de ulike arrangementene i 2022.

6 Læringsmiljø

Læringsmiljøet på skolen omfatter både kulturelle, relasjonelle og fysiske forhold som har betydning for elevenes læring, helse og trivsel (Utdanningsdirektoratet 2015). Kjennetegn på et godt og inkluderende læringsmiljø:

- Skolen har en god ledelse som kontinuerlig arbeider med å forbedre ulike sider ved læringsmiljøet og har gode rutiner for arbeidet med mobbing.
- Skolen har utviklet en god klasseledelse preget av gode relasjoner mellom lærer og elev.
- Skolen har positive relasjoner mellom elevene og en kultur for læring blant elevene.
- Skolen har gode relasjoner og et godt samarbeid med foreldrene.

Et godt læringsmiljø betyr at elevene opplever både mestring og trivsel i læringsarbeidet og at de blir møtt med forventninger og krav til læring som er realistiske, men samtidig ambisiøse på elevenes vegne. Fellesskapet med andre elever samt gode relasjoner til lærere, skoleledere og andre ansatte på skolen er viktige komponenter i et godt og inkluderende læringsmiljø.

Læreren har en viktig og avgjørende rolle for å etablere et godt læringsmiljø i klassen eller gruppen av elever. For å få til dette, må følgende grunnleggende premisser eller oppgaver ivaretas av læreren (Utdanningsdirektoratet 2018):

- En positiv og støttende relasjon til hver enkelt elev.
- Etablering av en god læringskultur og et læringsfellesskap.
- Etablering av struktur, regler og rutiner.
- Tydelige forventninger og motivering av elevene.

Forskningen viser at det er sammenheng mellom et godt og inkluderende læringsmiljø og elevenes utbytte av opplæringen. Motivasjon og læringsglede forsterkes i et læringsmiljø der eleven trives og blir møtt med forventninger og ambisjoner om å lære mest mulig.

Elevundersøkelsen, som Utdanningsdirektoratet gjennomfører om høsten hvert år, gir viktig informasjon om hvordan elevene opplever eget læringsmiljø på skolen. I forskrift til opplæringsloven er skoleeier pålagt å gjennomføre og følge opp Elevundersøkelsen på Vg1. I Innlandet har skoleeier også pålagt elevene på Vg2 og Vg3 å gjennomføre Elevundersøkelsen.

De samlede resultatene i Elevundersøkelsen og hvordan elevene svarer på spørsmålene varierer ikke så mye mellom det nasjonale snittet og gjennomsnittet i Innlandet. Det er også små variasjoner i snittscore fra det ene skoleåret til det andre. Derimot kan det være større forskjeller i svarene mellom utdanningsprogram og mellom klasser på den samme skolen.

Bruken av resultatene og svarene i Elevundersøkelsen er derfor mest interessant på skolenivå og i den enkelte klasse. Sammen med lærerne skal elevene drøfte og reflektere over sider ved læringsmiljøet som kan forbedres og samtidig bli mer bevisste på hva som fungerer godt. I analysen av resultatene i Elevundersøkelsen må det likevel utvises forsiktighet og en må unngå å trekke generelle konklusjoner når gruppene blir små.

Skolene jobber aktivt med Elevundersøkelsen og mål og tiltak knyttet til læringsmiljøet legges inn i skolenes utviklingsplaner. Disse følges opp i styrings- og utviklingsdialogene med skolene som gjennomføres to ganger i året.

Utdanningsdirektoratet har endret plattformen for uthenting av resultater fra elevundersøkelsen skoleåret 2022/2023. I tillegg har reglene for skjerming av elevresultater med hensyn til personvernlovgiving blitt håndhevet strengere fra Utdanningsdirektoratet, og skolene har dermed ikke like god tilgang til resultater som tidligere. Dette har medført problemer for skolene særlig med tanke på identifisering av utfordringer knyttet til mobbing og trivsel. Selv også på fylkesnivå er andelen respondenter på enkelte spørsmål ikke stor nok, slik at resultatene skjermes.

Andelen elever som deltar i Elevundersøkelsen er i stor grad høy for de fleste videregående skolene i Innlandet. Svarprosenten for Innlandet fylkeskommune samlet sett skoleåret 2022-23 var 84,8 %, som er 4,5 prosentpoeng høyere enn året før. Elevundersøkelsen er obligatorisk for Vg1-elevene, men også nasjonalt er det høy deltagelse fra alle trinn. Resultatene fra undersøkelsen for Innlandet fylkeskommune er dermed sammenlignbare totalt sett med de nasjonale resultatene.

6.1 Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen består av obligatoriske spørsmål knyttet til følgende temaer:

- Trivsel
- Støtte fra lærer
- Støtte hjemmefra
- Vurdering for læring
- Læringskultur
- Mestring
- Motivasjon
- Elevdemokrati og medvirkning
- Felles regler
- Utdanning og yrkesveiledning
- Faglig utfordring

Temaene gir både hver for seg og samlet sett viktig informasjon om hvordan elevene opplever sitt eget læringsmiljø.

Når elevene svarer på spørsmålene i Elevundersøkelsen graderer de svarene fra 1 til 5, hvor 5 er det mest positive svaralternativet. Nedenfor er det i oversikten gjengitt resultatscoren for de ulike indikatorene i undersøkelsen. Hver indikator er bygget opp av ett eller flere spørsmål.

Indekser	Innlandet 21/22	Innlandet 22/23	Landet 22/23
Trivsel	4,3	4,2	4,2
Støtte fra lærer	4,1	4,1	4,0
Støtte hjemmefra	4,0	4,0	3,9
Vurdering for læring	3,5	3,5	3,4
Læringskultur	4,0	4,0	3,9
Mestring	4,0	3,9	3,9
Motivasjon	3,7	3,6	3,6
Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,6	3,5
Felles regler	4,2	4,2	4,1
Utdanning og yrkesveiledning	3,5	3,6	3,5
Faglig utfordring	4,4	4,4	4,3

Tabell 9 – Indekser, Elevundersøkelsen (Kilde: Udir).

Elevundersøkelsen 22/23:

Indekser	Innlandet	Gutt	Jente	Studieforberedende	Yrkesfaglig
Trivsel	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Støtte fra lærer	4,1	4,2	4,1	4,1	4,2
Støtte hjemmefra	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Vurdering for læring	3,5	3,6	3,4	3,4	3,6
Læringskultur	4,0	3,9	4,0	4,0	4,0
Mestring	3,9	4,0	3,9	3,9	3,9
Motivasjon	3,6	3,6	3,6	3,5	3,7
Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,6	3,6	3,5	3,7
Felles regler	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Utdanning og yrkesveiledning	3,6	3,7	3,4	3,5	3,7
Faglig utfordring	4,4	4,3	4,5	4,5	4,2

Tabell 10 – Indekser, Elevundersøkelsen delt på kjønn og studieretning Innlandet (Kilde: Udir).

Det er liten variasjon over tid i svarene og resultatene fra Elevundersøkelsen på fylkesnivå, og det er bare mindre endringer fra år til år. Resultatene fra Innlandet er likt med, eller bedre enn, landsgjennomsnittet i Elevundersøkelsen. Likevel er det noen indikatorer i Innlandet som sett i sammenheng har endringer som er viktige å merke seg. Blant annet så er det en svak nedgang i resultatet på indeksene Trivsel, Mestring og Motivasjon. Indeksene viser også at det er en nedgang nasjonalt. Dette er et resultat som kan indikerer at Innlandet fylkeskommune må fortsette å jobbe med å skape trygge og gode læringsmiljøer, hvor elevene trives og opplever mestring. Dette settes i sammenheng med arbeidet innen IKO-modellen, Handlingsplan for psykisk helse og ikke minst det kollektive arbeidet i profesjonelle lærende nettverk.

Generelt er elever på yrkesfaglige utdanningsprogram mer tilfredse i elevundersøkelsen sammenlignet med elever på studieforberedende utdanningsprogram. Den samme forskjellen vises mellom gutter og jenter, hvor det er gutter som er mest tilfredse. Det er kun indeksen Læringskultur hvor jenter er mer tilfredse enn gutter.

Det er flere temaer som er viktige i Elevundersøkelsen. I forskningen framgår det at god vurderingspraksis er av stor betydning for progresjonen underveis i opplæringen og hvilket utbytte elevene får av opplæringen. God vurderingspraksis underveis i opplæringen bidrar til å fremme elevenes læring. Det er flere spørsmål om vurdering i Elevundersøkelsen, og det er særlig fire prinsipper som må ivaretas i gode vurderingsprosesser:

- Elevene forstår hva de skal lære og hva som er forventet av dem.
- Elevene får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen. Elevene får råd om hvordan de kan forbedre seg.
- Elevene er involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling.

Disse prinsippene er viktige for elevenes motivasjon, forståelse og eierskap til egen læring. Gjennom god vurderingspraksis lærer elevene å lære, slik at progresjonen og læringsutbyttet blir høyt. Utdanningsdirektoratet 2015).

Elevundersøkelsen 22/23 - Vurdering for læring:

Indekser	Landet	Innlandet	Gutt	Jente	Studieforberedende	Yrkesfag
Vurdering for læring	3,4	3,5	3,6	3,4	3,4	3,6
Forklarer lærerne hva som er målene i de ulike fagene slik at du forstår dem?	3,8	3,9	3,9	3,8	3,8	4,0
Forklarer læreren godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes?	3,8	3,9	4,0	3,8	3,8	4,0
Forteller lærerne deg hva som er bra med arbeidet du gjør?	3,8	3,8	3,9	3,8	3,8	3,9
Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?	3,6	3,6	3,8	3,6	3,6	3,8
Hvor ofte får du tilbakemeldinger fra lærerne som du kan bruke til å bli bedre i fagene?	3,2	3,3	3,4	3,1	3,2	3,5
Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?	3,0	3,1	3,3	3,0	2,9	3,4
Får du være med og vurdere skolearbeidet ditt?	2,9	2,9	3,1	2,8	2,7	3,1
Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget	3,3	3,3	3,5	3,2	3,2	3,5

Tabell 11– Vurdering for læring, Elevundersøkelsen (Kilde: Udir).

Av svarene på spørsmålene i Elevundersøkelsen 2022-23 om vurdering er det høyest score på spørsmålene om læreren forklarer hva som er målene i de ulike fagene, og om læreren forklarer godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet skal vurderes. Lavest score er det på spørsmålene om elevene får være med å foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet skal vurderes og om elevene får være med å vurdere arbeidet sitt. Dette er svar som samsvarer med hvordan elevene tidligere år har svart på disse spørsmålene. Innlandet ligger jevnt over litt høyere enn landet når det gjelder indeksen Vurdering for læring.

Det er også i indeksen for «Vurdering for læring» forskjeller mellom studieretninger, og det er større tilfredshet blant elevene på yrkesfaglige utdanningsprogram enn på studieforberedende utdanningsprogram. Den samme forskjellen kommer til syne mellom kjønn hvor gutter er mer tilfredse med vurderingsarbeidet i skolene enn jenter.

6.2 Mobbing og krenkelser

Alle elever har rett på et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og alle skoler skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Det framgår av opplæringsloven. Mobbing og krenkelser har langvarig negativ påvirkning på elevenes helse og velvære. Mobbing og krenkelser hindrer også læring.

Elevundersøkelsen har flere spørsmål om mobbing. Elevene blir spurt om de har blitt mobbet på skolen de siste månedene, om de er blitt mobbet av andre elever, om de er blitt mobbet av voksne på skolen og om de blir mobbet digitalt. Nedenfor er resultatene oppgitt i prosent og fordelt på hele landet, Innlandet, gutter og jenter på alle utdanningsprogram ved de videregående skolene i Innlandet og studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram ved de videregående skolene i Innlandet.

Elevundersøkelsen 22/23 - mobbing:

Indekser	Landet	Innlandet	Gutt	Jente	Studieforberedende	Yrkesfag
Mobbing på skolen	3,9	4,0	*	*	3,2	*
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?	2,6	3,0	*	*	*	*
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?	1,7	*	*	*	*	*
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?	1,5	*	*	*	*	*

Tabell 12 – Mobbing (andel i prosent), Elevundersøkelsen (Kilde: Udir).

Dessverre har endringene Utdanningsdirektoratet foretok seg i forkant av publiseringen av resultater fra elevundersøkelsen ført til at detaljer i resultatene skjermes, også for Innlandet fylke i sin helhet. Høsten 2022 svarte 3 % av elevene i Innlandet at de er blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene. Det er litt høyere enn i landet, hvor 2,6 % svarer at de er blitt mobbet på skolen de siste månedene.

Elever blir mobbet både av andre elever, voksne og digitalt. For Innlandet sin del prikkess resultatene og det er ikke mulig å finne resultater på detaljnivå. Likevel indikerer Indeksen Mobbing på skolen at det er en økning, både nasjonalt og i Innlandet, så det er grunn til å tro at det generelt er en økende andel elever som på en eller annen måte opplever mobbing på skolen. Det er heller ikke mulig å se om det foreligger noen kjønnsforskjeller eller forskjeller mellom studieretninger.

Informasjonen som skolene får gjennom elevundersøkelsen er i enda større grad skjermet enn for Innlandet samlet sett, og det har vært knyttet stor frustrasjon til årets tilgang til resultater fra Elevundersøkelsen. Utdanningsdirektoratet har lagt opp til endringer i kommende gjennomføringer, og det er viktig å formidle at resultater fra Elevundersøkelsen er svært viktig og avgjørende for skolene når det gjelder å avdekke utfordringer og mobbing og sette inn tiltak for å bedre skolemiljøet.

I styrings- og utviklingsdialogen med skolene, må skolene redegjøre for hvordan de arbeider for et godt og trygt skolemiljø. Skolene må jobbe aktivt for å forebygge, avdekke og håndtere krenkelser og mobbing. Ved flere skoler jobbes det også aktivt for å forebygge digital mobbing.

For Innlandet fylkeskommune er det utarbeidet felles rutiner for oppfølging av saker som gjelder elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø. Dette er skoleeier forpliktet til gjennom § 9A i Opplæringsloven. Lovverket er styrket for å sikre elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø, samt å ivareta rettighetene til elevene som blir mobbet og deres foresatte. Bestemmelsene i lovverket skal også være et effektivt virkemiddel mot mobbing og dårlig skolemiljø, og stiller tydelige krav til hva skolene skal gjøre når elever blir mobbet eller ikke har det trygt og godt på skolen.

Det ble i skoleåret 2020/2021 opprettet en tverrfaglig arbeidsgruppe i sentraladministrasjonen som skal bistå skolene i det forebyggende, men også akutte, arbeidet med skolemiljøet. Arbeidsgruppen har jevnlig nettverksmøter med skolene hvor man har erfaringsdeling rundt skolemiljø saker og kompetanseheving på forvaltning, lov og forskrift og forebyggende arbeid. Det har vært rettet særlig fokus på utarbeidelse av «Barnets beste vurdering» som skal ligge til grunn for all aktivitet og tiltak i skolemiljø saker. Et resultat av dette arbeidet er at Innlandet fylkeskommune opplever at flere saker blir avdekket og dokumentert. Dette er et ønsket resultat og kan tyde på at sentraladministrasjonen og skolene har økt kompetansen og jobber

mer forebyggende. Arbeidsgruppen jobber også tett sammen med elevtjenesten, IKO-teamene på skolene og med Handlingsplan for psykisk helse. I arbeidet med forebygging og akutte saker ser en tiltakende grad av alvorlighet i enkeltsaker. Andelen saker som kan knyttes opp mot psykisk uhelse er også økende. Dette kan ses i sammenheng med effekter etter koronapandemien.

I tillegg til tett oppfølging av lovverket og skolene, skal elev- og lærlingombudet i Innlandet fylkeskommune bistå elever og lærlinger og delta aktivt i det forebyggende arbeid mot mobbing.

6.3 Handlingsplan for psykisk helse

Fylkestinget satte gjennom flere vedtak i 2020 psykisk helse på dagsorden, og fylkestinget vedtok 17.06.2021 satsingen Handlingsplan for psykisk helse. Målgruppen for satsingen er i første omgang ansatte i videregående opplæring, opplæringskontor og lærebedrifter. Dette er arenaer som skal legge til rette for utvikling av god psykisk og fysisk helse i ungdomsgruppen, og forebygge psykisk uhelse. Dette er også arenaer hvor ungdom daglig er i kontakt med trygge voksenpersoner som kan bidra til å oppdage, sette ord på og veilede ungdommer som sliter til å komme seg i riktig retning. Satsingen innebærer kompetanseheving for ansatte, forebyggende arbeid ute i skolene og direkte tiltak rettet mot elevene i Innlandet fylkeskommune.

Kompetanse og tannhelsesjefen har utarbeidet en digital veiledningsportal for ansatte i videregående opplæring, opplæringskontor, lærebedrifter og tannklinikker i Innlandet. Denne gir kort og konkret informasjon og forslag til handlingsrekker innenfor aktuelle temaer. Plattformen er dynamisk og vil være under kontinuerlig utvikling. <https://innlandetfylke.no/psyiskhelse>. Det ble i skoleåret 2021/2022 utarbeidet veiledere for håndtering av rusproblematikk og doping. Fra tidligere er det utarbeidet veiledere for bekymring rundt selvmord og mobbing. Det er under utarbeidelse veileder for kulturell forståelse. Gjennom nettsidene til elevtjenesten i Innlandet fylkeskommune er det også lansert en rekke filmer rettet mot elevene under overskriften «Våg å bry deg». Filmene er for ungdom og handler om mobbing og psykisk helse.

Fylkeskommunen har som skoleeier en sentral rolle når det gjelder å fremme et trygt og helsefremmende læringsmiljø ved de videregående skolene. Dette inkluderer arbeid med rusforebygging og håndtering av rusproblemer blant elevene. I 2023 er dette et hovedsatsingsområde, der vi blant annet gjennom rektorsamlinger gjennomfører erfaringsdeling og får kompetansepåfyll fra bl.a. KORUS Øst. Skoleeier vektlegger nulltoleranse for rusmisbruk ved våre skoler, og området omfatter et tydelig og felles forebyggende tiltak og retningslinjer for håndtering av rusrelaterte hendelser. Kompetanse og tannhelse tilbyr opplæring og kompetanseutvikling til skoleledelse, ansatte og helsepersonell for å kunne identifisere tidlige tegn på rusmisbruk og håndtere slike situasjoner effektivt. Et viktig element her er å samarbeide tettere med eksterne aktører som helsemyndigheter, politiet, rusomsorgstjenester og foreldreorganisasjoner for å etablere et sterkt nettverk av støtte og ressurser for elever med rusproblemer. I forlengelsen av dette arbeidet følger skoleeier opp satsingen med informasjonskampanjer, workshops om rusrisiko og andre aktiviteter ut mot elevene.

De videregående skolene spiller en avgjørende rolle i implementeringen av fylkeskommunens retningslinjer og tiltak for rusforebygging og håndtering av rusproblemer. Skolene får kompetansehevede tiltak for å lettere avdekke tidlige tegn på rusmisbruk blant elever. Dette innebærer samtaler med eleven, involvering av foreldre og henvisning til spesialisttjenester om nødvendig. Skolene skal også tilby støttetjenester som rådgivning og veiledning for elever som har rusproblemer, og sørge for at de får nødvendig oppfølging og støtte. I det forebyggende arbeidet og i håndtering av rusutfordringer er Handlingsplan for psykisk helse en veileder som tas i stadig større bruk ute på skolene.

Russ

Inkludering er ett av fire satsingsområder i Innlandsstrategien som skal gjennomsyre alt fylkeskommunen driver med. Ungdomsårene er for mange krevende, da man er i en overgangsfase mellom barn og voksen. Utestenging og utenforskap oppleves dessverre ofte i forbindelse med russefeiringen.

Høsten 2022 ble det opprettet en arbeidsgruppe bestående av representanter fra EO, russepresidenter, elevrådsledere, elev- og lærlingombud, helsesykepleier, politi, SLT-kontakter, mobbeombudet i Innlandet, representanter fra russekontaktene på skolene, foresatt, representanter fra rektorene og skoleeier. Arbeidsgruppen har hatt flere møter og kommet frem til følgende tre hovedområder for sitt arbeid:

- Forbyggende arbeid
- Utagerende adferd
- Et sted å være for russeren

Mars 2023 inviterte skoleeier alle russepresidenter, elevrådsledere og skolens russekontakter til en dagssamling på Hamar. På samlingen ble Storhamar vgs sine erfaringer med «Aktiv russ» delt. I tillegg ble det gitt en gjennomgang av skolemiljø-saker knyttet til russ og utenforskap. Politiet deltok også og hadde en gjennomgang av utfordringene de har knyttet til avgangskullets russefeiring. I løpet av samlingen fremkom det ønske fra elevene om at «Aktiv russ» innføres på alle videregående skolene i Innlandet fylkeskommune, men med mulighet for lokale tilpasninger. I tillegg ønsket deltakerne at dette skulle være en årlig samling. Våren 2023 ble det også sendt ut en henvendelse til alle kommuner med videregående skoler i Innlandet, hvor det bes om bistand til russeren for å finne egnede steder de kan oppholde seg.

Fra høsten 2022 har skoleeier deltatt i det fylkeskommunale nettverket bestående av rådgivere i fylkeskommunene og ombud fra flere fylker. Inneværende skoleår (2023/2024) er det satt ned et arbeidsutvalg (AU) for å arbeide med strategi og handlingsplan for å få endret avgangsfeiringen i videregående skole fra og med 2026. Innlandet fylkeskommune deltar i dette arbeidsutvalget med en av sine rådgivere. KS følger arbeidet gjennom sitt nettverk for fylkesopplæringsjefer/direktører.

7 Spesialundervisning

Skolen bygger på prinsippet om likeverdighet og tilpasset opplæring for alle i en inkluderende skole. Prinsippet om tilpasset opplæring favner både den ordinære opplæringen og spesialundervisning. Grensegangen mellom tilpasset opplæring og spesialundervisning skal vurderes individuelt for hver enkelt elev når det kreves etter opplæringsloven. Elevens utbytte av den ordinære opplæringen ut fra elevens behov skal skjønnsmessig vurderes. Hva som er tilpasset opplæring og hva som er spesialundervisning vil derfor variere ut fra elevens behov og hva det ordinære opplæringstilbudet består av.

Spesialundervisning skal ivareta mulighetene elevene har til å nå realistiske mål dersom ordinær opplæring ikke gir tilfredsstillende utbytte. Det er med andre ord en tett sammenheng mellom tilrettelegging av den ordinære opplæringen og behovet for spesialundervisning. Utviklingen med hensyn til andel elever som får vedtak om spesialundervisning, har ført til at det er et erklært mål at den ordinære opplæringen generelt må tilpasses bedre slik at behovet for spesialundervisning reduseres. Hva som er tilfredsstillende utbytte er et skjønnsmessig tema, og det er derfor viktig at skolen bevisst bruker det handlingsrommet som ordinær opplæring gir. Kapasitetsbygging og kompetanseheving gjennom nettverk på flere nivåer er valgte strategier for å sørge for mest mulig likeverdig skjønnsutøvelse innen rammene som er satt i opplæringsloven.

Skolens kompetanse i å vurdere egen tilrettelegging gjennom en analyse av hva som er tilfredsstillende utbytte har betydning for vurderingen av behovet for spesialundervisning. Dette kan gjelde forhold som for eksempel elevens forutsetninger, organisering, pedagogisk differensiering av undervisning og oppgaver, metodevalg, særskilt tilrettelegging som for eksempel bruk av hjelpemidler, ansattes kompetanse og holdninger, samt relasjonelle forhold i et systemisk perspektiv.

I løpet av skoleåret 22/23, ble det opprettet et ytterligere nettverk i tillegg til fagnettverk for spesialpedagogikk. Det nye nettverket er et administrativt nettverk, hvor blikket rettes mot videreutvikling av administrativt arbeid og organisering. Hensikten er at skoleeier og skolene sammen skal videreutvikle kvaliteten i spesialundervisning, bygge kollektiv kapasitet og sikre en likeverdig praksis i Innlandet. Utover skoleåret 23/24 skal det opprettes et nytt nettverk, som går på faglig innhold rundt tilrettelagt opplæring. Eksempelvis innebærer det videre opplæring i alternativt supplerende kommunikasjon til ansatte, som jobber med elever som ikke kan kommunisere ved hjelp av tale.

7.1 Vedtak om spesialundervisning

Etter at PP-tjenesten har oversendt sin sakkyndige vurdering til skolen, skal skolen vurdere og avgjøre om eleven har rett til spesialundervisning. Myndigheten til å fatte enkeltvedtak om spesialundervisning er i Innlandet fylkeskommune delegert til rektor ved den enkelte skole.

I Innlandet fylkeskommune mottar totalt 4 % av elevene spesialundervisning i ett eller flere fag. Av totalandelen er 1,9 % knyttet til egne tilrettelagte tilbud. Der er en marginal økning fra fjorårets skoleår, men tyder på stabile tall over tid.

Innlandet fylkeskommune har sammen med skolene etablert felles rutiner og prosedyrer for å følge opp de krav, forventninger og behov som kommer til uttrykk gjennom nasjonale og lokale styringsdokumenter, læreplan, lover og regler. Det evalueres fortløpende rutiner som følge av tilsynene som Statsforvalteren og Innlandet Revisjon IKS gjennomfører, og som konsekvens av fylkeskommunale kvalitetsvurderingssys-temer og lokalt utviklingsarbeid.

8 Rådgivningstjenesten

Elevenes rett til nødvendig rådgiving er hjemlet i opplæringslovens §9-2 og i forskrift til opplæringsloven kapittel 22. De videregående skolene i Innlandet har en ressursfordeling etter antall elever knyttet til ansatte i rollene som sosialpedagogisk rådgiver og utdanning- og yrkesrådgiver. Ressursen er regulert gjennom en sentral avtale inngått mellom KS og lærerorganisasjonene. Noen skoler velger å ikke ansette noen i denne rollen og ivareta retten til nødvendig rådgiving gjennom andre tilbud. På de fleste skolene er rådgivingstjenesten organisert som en del av skolens elevtjeneste. Det er en målsetning at denne tjenesten skal ivaretas av ansatte med en spisskompetanse innen rådgiving.

Det sosialpedagogiske arbeidet på de videregående skolene viser til aktivitet knyttet til enkeltelever, til skolemiljøarbeid, oppfølging av hybelboere, til overgangsarbeid og til arbeid med å forebygge mobbing og krenkelser og arbeid knyttet til klassemiljø. Det arbeides aktivt med eksterne aktører knyttet til andre fagmiljøer/institusjoner. Skolene i Innlandet organiserer det sosialpedagogiske arbeidet noe ulikt. Situasjonen med hjemmeundervisning, isolasjon og ensomhet kan ha utviklet psykiske helseutfordringer, skolevegring og spisevegring hos flere elever, noe som krever personlig kontakt og mye oppfølging. Rådgiverne samarbeider tett med mange kontaktlærere og koordinerer sitt arbeid med helsesykepleierne på den enkelte skole.

Rådgiverne med ansvar for utdannings- og yrkesrådgiving (UOY) er gjerne i delte stillinger, hvor de kombinerer rådgiving med arbeidet som lærer. De aller fleste har tilleggsutdanning innen rådgiving, karriereveiledning eller lignende. Det er gjerne slik at rådgivere spesialiserer seg på kunnskap om de yrkesfaglige utdanningsprogrammene eller de studieforberedende utdanningsprogrammene. Rådgivere på de videregående skolene deltar på møter på de aktuelle ungdomsskolene, her kan de møte både elever

og foresatte. Elever og foresatte på de videregående skolene følges opp når det gjelder fagvalg på skolen og mulighetene etter at videregående skole er avsluttet.

Innlandet fylkeskommune er opptatt av å legge til rette for gode overganger for elevene gjennom å skape sammenheng i det 13-årige løpet. Det satses derfor på utvikling av kvalitet i rådgivingen gjennom ulike sentrale tiltak, gjennom organiseringen og aktiviteter i rådgivernettsverk og ved utvikling av ulike digitale tilbud/webinar. Opplæringsloven (§13-3c) forplikter fylkeskommunen til å sørge for veiledning og kvalitetsutviklingstiltak som blant annet kan gi god sammenheng mellom grunnskole og videregående opplæring. I St. meld 6 (s.39) står det blant annet: «Regjeringen har som mål å videreutvikle rådgivnings- og karriereveiledningstjenestene, herunder å bidra til et godt samarbeid mellom fylkeskommunene på den ene siden og karrieresentrene og rådgivningen i grunnskolen på den andre siden».

Gjennom året har det vært strukturendringer på drift av regionenes rådgivernettsverk. Strukturendringene gjelder i hovedsak for tidligere Hedmark hvor rådgiverkoordinatorene har vært et funksjonstillegg til nå å være en oppgave som er tillagt karrieresentrene i regionene. Foruten å koordinere aktivitetene i overgangen, vil rådgiverkoordinatorene ha et lokalt ansvar for å tilrettelegge for kvalitet og kompetanseutvikling gjennom arbeidet i nettverkene. Hensikten bak rådgivernettsverkene er å styrke samarbeidet mellom ungdomsskolene, de videregående skolene, lokalt arbeid- og næringsliv, karrieresentrene og oppfølgingstjenesten, tilrettelegge for kvalitet og kompetanseutvikling i tjenestene og koordinere aktiviteter i regionen.

Viktige endringer/satsningsområder

Avdelingen for karriereveiledning i direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har det faglige ansvaret for karriereveiledning (UoY-rådgiving) i ungdomsskolen og i den videregående skolen. Utdanningsdirektoratet har det faglige ansvaret for den delen av rådgivingstjenesten som omtales som sosialpedagogisk rådgiving. HK-dir arbeider for at elevene skal få et helhetlig og likeverdig tilbud om karriereveiledning og karrierelæring, av god kvalitet, gjennom hele skolegangen. De jobber for tiden med to oppdrag fra Kunnskapsdepartementet;

1. Utvikle forslag til kompetansestandarder for karriereveiledning i skolen
2. Utrede hvordan utdannings- og videreutdanningstilbudet for dem som jobber med karriereveiledning i skolen skal videreutvikles og forbedres.

Disse oppdragene har sammenheng med ambisjonene i fullføringsreformen. Det har kommet flere store rapporter om karriereveiledning i skolen fra HK-Dir i 2022.

Foto: Illustrasjon - Mostphotos

For å bidra til kompetanseutvikling i fagmiljøet rundt elevene har følgende tiltak blitt gjennomført i Innlandet fylkeskommune;

- I 2020 ble det laget en film med pedagogisk støttemateriell om mulighetene innenfor videregående opplæring. Filmen: «På hjul- roadtrip i Innlandet». Denne filmen er fortsatt aktuell og benyttes.
- I samarbeid med enhetene inntak og skoletilbud og fag- og yrkesopplæring er det gjennomført regionale og fylkesbaserte digitale møter knyttet til inntak og fagopplæring, samt fagdag for nye rådgivere.
- De regionale rådgivernetttverkene har koordinert og lagt til rette for god karriereinformasjon gjennom flere aktiviteter, disse er konkretisert i regionale årshjul og koordineres gjennom jevnlig regionale møter i nettverkene. Andre tema i de regionale nettverkene har vært; nasjonalt kvalitetsrammeverk for karriereveiledning, godt overgangsarbeid og psykiske utfordringer blant elevene. De regionale rådgivernetttverkene er noe ulikt sammensatt, men i hovedsak består de av UoY-rådgivere i videregående og i ungdomsskolene, sosialpedagogiske rådgivere, veiledere i oppfølgingstjenesten og i noen tilfeller pedagogisk-psykologisk rådgiver.
- Det ble våren 2023 gjennomført fagdag med tema karriereveiledning i det grønne skiftet, hvor utgangspunktet var å forsøke å dra sammen FN sine bærekraftsmål med fagfeltet og tjenestene.
- I det videre arbeidet vil det bli arbeidet med å tilby mer tilpasset kompetanseutvikling for de ulike gruppene av rådgivere.

9 Oppfølgingstjenesten

Oppfølgingstjenesten (OT) er en lovpålagt tjeneste. Fylkeskommunen skal ha en oppfølgingstjeneste for ungdom som har rett til opplæring etter §3-1, og som ikke er i opplæring eller arbeid. Tjenesten omfatter også ungdom som har tapt opplæringsrett etter §4-6.

Målgruppen til OT er ungdom i alderen 15-21 år. Formålet med oppfølgingstjenesten er å sørge for at all ungdom som hører til målgruppen får tilbud om opplæring, arbeid eller andre kompetansefremmende tiltak, eventuelt en kombinasjon av disse. Det er oppfølgingstjenestens veiledere som gir råd og veiledning om utdannings- og yrkesvalg, og tilbud om opplæring, arbeid eller annen aktivitet. Målet er at ungdom oppnår formell kompetanse som studiekompetanse, yrkeskompetanse eller annen kompetanse. Oppfølgingstjenesten samarbeider med de videregående skolene, andre fylkeskommunale instanser og med kommunale og statlige samarbeidspartnere som NAV.

Innlandet har til nå hatt primært to tiltak for ungdom utenfor opplæring, «Finn Din Vei» og «OT skole». Det er tilbud til ungdom i oppfølgingstjenestens målgruppe som har behov for et aktivitetstilbud og mulighet til å få veiledning i fag til privatisteksamen. Det er igangsatt et arbeid med samordning av tiltak innenfor oppfølgingstjenesten, der en ny og felles tiltaks- og oppgaveportefølje for OT Innlandet vil bli etablert.

Oppfølgingstjenesten i Innlandet har de siste årene jobbet mer systematisk i sitt arbeide med å kartlegge og registrere ungdom i sin målgruppe. Vigo-OT er oppfølgingstjenestens sitt systemprogram. Dette er et nasjonalt registreringssystem. Fylkeskommunen rapporterer data til Utdanningsdirektoratet tre ganger i året. Dette gir et øyeblikksbilde av målgruppen på den aktuelle datoen, og ved slutten av hvert skoleår.

Tabellen under viser utviklingen av totalt antall ungdommer i OT sin målgruppe de tre siste årene, på

landsbasis og for Innlandet fylkeskommune. Her ser vi at det i 2023 har vært en liten nedgang i antall for vårt fylke, selv om det på landsbasis har vært en betydelig økning.

Indekser	Hele landet	Innlandet fylkeskommune
Juni 2021	13 441	1188
Juni 2022	13 521	1132
Juni 2023	14 758	1103

Tabell 13 - Utviklingen av totalt antall ungdommer i OT de siste tre årene (Kilde: Udir)

Rapporteringen oppfølgingstjenesten gjør av sine ungdommer i Vigo-OT gjør at vi også kan hente ut detaljert informasjon for vårt fylke, som igjen gir oss et godt innblikk i utviklingen.

Tabell 13 viser detaljert oversikt og utvikling for Innlandet fylkeskommune de tre siste årene, fordelt etter kategori:

Indekser	Juni 2021	Juni 2022	Juni 2023
Totalt i målgruppe	1188	1132	1103
Ukjent aktivitet	31	47	33
Under oppfølging og veiledning	251	273	244
I aktivitet	701	658	711
-Opplæring og arbeidspraksis i regi av fylket	78	65	88
-Arbeidspraksis eller annet tiltak i regi av NAV	334	375	361
-Kombinasjonstiltak - fylkeskommunen og NAV	27	16	26
-I arbeid	66	65	107
-Elev	151	115	99
-Lærling/lærekandidat/praksisbrevkandidat	45	22	30
Avklart	205	154	115
-Takket nei til oppfølging	12	13	12
-Er i militæret	11	10	14
-Har omsorg for barn	17	13	13
-Er syk/institusjon	108	70	33
-Ikke-formell opplæring (f.eks. folkehøgskole)	57	48	43

Tabell 14 - Oversikt og utvikling for Innlandet fylkeskommune de tre siste årene, fordelt etter kategori (Kilde: Udir)

Antallet ungdom som er «under oppfølging og veiledning» har gått ned fra antallet i 2022. Det er særlig denne gruppen ungdom det er viktig å følge tett, da det ofte er krevende å få disse inn i en aktivitet. Selv om det totalt sett blir færre ungdommer i OT sin målgruppe, blir til gjengjeld målgruppen tyngre og mer kompleks. Dette underbygges også av variasjonen i antall ungdom i ukjent aktivitet. Dette er ungdom oppfølgings-tjenesten ikke lykkes å komme i kontakt med, etter gjentatte forsøk. Ungdommenes utfordringer krever mer systematisk arbeid over tid for å lykkes og få de inn i en aktivitet eller annet kompetansefremmende tilbud. Ungdom «under oppfølging og veiledning» er en gruppe OT følger tett opp sammen med andre instanser. Det er nødvendig å følge utviklingen av denne gruppen, for å avdekke hvilke faktorer som virker inn på dette resultatet. Forskning viser at ungdom som er mer enn to år utenfor videregående opplæring har liten sannsynlighet for å begynne igjen og at de derfor har stor risiko for ikke å oppnå sluttkompetanse på videregående nivå på sikt. Det er grunn til å anta at denne gruppen stiller relativt svakt i forhold til både arbeidsmarkedet og opplæring i framtiden.

Ser vi nærmere på den relativt store nedgangen i antall ungdom registrert som «er syk/institusjon» skyldes denne nedgangen mest sannsynlig en innskjerping i hvilke kriterier som skal være oppfylt før en ungdom registreres inn i denne kategorien. Det er å anta at antallet for tidligere år er noe misvisende, da flere av disse ungdommene mest sannsynlig skulle ha vært registrert under «oppfølging og veiledning». Det var en økning i kategorien «oppfølging og veiledning» fra 2021 til 2022, men den er redusert noe igjen i 2023.

Den største gruppen Oppfølgingstjenesten arbeider med, er de ungdommene som velger og ikke søke til videregående opplæring. Tabellen under viser oversikt over antallet ungdom som ikke søker videregående opplæring og de som i løpet av skoleåret avbryter opplæringen.

Indekser	Juni 2021	Juni 2022	Juni 2023
Ikke søkt skoleplass	535	494	479
Avbrudd	294	283	274

Tabell 15 - Antallet ungdom som ikke søker videregående opplæring og antall som i løpet av skoleåret avbryter opplæringen (Kilde: Udir)

Det har vært en nedgang i antallet ungdom som ikke har søkt opplæring, og en nedgang antallet avbrudd, dette har vedvart de siste tre årene. Dette er en positiv utvikling og kan sees i sammenheng med forebyggende arbeid og forebyggende tiltak i Innlandet generelt.

10 Internasjonalt servicekontor

Internasjonalt servicekontor har siden 2021 vært akkreditert gjennom Erasmus+ programmet. Dette innebærer at kontoret koordinerer skoler og opplæringskontor gjennom ordningen og søker om mobilitetsmidler på vegne av medlemmene i konsortiet. Det er åpnet opp for flere medlemmer i 2022 og det er nå 8 skoler, 2 opplæringskontor og Læringsfabrikken på Raufoss i konsortiet. Målet for skolene og opplæringskontorene er å øke kvalitet på opplæringen, gjøre yrkesfag attraktivt, få ny kunnskap og se på mulighet for mobilitet av lærlinger og ansatte.

Reis ut – praksis i utlandet for lærlinger

Kontoret har sendt lærlinger på praksisopphold både høsten 2022 og våren 2023. Praksis-oppholdene har hatt en varighet på 13 uker. Totalt i perioden har kontoret mottatt 55 søknader om å reise ut på praksisopphold. Alle søkere ble intervjuet via Teams og referansesjekk ble gjort både hos faglig leder og opplæringskontor.

22 lærlinger reiste ut på praksisopphold høsten 2022. Disse reiste til Barcelona, København og Alghero/Italia, Malta og Freiburg i Tyskland. 24 lærlinger reiste ut på praksisopphold våren 2023. Disse reiste til Barcelona, København, Alghero/Italia, Freiburg i Tyskland og Malta. Noen av de som søkte har fått tilbud om å reise ut senere, da det passer bedre for arbeidsgiver. Den største gruppen lærlinger som har reist ut i perioden har vært innenfor barne- og ungdomsarbeiderfaget, Ikt, helse og kontorfaget. Andre lærefag er salg, reiseliv, kokk, servitør, institusjonskokk, produksjonsteknikk og telekommunikasjonsmontør.

Oppfølgingsbesøk hos lærlinger

Internasjonalt servicekontor organiserte oppfølgingsbesøk, med faglige ledere fra Norge, til lærlingene og deres bedrifter i Europa. Dette er en interessant mulighet for lærlingen til å fortelle om erfaringer og dele med sin norske kollega.

Nye partnere

Kontoret gjennomførte en reise til Toulouse i Frankrike for å besøke og gjøre avtaler med fremtidig samarbeidspartner for praksismobilitet av lærlinger. Det er også innledet samarbeid med partner i Oldenburg i Tyskland.

Skolenettverk for internasjonalisering i videregående opplæring

Alle skolene i fylket har en eller to representanter i nettverket som har overordnet ansvar for internasjonalt arbeid på skolen. I perioden har det blitt avholdt teamsmøter hver annen måned og samling i november 2022. Søknad om Erasmus+ midler til skolene og hvordan jobbe med kommunikasjon og spredning av internasjonalt arbeid var tema for samlingen. HK-dir (direktoratet for høyere utdanning og kompetanse) hadde ansvar for innholdet i samlingen.

Nettverkssamarbeid med Håndverkskammer - Lærlinger uten grenser

Gjennom samarbeidet lærlinger uten grenser med Håndverkskammerne i Oldenburg og Bremen i Tyskland har vi tatt imot en tømrerlærling i 4 uker og planlagt for flere høsten 2023. Det tas imot lærlinger på praksisopphold i samarbeid med opplæringskontor og bedrifter som har sagt seg villig til å ta imot en lærling i 4 uker.

11 Voksnes læring

1. august 2022 ble Karriere Innlandet en realitet. Voksnes læring består av Enhet for voksnes læring og ni regionale karrieresentre. I tillegg er det tilbud ved Fylkesdekkende senter for nettundervisning i Trysil, og ved Jønsberg, Lena-Valle og Storsteigen videregående skoler.

Skoleåret 2022/2023 har ledelse og ansatte prioritert å få til en god overgang til ny organisering. Alle ni karrieresentrene har nå ledelse, saksbehandlere og karriereveiledere på plass. Der det ikke var muligheter for lokalt samarbeid med de videregående skolene, har det blitt tilsatt egne lærere i karrieresentrene. Flertallet av lærere som gir opplæring til voksne har fremdeles sin hovedtilknytning til en videregående skole.

Året har vært preget av høy aktivitet. Opplæringstilbudene har vært omfattende og mangfoldige med mange deltakere. Utdanningsløftet og forsøket med modulbasert fag- og yrkesopplæring har gitt økonomisk handlingsrom til å prøve ut nye rettigheter for voksne og kommende modell for videregående opplæring i yrkesfag.

Det har vært 2255 voksne i opplæring skoleåret 22/23 i Innlandet. Av disse har 1966 fått sin opplæring i Karriere Innlandet og 91 på Fylkesdekkende senter for nettundervisning i Trysil (som også blir delfinansiert over rammen til Enhet for voksnes læring). 107 har gått Voksenagronom og 91 har hatt undervisning i ordinær videregående skole. Totalt er det en liten økning i antall deltakere fra samme periode forrige år.

Det er flere deltakere som får opplæring fra Vg1, og som har behov for lengre opplæringsløp enn det som har vært normalen tidligere. Lengre opplæringsløp og lavere realkompetanse hos den enkelte, bidrar til at antall nye deltakere ikke øker i samme takt som tidligere, da deltakerne opptar opplæringsplasser over flere år.

Av de 1966 i opplæring i Karriere Innlandet, har 69 % gått yrkesfaglig løp. Det er en økning på 5 % fra forrige år. I yrkesfag er det flest deltakere på Helse- og oppvekst fag, fulgt av Bygg- og anleggsfag. Det er stort behov for helsefagarbeidere og mange søkere. Alle karrieresentrene har mange deltakere på

dette utdanningsprogrammet. I enkelte regioner er det også stor pågang til Industrifag. I oppgitt antall i opplæring i yrkesfag er deltakere i modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY) og Menn i Helse medregnet.

31 % har tatt fag til generell studiekompetanse. Dette er en nedgang fra 38 % fra forrige periode. Nedgangen i antall personer i fag til generell studiekompetanse skyldes at flere deltakere tar flere fag i løpet av et år enn tidligere. Flere klasser fylles da opp med de samme deltakerne.

Alle deltakere som blir tatt inn i et opplæringsløp i Karriere Innlandet får tilbud om real-kompetansevurdering for å få kartlagt restopplæringsbehovet. Dette for å få et opplæringstilbud som er tilpasset den realkompetansen de har. Det er i tillegg gjennomført realkompetansevurderinger av 47 personer som ikke går videre i opplæringsløp, men som ønsket å få kartlagt sin kompetanse.

Resultatene på avlagte fagprøver for voksne over 25 år har de siste årene vært stabile. Mens det var 1114 forrige år, har 1111 voksne over 25 år avlagt fagprøve siste år. 98 % av disse har bestått sin fagprøve.

Tiltak for minoritetsspråklige deltakere

48 % av deltakerne i opplæring i Karriere Innlandet har annet morsmål enn norsk. Alle ni sentrene tilrettelegger opplæringen, der deltakerne blir kartlagt med verktøyet Migranorsk for å gi et best mulig tilrettelagt tilbud til den enkelte deltaker. Tilbudene sentrene gir varierer fra å gi et forberedende år med språkopplæring etter læreplan for språklige minoriteter med kort botid, til forsterket norskundervisning. Fire av sentrene deltar i prosjektet Skriv-gjør-lær som inngår i et nasjonalt prosjekt for språkopplæring for voksne.

Modulstrukturert fag- og yrkesopplæring

Siden forsøket med MFY startet i 2017 har Innlandet hatt 104 deltakere som er meldt opp til fagprøven. Alle disse har bestått, hvorav 59 personer har bestått og 45 har bestått meget godt. Deltakerne i MFY får sin egen opplæringsplan som bygger på den medbragte kompetansen hen har på det tidspunktet hen ønsker å starte opplæringen. Læreplanene i de 13 utvalgte lærefagene er delt opp i moduler, og modulen avsluttes med en dokumentasjon av kompetansen som er oppnådd. På denne måten kan deltakeren velge å ta pause fra opplæringen og starte opp igjen senere når det passer å fullføre opplæringen. Moduler skal også gjøre det enklere å tilby opplæring på ulike arenaer, som for eksempel i tiltak gjennom NAV, i introduksjonsprogrammet eller i arbeidslivet.

Pr 31.07.2023 har Innlandet fylkeskommune 125 aktive deltakere fordelt på 10 av de 13 lærefagene som er med i forsøket. Helsearbeiderfaget er det største faget med 65 aktive deltakere pr 31.07. 2023. Stortinget har vedtatt at modulstrukturert opplæring skal være hovedmodell for voksnes læring fra 1. august 2024.

Karriereveiledning

Karriereveiledningstjenesten i Karriere Innlandet vokser i omfang og oppgaver. Alle de ni karrieresentrene tilbyr nå:

- gratis karriereveiledning til voksne over 19 år
- karriereveiledning til nye bosatte flyktninger i kommunene
- tilbud om karriereveiledning til midlertidig bosatte flyktninger fra Ukraina
- studieveiledning til alle som ønsker å starte opp i et av de videregående opplæringstilbudene i Karriere Innlandet

Karriereveilederne i karrieresentrene gjennomførte i 2022/2023 2502 individuelle karriereveiledningssamtaler og 2803 studieveiledninger i målgruppen for videregående opplæring for voksne. Det har også blitt gjennomført 60 gruppeveiledninger. Dette tilbudet har i stor grad vært rettet mot flyktningene fra

Ukraina, men også enkelte brukergrupper i NAV har benyttet seg av tilbudet.

Det er fortsatt hovedvekt av kvinner som ber om karriereveiledning, og det er flest innbyggere med videregående opplæring, eller høyere utdanning. Det er likevel stor spredning og innbyggere fra alle aldersgrupper og på alle utdanningsnivå. Det er etablert digital bookingløsning for at det skal være lettere for innbyggerne å bestille time til karriereveiledning. Innbyggerne kan fortsatt ringe og ta kontakt via andre kanaler.

Karrieresentrene er en pådriver for profesjonalisering av karriereveiledningsfeltet, og arbeider aktivt med kvalitetsutvikling i egne tjenester, og i møte med samarbeidspartnere. Dette er spesielt synlig i koordinering av rådgivningstjenesten i det 13-årige skoleløp, og i samarbeidet med NAV og kommuner om karriereveiledning for nye bosatte flyktninger, inkludert flyktninger fra Ukraina. Karriere Innlandet deltar i nasjonale nettverk, initiert av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, som har det nasjonale systemansvaret for utviklingen på karriereveiledningsfeltet.

Opplæring innen kriminalomsorgen

Fylkeskommunen har ansvaret for å gi grunnskoleopplæring og videregående opplæring til innsatte, jf. Opplæringsloven § 13-2a. Det er 553 innsatte som har deltatt i undervisning i regi av fylkeskommunen, hvor flertallet har deltatt i yrkesfag. 652 innsatte har mottatt karriereveiledning i samme periode. Dette er på samme nivå som forrige år. Utdanningsdirektoratet forvalter øremerkede statlige midler til dette feltet. Statsforvalteren i Vestland har et nasjonalt og koordinerende ansvar for all opplæring innenfor kriminalomsorgen.

Opplæring for voksne i institusjon

Fylkeskommunen har, jf. Opplæringsloven §§ 13-2 og 13-3a, ansvaret for å ivareta rettighetene til opplæring for beboere og pasienter i helseinstitusjoner psykiatri, helseinstitusjoner rus og barnevernsinstitusjoner. Karriere Innlandet har ansvaret for opplæring i institusjoner rus- og psykiatri. Karriere Innlandet Gjøvik har det operative ansvaret for organisering og gjennomføring av opplæringen. Det gis opplæring ved Sykehuset Innlandet avd. Reinsvoll, Blåkors avd. Eina, Sollia kollektivet, Riisby, Fekjær psykiatriske senter, Beitostølen Helsesportssenter og ved Tyrili avd. Lillehammer.

Det gis opplæring i grunnleggende ferdigheter og videregående opplæring. 9,3 årsverk er knyttet direkte opp mot denne opplæringen. Ca. 3 årsverk er finansiert av midler fra Utdanningsdirektoratet. Dette er midler som benyttes til særskilt motivasjonsarbeid og ekstra tilpasset opplæring for å få flere inn i utdanning og arbeid. På Beitostølen Helsesportssenter er det i hovedsak ungdom i videregående opplæring som får oppfølging i samarbeid med hjemskolen under oppholdet. En halv stilling er avsatt til ledelse og administrasjon.

Integrering

Fylkeskommunen overtok regionale oppgaver for integrering i 2020. Fylkeskommunen har i 2022 utarbeidet kunnskapsgrunnlag for integrering for arbeid med kvalifisering, blant annet er det utarbeidet standardiserte begreper innen integreringsfeltet. Arbeidet skal danne grunnlaget for arbeidet med plan for kvalifisering av innvandrere.

Fylkeskommunen har i tillegg ansvar for arbeid med forebygging mot negativ sosial kontroll. I 2022 har Innlandet fylkeskommune koordinert regionalt nettverk mot negativ sosial kontroll. Nettverket består av Innlandet fylkeskommune, Statsforvalteren i Innlandet, RVTS ØST, Politiet i Innlandet, IMDI og UDI. Nettverket har gjennomført flere samlinger og en større fagdag innen kultur og kulturell kommunikasjon. Fagdagen hadde 300 deltakere fysisk og digitalt.

Desentrale og fleksible fag- og høyskoletilbud

En av oppgavene til Karriere Innlandet er å ivareta rollen som motor, megler og møteplass for desentrale fag- og høyskoletilbud i Innlandet. Denne rollen forsterkes gjennom «Strategi for fleksibel og desentral høyere utdanning i Innlandet». I 2022/2023 hadde Karriere Innlandet 11 deltakere på Praksisveilederutdanning i Valdres.

Karriere Innlandet har mottatt prosjektmidler for å bygge opp studiesentre i fire av regionene (Valdres, Hadeland, Gudbrandsdal og Sør-Østerdal). Arbeidet kobles mot handlingsprogrammet som konkretiserer overnevnte strategi. Regionale kompetansefora er sentrale i dette arbeidet. Som en del av arbeidet er det gjennomført en spørreundersøkelse i alle kommuner om behovet innen helsefag i årene framover. Arbeidet- og oppbygging av tilbud ute i regionene er i startgroppen, men allerede fra høsten 2023 vil det, i samarbeid med bl.a. Fagskolen Innlandet, gis følgende desentrale opplæringstilbud i de fire regionene:

- Praksisveiledning innen medisin, helse- og sosialfag
- Demens og alderspsykiatri
- Tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helse
- Helseteknologi
- Måltrettet miljøarbeid knyttet til mennesker med utviklingshemming
- Palliasjon
- Grønn logistikk i verdi- og forsyningskjeden
- Digitale verktøy og produksjonsforståelse
- Forbedringsprosesser om mellommenneskelig samspill i egen bedrift
- Klinisk observasjons-, vurderings- og handlingskompetanse
- Industri 5.0

Kvalitetsarbeid og kompetanseutvikling

Etter oppstarten av Karriere Innlandet i august 2022 har det jevnlig blitt gjennomført opplæring og oppfølging av nødvendige operative og administrative oppgaver knyttet til kjerneoppgavene i karriere-sentrene. Innføring av nytt administrativt system, samkjøring av inntak og saksbehandling, utarbeidelse av prosedyrer for karriereveiledning og gjennomgang av rutiner for oppfølging av ulike lovkrav har blitt prioritert.

Foto: Illustrasjon - Mostphotos

Deltakelse i forsøk med modulbasert opplæring, kombinasjonsforsøk i samarbeid med kommuner, prosjekt for bedre norskopplæring for minoritetsspråklige deltakere og prosjekt Kompetansepilot har tilført utvidet og ny kompetanse. Deltakelse i ulike fylkeskommunale nettverk og nasjonale konferanser har også tilført ekstra kompetanse på ulike områder innen oppdraget.

Statsforvalteren og Senter for livslang læring (SELL) har koordinert og gjennomført program for desentral kompetanseutvikling for voksne. Dette er en viktig samarbeidsarena for kommuner og fylkeskommune med ansvar for opplæring for voksne.

Tallgrunnlag for voksnes læring

Telleperiode er 1.8.22-31.7.23

Karriere Innlandet	
Yrkesfag	1176
Fag til generell studiekompetanse	530
Deltakere i institusjon	198
Deltakere i institusjon utenfor opplæringsloven	62
Sum antall personer i opplæring i Karriere Innlandet	1966
Voksne i opplæring i ordinær videregående skole	
Fylkesdekkende senter for nettundervisning, Trysil vdg. skole	91
Voksenagronom, (Jønsberg, Lena-Valle og Storsteigen vdg. skoler)	107
Personer over 25 år i ordinær videregående opplæring	91
Sum antall personer i opplæring i ordinær videregående skole	289
Sum voksne i opplæring i Innlandet fylkeskommune	2255
Tall fra Karriere Innlandet	
Antall realkompetansevurderinger (kandidater som ikke går videre i opplæring)	47
Andel personer med rett til opplæring	63 %
Andel personer uten rett til opplæring	37 %
Andel minoritetsspråklige deltakere i opplæring	48 %
Andel praksiskandidater	30 %
Antall i prosjektet «Menn i helse»	27
Antall i MFY (Modulstrukturert fag- og yrkesopplæring)	125
Avlagte fag- og svenneprøver i Innlandet, personer over 25 år	1111
Bestått meget godt	41 %
Bestått	57 %
Ikke bestått	2 %

Tabell 16 - Oversikt over videregående opplæring for voksne (Kilde: VGO).

Karriereveiledning	
Antall kandidater til karriereveiledning	1845
Sum antall karriereveiledningssamtaler (noen har flere samtaler)	2502
Antall gruppeveiledninger (ikke medregnet i de andre tallene)	60
Antall karriereveiledningssamtaler for nye bosatte flyktninger (eks Ukraina)	442
Antall karriereveiledningssamtaler for flyktninger fra Ukraina	213
Andel kvinner til karriereveiledning	67 %
Andel menn til karriereveiledning	33 %
Studieveiledning	
Veiledningstilbud til kandidater som har søkt Karriere Innlandet om videregående opplæring	
Antall kandidater til studieveiledning	1613
Sum antall studieveiledningssamtaler (noen har flere samtaler)	2803

Tabell 17 - Oversikt over veiledningstilbud i Karriere Innlandet (Kilde: VGO)

Opplæring i institusjoner for rus og psykiatri	
Antall personer i opplæring i yrkesfag	89
Antall personer i opplæring i fag til generell studiekompetanse	109
Sum antall personer i opplæring	198
Antall personer med rett til opplæring	159
Antall personer uten rett til opplæring	39
Andel personer med annet morsmål i opplæring	14 %
Antall karriereveiledningssamtaler (noen har flere samtaler)	205
Antall kandidater til karriereveiledningssamtaler	135
Andel kvinner til karriereveiledningssamtale	46 %
Andel menn til karriereveiledningssamtale	54 %

Tabell 18 - Oversikt over aktivitet i institusjoner for rus og psykiatri (Kilde: VGO)

Prosjekter

Voksnes læring deltar i en rekke nasjonale og regionale prosjekter. Dette er en betydelig del av porteføljen til enheten. De største prosjektene enheten deltar i inneværende periode er:

Prosjekt	Beskrivelse
Modulstrukturert fag- og yrkesopplæring	Til sammen sju prosjekter, gjennomføres på alle ni sentre. Opplæringen er modulstrukturert og foregår hovedsakelig i bedrift. To av prosjektene
Digitalisering av voksenagronom	Nasjonalt prosjekt, med formål om å styrke faglærerens kompetanse innenfor pedagogisk planlegging og bruk av digitale læringsressurser.
Nasjonal modell for voksenagronom	Baserer seg på lærerplanene i offentlig opplæring.
Bemanning av nasjonal digital karriere-	Nasjonalt prosjekt for å øke tilgangen til karriereveiledning og styrke kvaliteten i karriereveiledningen.
Tilrettelagt fag og yrkesopplæring (Skriv-gjør-lær)	Språkopplæring og identifisering for en nasjonal modell for tilrettelagt fag- og yrkesopplæring, fire senter deltar i prosjektet.
Menn i helse	Deltakere tar fagbrev som helsefagarbeider, tilrettelagt menn. Samarbeid med NAV.
INNsats	Nasjonalt samarbeidsprosjekt med NAV i Innlandet. Samordning av tjenester, skape en helhetlig struktur for deltakere på vei mot fag- eller svennebrev.
Karriereveiledning for nyankomne flyktninger	Videreutvikling av tilbudene rettet mot nyankomne flyktninger og innvandrere.
Utdanningsløftet	Nasjonale midler som skal øke andelen kandidater som er ledige, permitterte og uten rett til videregående opplæring for voksne – mulighet til å fullføre videregående opplæring.
Praksisveiledning for ansatte i helsesektoren	Midler fra Statsforvalteren for å øke andelen ansatte i helsesektoren som for gjennomført opplæring i praksisveiledning.
Etablering av studiesenter	Tilrettelegging/koordinering av desentrale fag- og høyskoletilbud i fire regioner.

Tabell 19 - Oversikt over prosjekter i Karriere Innlandet (Kilde: VGO)

Opplæring innen kriminalomsorgen	Antall deltatt i undervisning	Personer til karriereveiledning
Gjøvik	55	-
Kongsvinger	176	Ca. 200
Hamar	88	130
Hamar - oppfølgingsklasse	10	Ca. 20
Ilseng	175	Ca. 215
Valdres	49	87
Sum	553	652

Tabell 20 - Oversikt over opplæring innen kriminalomsorgen i Innlandet fylkeskommune (Kilde: VGO)

12 Opplæring innen institusjoner

Innlandet fylkeskommune har ansvaret for å ivareta rettighetene til opplæring for beboere og pasienter i barneverninstitusjon, helseinstitusjoner psykiatri og helseinstitusjoner rus, jf. Opplæringslova §§ 13-2 og 13-3a. Ansvaret omfatter grunnskoleopplæring og videregående opplæring. Dette ansvaret ligger til seksjon for regional kompetanseutvikling, der enhet Elevtjenesten er ansvarlig for opplæring tilknyttet barneverninstitusjon og helseinstitusjoner psykiatri, og enhet Voksnes læring er ansvarlig for opplæring tilknyttet helseinstitusjoner rus.

Barneverninstitusjoner og helseinstitusjoner psykiatri (enhet Elevtjenesten)

Det har pågått et omfattende harmoniseringsarbeid på institusjonsfeltet for barnevern og helseinstitusjon psykiatri fra skoleåret 21/22 til dags dato. Tidligere Oppland og tidligere Hedmark har hatt ulik praksis og harmonisering har vært nødvendig. For å ivareta det juridiske, faglige og økonomiske ansvaret fylkeskommunen bærer foreligger det nå harmoniserte styringsdokumenter, samarbeidsavtaler og økonomiske avtaler med kommuner. Implementeringsarbeidet er godt i gang, i alle ledd, med allerede positive synergieffekter.

Rutiner for innrapportering og dokumentasjon fra de ulike skolene og institusjonene har særlig vært fokus dette skoleåret. Dette for å sikre god dokumentasjon på det fylkeskommunen foretar seg i hvert enkelt elevtilfelle. Primært omhandler dette de som er i grunnskolepliktig alder. Det er også utarbeidet en ny struktur for kommuneavtaler dette skoleåret. Dette for å tydeliggjøre partenes ansvar, forventninger og ramme. Disse avtalene trer i kraft fra kommende skoleår.

Innlandet Revisjon har siden skoleåret 21/22 påbegynt et tilsyn ved institusjonsfeltet og institusjonsopplæring i fylkeskommunen. Tilsynet skulle vært utført og avsluttet dette skoleåret, men har blitt utsatt til kommende skoleår.

Tabellen viser samlet oversikt over barnevern- og helseinstitusjoner psykiatri i Innlandet, med tilhørende kommuneavtaler, jf. Opplæringslova §§ 13-2 og 13-3a.

Barnevernsinstitusjoner	Kommune
Hedmark ungdoms- og familiesenter (akuttplasseringer) - Avd. Vien 1 - Avd. Vien 2 - Avd. Disen - Avd. Stange akutt	Hamar Stange
Rena ungdom og familiesenter – RUFS (langtidsplassering)	Åmot
Kirkenær barne- og omsorgssenter - KIBO (langtidsplassering)	Grue
Fagertun (langtidsplassering) - Avd. Rudsenga (Ringsaker) - Avd. Furnesvegen (Hamar)	Ringsaker Hamar
Olivia Solhaugen (langtidsplassering)	Viken
Team Olivia Bohab. (langtidsplassering)	Viken
Innlandet barnevernsenter (langtidsplassering)	Gjøvik
Helseinstitusjoner	Kommune
InnPed – Sanderud sykehus, SI Elverum	Elverum
Lillekollen - BUP Gjøvik, SI Gjøvik	Gjøvik
Kringsjåtunet – SI, Lillehammer	(Lillehammer vgs)
Beitostølen helsesportsenter	Øystre Slidre

Tabell 21 - Oversikt over barnevernsinstitusjoner og helseinstitusjoner for barn og unge i Innlandet (Kilde: VGO).

Antall i opplæring skoleåret 22/23 - barneverninstitusjon

Innlandet fylkeskommune har dette skoleåret registrert totalt 153 ungdommer tilknyttet barneverninstitusjon, jf. Opplæringslova § 13-2. Av disse er 77 i grunnskolepliktig alder og 76 i videregående alder. Av antallet i grunnskolepliktig alder er 34 tilhørende andre fylker, der 23 av disse er inntektsbringende for fylkeskommunen i tråd med gjeldende refusjonsavtaler. For de 77 elevene i grunnskolepliktig alder har 50 av disse vært i behov av spesialundervisning / vedtak om spesialundervisning.

Tabellen viser antall registrerte i barneverninstitusjon skoleåret 22/23 i grunnskolepliktig alder og videregående alder, fordelt på institusjonene (totalt 153 ungdommer).

Institusjon	Vien	Disen	Stange	Kirke- nær	RUFS	Fagertun Hamar	Fagertun Ringsaker	IBS	Bohab	Olivia Sol- haugen
Antall	36	20	20	17	12	4	10	25	6	3
Grunnskole	19	13	15	9	4	0	2	13	1	1
Vgs	17	7	5	8	8	4	8	12	5	2

Tabell 22 - Antall registrerte i barneverninstitusjon skoleåret 22/23 i grunnskolepliktig alder og videregående alder, fordelt på institusjonene

Antall i opplæring skoleåret 22/23 – helseinstitusjon psykiatri

Antall pasienter som har mottatt opplæring tilknyttet helseinstitusjoner, jf. opplæringslova § 13-3a, er på det jevne og kan regnes som stabilt. Ved Lillekollen er det en økning i antallet fra forrige skoleår, mens antallet innlagte har en liten nedgang ved Kringsjåtunet og ved InnPed grunnet lenger opphold og større behov for de innlagte. Omløpet blir av det noe lavere.

Indekser	Sykehuset Innlandet Kringsjåtunet	Sykehuset Innlandet avd. BUP døgnet, Lillekollen	Sykehuset Innlandet InnPed	Beitostølen helsesportsenter
2019/2020	15	21	32	325
2020/2021	25	29	56	372
2021/2022	49	20	46	355
2022/2023	39	26	42	337

Tabell 23 - Oversikt antall innlagte ved helseinstitusjoner (Kilde: VGO).

Tabellen over viser antall innlagte i helseinstitusjonene for barn og unge som har mottatt opplæring, jf. Opplæringslova § 13-3a.

For helseinstitusjonene kan en de senere år se en dreining der behandling og opplæring nå vektlegges å skje mer i pasienten sitt hjem-miljø. For skoleavdelingene, og derav fylkeskommunen, har dette medført organisatoriske endringer. Både InnPed og Lillekollen har måttet endre sin organisering innad på skoleavdelingene for å sikre ivaretagelse av elevenes opplæring etter de nye behandlingsmodellene fra de respektive behandlingssenheter. Skoleavdelingene organiserer for et mer ambulant team/ambulant organisering for å bistå hjemskolene i overgangsarbeidet. InnPed har siden høsten 2021 operert med et UT-team, som hovedsakelig er et tilbud for ungdom fra ca. 13 år og oppover hvor poliklinisk behandling ikke er nok og en mer hjembasert oppfølging vil være fordelaktig. InnPed ivaretar opplæringstilbudet til disse ungdommene, i samarbeid med hjemskolen.

UT-team er nå et integrert tilbud ved InnPed. For de 42 registrerte pasientene ved InnPed dette skoleåret er 17 av disse tilknyttet UT-team. For Lillekollen og BUP døgnet Gjøvik – Enhet for barn og familie har det siden våren 2022 vært igangsatt en pilot for en ambulant organisering, etter en behandlingsmodell hvor de innlagte er inne på institusjonen i 3 uker og deretter får 5 uker oppfølging av institusjonen i sin hjemkommune. Målet er å skape mer samspill med familiene og forsøke å sikre at behandlingen vil ha effekt over lenger tid og i pasientens nærmiljø. Lillekollen gir opplæring ved skoleavdelingen når pasientene er innlagt, og bistår i oppfølgingsarbeidet ute i hjemmiljøet når eleven overføres til sin hjemskole. Piloten vil våren 2024 være gjennomført, og vil etter det bli et integrert tilbud ved Lillekollen. Fylkeskommunen har sammen med Gjøvik kommune god dialog for å sikre tilrettelegging og rammer for dette videre.

For Kringsjåtunet har startet opp et prosjekt med SI Lillehammer, en «poliklinisk pilot». Intensjonen med piloten er at Kringsjåtunet skal bistå SI Lillehammer, poliklinikk, i skolerelatert kartlegging med mål om økt skolemotivasjon til hjemskolen for de som er i poliklinisk behandling. Målgruppen er barn/unge som ikke er «syke nok» til innleggelse, men som mottar behandling poliklinisk. Skoleavdelingen på Kringsjåtunet bistår med sin kompetanse etter avklarte vurderingskriterier med behandlingssenheter. Konkret vil dette innebære at Kringsjåtunet bistår i skolerelatert kartlegging, trening på å mestre skolehverdagen, trening på overganger, motivere for økt skoletilbud på hjemskolen, veiledning og kompetanse, trygge elev og foresatte og bistå hjemskoler i tilretteleggingsbehov. Piloten er i tidlig fase, en test- og erfaringsfase ut skoleåret 22/23, for videre avklaringer kommende skoleår.

Trendbilde

Det er å forvente en vedvarende økning av antall barn og unge i institusjon. Tilknyttet barnevern rapporteres det om et trendbilde der målgruppen stadig blir yngre, og de blir flere. Institusjoner med langtidsplasseringer opplever majoriteten av ungdom nå i 12-14 årsalder (tidligere 14-17 år), og oppholdets varighet har økt fra 1-2 år til 2-3 år. De akutte institusjonene opplever større omløp av ungdommer, lavere alder på de som blir akuttplasserte og flere inn og ut av ulike institusjoner i løpet av et skoleår. Det rapporteres om større utfordringer, tyngre diagnoser og et helhetsbilde som rommer hele spekteret. Denne trenden er også å se ved pasienter tilknyttet helseinstitusjon. Sakene er tyngre og krever innleggelser over lengre tid enn foregående år. Felles for målgruppen er stadig økende kompleksitet i sakene. For fylkeskommunen vil dette kunne gjenspeile seg i økt tilretteleggingsbehov og ressurser i årene fremover for å ivareta opplæringen til målgruppen. Av trendbildet som har vist seg de siste årene vil det være nærliggende å forvente at trenden vedvarer og øker.

13 Fagskole

Fagskole er høyere yrkesfaglig utdanning med utdanningstilbud som i hovedsak varer fra ½ til 2 år, og som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak. Fagskolene tilbyr også korte, spissede moduler innenfor spesifikke tema. Modulene gir fra 5 til 20 studiepoeng per modul.

Utdanningstilbudet ved Fagskolen Innlandet er viktig for å få inn rett kompetanse på viktige felter i privat og offentlig sektor. Etter- og videreutdanningstilbudene i regi av Fagskolen Innlandet er utviklet i nært samarbeid med arbeidslivet.

Fagskolen Innlandet tilbyr et bredt spekter av studier innen helsefag, landbruksfag, bygg- og anleggsgfag, klima/energi/miljø (KEM), forvaltning/drift/vedlikehold (FDV/FDVU), bygningsinformasjonsmodellering (BIM), bygningsvern, elkraft, automatisering, IT-drift og sikkerhet, industriell teknologi, logistikk og økonomi og ledelse.

Foto: Illustrasjon - Mostphotos

Fagskolen Innlandet er én av Norges største offentlige fagskoler, og har de siste årene vokst betydelig, både i antall studenter og i antall ansatte. De fleste studietilbud ved Fagskolen Innlandet kan tas enten som heltidsstudier, deltidsstudier eller nettstudier med samlinger.

Indeks	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Heltid	214	232	243	233	227	246	321
Deltid	187	228	181	202	304	299	438
Nettbasert	644	655	721	810	836	905	1176
Moduler	0	0	0	21	178	282	220
Sum	1045	1115	1145	1266	1545	1732	2155

Tabell 24 - Oversikt antall studenter heltid/deltid/nettbasert og modulstudenter - utvikling de seks siste år. (Kilde: Fagskolen Innlandet)

14 Vurdering og konklusjon

Tilstandsrapporten er en helhetlig oversikt over skoleåret 2022/2023 for videregående opplæring i Innlandet. Her presenteres resultater og tilhørende analyser for skoleåret. Dette er i tråd med sentralt lovverk og politiske vedtak i Innlandet fylkeskommune.

Tall for gjennomføring i videregående opplæring hentes fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Utrekningsmetoden beskriver om elevene har yrkes- eller studiekompetanse fem og seks år etter de startet i videregående opplæring første gang. De siste resultatene gjelder 2016-kullet, og viser en gjennomføring på 81,2 % i videregående opplæring i Innlandet. Dette er 1,2 % bedre enn 2015-kullet. Det nasjonale nivået øker i samme periode fra 80,4 % til 81 %.

Den historiske utvikling fra 2006 i Innlandet fylkeskommune er god, og har med en kraftigere økning for 2016-kullet gått forbi landsgjennomsnittet for første gang. Ser en resultatene i lys av elevenes grunnskolepoeng ved inngangen til videregående opplæring er gjennomføringen etter fem og seks år i Innlandet meget god. Dette sier samtidig at skolebidraget i Innlandet fylkeskommune er høyt.

Når det gjelder gjennomføring pr. skoleår er det en lavere gjennomføring for elevene i Innlandet fylkeskommune skoleåret 2022/2023, sammenlignet med forrige år. Resultatene må ses i lys av koronapandemien, da resultatene fra de tre årene under koronapandemien var høye grunnet manglende eksamensgjennomføring og oppheving av fraværsgrensen. Det er viktig å merke seg at resultatet i fullført og bestått pr. skoleår er høyere sammenlignet med resultatet siste skoleår før koronapandemien. Slik sett er resultatet godt.

Det er også viktig å merke seg at nedgangen i resultatene særlig gjelder elever i Vg2 og Vg3, og især på studieforberedende utdanningsprogram. Nedgangen i resultater settes også i sammenheng med økningen i fraværet, som nå er tilbake på et nivå som kun ses i statistikk fra før innføringen av fraværsgrensen. Det gjennomsnittlige fraværet i Innlandet er likevel noe lavere enn landsgjennomsnittet. Dette gjelder også for andelen sluttere som har holdt seg lavt etter koronapandemien.

Elevenes kompetanse og karakterer fra grunnskolen er det forholdet som har mest å si for om en elev gjennomfører videregående opplæring. Elevenes sosiale bakgrunn og foreldrenes utdanningsnivå spiller også statistisk sett en stor rolle. Innlandet ligger blant de laveste i landet når det gjelder utdanningsnivå, og det er store forskjeller mellom kommunene. Elevenes grunnskolepoeng inn i videregående opplæring er under landsgjennomsnittet og til sammen gir dette de videregående skolene i Innlandet et krevende utgangspunkt for å bedre gjennomføringen. Det er også krevende med de store regionale forskjellene i

grunnskolepoeng og utdanningsnivå. Enkelte kommuner gir elevene et vanskeligere utgangspunkt enn andre. Med dette som bakteppe er det desto viktigere at fylkeskommunen og de videregående skolene driver et systematisk utviklingsarbeid og har høy kvalitet på undervisningen og elevenes læringsmiljø.

Gjeninnføringen av ordinær eksamen har videreført fokuset på skolenes vurderingspraksis. Dette er et viktig arbeid som preger skolehverdagen. Erfaringene fra koronapandemien og det økte behovet for å tilrettelegge for ulike vurderingssituasjoner, og det å «lete etter» den enkelte elevs kompetanse er elementer som er viktige å ta med seg. Vurderingsarbeidet knyttes tett opp mot Dekomp-satsingen på alle de videregående skolene.

Elevenes læringsmiljø er en viktig faktor for å øke læringsutbytte og gjennomføring. Elevundersøkelsen 2022 viser at Innlandet fylkeskommune er likt med landet eller bedre. Dersom en ser på forskjeller mellom kjønn og utdanningsprogram er det større variasjoner, også mellom skoler. Sammenlignet med elevundersøkelsen for 2021 er det en svak nedgang i resultatet på indeksene Trivsel, Mestring og Motivasjon. Den samme nedgangen gjelder også for landet. Når det gjelder vurdering for læring ligger Innlandet litt over landsgjennomsnittet på elevundersøkelsen. Dette er en indikasjon på at vurderingsarbeidet gjennom Dekomp-satsingen og øvrig skoleutviklingsarbeid gir effekt.

Endringene Utdanningsdirektoratet foretok seg i forkant av publiseringen av resultater fra elevundersøkelsen har ført til at detaljer i resultatene skjermes, også for Innlandet fylke i sin helhet. Høsten 2022 svarte 3 % av elevene i Innlandet at de er blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene. Det er litt høyere enn i landet, hvor 2,6 % svarer at de er blitt mobbet på skolen de siste månedene.

Elevundersøkelsen viser at de aller fleste ungdommer trives godt på skolen og har gode liv. Likevel er det elever som uttrykker at ikke alt er like greit. Det er viktig at skolene ivaretar og viderefører arbeid med elevenes psykiske helse særlig med tanke på ettervirkninger av koronapandemien. Handlingsplan for psykisk helse er et verdifullt verktøy for skolene i dette arbeidet og bør videreutvikles. Likeledes er det viktig at skolene opprettholder det forebyggende arbeidet med å skape et trygt skolemiljø.

Tilgangen på læreplasser i Innlandet er god, relativt forutsigbar, og de fleste bransjene melder om behov for faglært arbeidskraft. Mange bedrifter opplever at den største utfordringen er å få kvalifiserte søkere til ledige læreplasser. De ser på det å være «kvalifisert» som en kombinasjon av karakterer, fravær, innsatsvilje og -evne, interesse og egnethet. Mobilitet er i større grad en forutsetning for å sikre seg læreplass.

Det er en høy økning av antall inngåtte lærlingekontrakter i Innlandet fylkeskommune. Økningen fra 2021 til 2022 er på hele 6,6 %. Tidlig og høy formidling er et resultat av et tett samarbeid mellom Enhet for fagopplæring, skolene/ yrkesfagkoordinatorne, opplæringskontor og selvstendige lærebedrifter. Tidlig formidling om våren har vært et mål i formidlingsprosessen. For elevene er det viktig å vite at læreplassen står klar etter at skoleåret er slutt.

I Innlandet fylkeskommune har alle skoler med yrkesfaglig utdanningsprogram en yrkesfagkoordinator. Yrkesfagkoordinatorne jobber spesifikt med formidling av lærlinger, og er en viktig brikke i det lokale samarbeidet mellom skole og bedrift. Yrkesfagkoordinatoren har også ansvar for å koordinere Alternativt vg3 fagopplæring i skole, hvor målet er å formidle elevene ut til ordinær lærekontrakt, eller etter to år i praksis få mulighet til å fullføre utdannelsen med fag-/svenne-/kompetanseprøve.

I 2022 ble det til sammen gjennomført 2304 prøver i Innlandet. Dette er tilsvarende som forrige år. Resultatene fra gjennomførte prøver viser at de aller fleste består. Hele 96,5 % av kandidatene som avla prøve i 2022 fikk enten karakteren Bestått eller Bestått meget godt. Dette viser at alle som får en lærekontrakt og som fullfører læretiden, har svært gode muligheter for å bestå.

Referanser

Backe-Hansen, Elisabeth m.fl. (2014). Kjønnforskjeller i skoleprestasjoner, En kunnskapsoppsummering. NOVA, Oslo.

Eriksen, E. M. (2011). Frafallsfaktorer i et system – og individperspektiv. Spesialpedagogikk nr. 9, 2011.

Kunnskapsdepartementet (2014). Elevenes læring i fremtidens skole – Et kunnskapsgrunnlag. NOU 2014: 7. KD, Oslo.

Kunnskapsdepartementet (2015). Fremtidens skole – fornyelse av fag og kompetanser. NOU 2015: 8. KD, Oslo.

Kunnskapsdepartementet (2020). Kompetansereformen – Lære hele livet. Meld. St. 14 (2019–2020)

Lillejord, S. m.fl (2015). Frafall i videregående opplæring: En systematisk kunnskapsoversikt. Kunnskaps-senter for utdanning, Oslo.

Markussen, E. (2014). Utdanning lønner seg. Om kompetanse fra videregående og overgang til utdanning og arbeid ni år etter avsluttet grunnskole 2002. Rapport 1/2014. NIFU, Oslo.

Nordahl, T. (2007). Hjem og skole. Hvordan skape et bedre samarbeid? Universitetsforlaget, Oslo.

Nordahl, T. m.fl. (2011). Kjennetegn på skoler med små kjønnsforskjeller. Rapport 14/2011, Høgskolen i Hedmark.

Utdanningsdirektoratet (2014). Utdanningsspeilet 2014- Tall og analyse av barnehager grunnopplæringen i Norge. Utdanningsdirektoratet, Oslo.

Utdanningsdirektoratet (2015). Utdanningsspeilet 2015- Tall og analyse av barnehager grunnopplæringen i Norge. Utdanningsdirektoratet, Oslo.

Utdanningsdirektoratet (2016). Gjennomføringsbarometeret 2016. Utdanningsdirektoratet, Oslo.

Utdanningsdirektoratet (2016). Utdanningsspeilet 2016. Utdanningsdirektoratet, Oslo

Utdanningsdirektoratet (2017). Utdanningsspeilet 2017. Utdanningsdirektoratet, Oslo

Utdanningsdirektoratet (2018). Utdanningsspeilet 2018. Utdanningsdirektoratet, Oslo

Utdanningsdirektoratet (2019). Utdanningsspeilet 2019. Utdanningsdirektoratet, Oslo

Utdanningsdirektoratet (2020). Utdanningsspeilet 2020. Utdanningsdirektoratet, Oslo

Utdanningsdirektoratet (2021). Utdanningsspeilet 2021. Utdanningsdirektoratet, Oslo

Utdanningsdirektoratet (2021). Utdanningsspeilet 2022. Utdanningsdirektoratet, Oslo

Utdanningsdirektoratet (2015a). Samarbeidet mellom hjem og skole. URL: <http://www.udir.no/Laringsmiljo/Bedre-laringsmiljo/Hjem-skole-samarbeid/Samarbeidet-mellom-hjem-og-skole/>

Utdanningsdirektoratet (2015b). Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet 2013-2017. URL: <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/Skolebasert-kompetanseutvikling/Rammeverk-for-skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet-2012-2017/>

Utdanningsdirektoratet (2015c). Om temaene i Elevundersøkelsen. Vurdering for læring. URL: <http://www.udir.no/Laringsmiljo/Elevundersokelsen/Om-brukerundersokelsene1/Elevundersokelsen/Om-te-maene-i-Elevundersokelsen/Vurdering-for-laring/>

Utdanningsdirektoratet (2019). <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/tema/fravar2/fravar-i-videregaende-skole-2018-19--tre-ar-etter-innforing-av-fravarsgrensen/>

Eifred Markussen m.fl.(2017). Skolebidragsindikatorer i videregående skole. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)

Kristoffer Rørstad m.fl.(2017). NHOs kompetansebarometer 2017. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)

Eifred Markussen m.fl.(2020). Fra 16 til 30 Om utdanning, jobb og inntekt for 9341 unge fra Østlandet, 14 år etter at de gikk ut av tiende klasse i 2002. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)

Utdanningsdirektoratet (2021). Høye standpunkt karakterer for elever i videregående skole også i 2020–21 (udir.no)

Rambøll (2021). Undervisnings- og vurderingssituasjonen i videregående skole våren 2020

Sølvi Lillejord m.fl.(2021) En skole for vår tid. Sluttrapport Ekspertgruppe for skolebidrag – Kunnskapsdepartementet

Utdanningsdirektoratet (2022). Mulige konsekvenser av koronapandemien (udir.no)

Nøkkelinformasjon skoleåret 2022/2023

videregående opplæring i Innlandet

Antall elever og ansatte

Elever	11825
Lærlinger	3038
Lære kandidater	92
Alternativ Vg3 i skole	32
Årsverk lederstillinger pr. august 23	247
Årsverk andre ansatte pr. august 23	2277
Voksnes læring i Innlandet	2255
Karriere Innlandet og fylkesdekkende senter for nettundervisning	2057
Voksen agronom	107
Voksne i ordinær videregående opplæring	91
Avlagte fagprøver, voksne over 25 år	1111
Antall karriereveilednings- samtaler	2502

Kilder: Skoleporten, Vigo Voksen/KO, Udir, HR

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Høsten 21	Høsten 22
Mestring	4,0	3,9
Faglig utfordring	4,4	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,5	3,6

Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Fravær

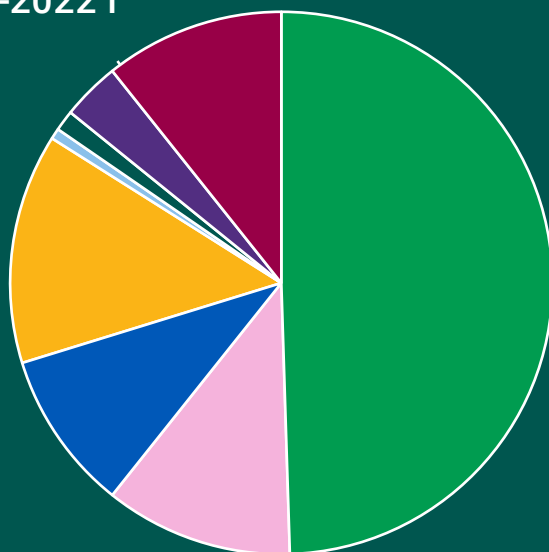
Gjennomsnitt	22/23	21/22
Studieforberedende	6,1 %	2,5 %
Yrkesfag	6,3 %	3,9 %
Påbygg	8,1 %	3,4 %
Total	6,3 %	2,9 %

Kilde: Vigo/vgo

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

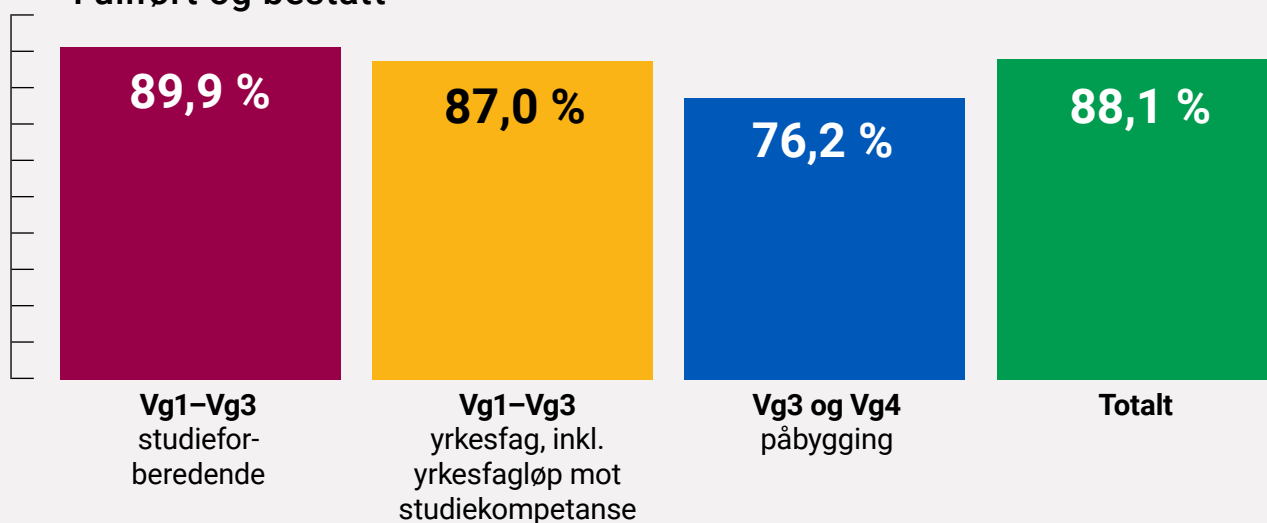
10,7 %	Ikke i opplæring
3,5 %	Omvalg/repetisjon Vg2
1,2 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0,6 %	Alternativ Vg3
13,7 %	Påbygg
9,5 %	Yrkes-/studiekompetanse
11,2 %	Planlagt Vg3
49,5 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått etter 5/6 år

	Innlandet	Nasjonalt
2015-kullet	80,0 %	80,4 %
2016-kullet	81,2 %	81,0 %

Kilde: SSB

Elever som har sluttet

	22/23	21/22
Innlandet	3,2 %	3,0 %

Kilde: Vigo/VGO

Søkerens ønsker - Vg1 2022/2023

Andelen som søkte studieforberedende	42 %
Andelen som søkte yrkesfag	58 %

Kilde: Vigo

Voksnes læring

Andel deltakere

Generell studiekompetanse	31 %
Yrkesfag	69 %

Kilde: Vigo Voksen/KI

Antall elver og ansatte

Elever	231
Årsverk ledere	7,2
Årsverk øvrige	43,50

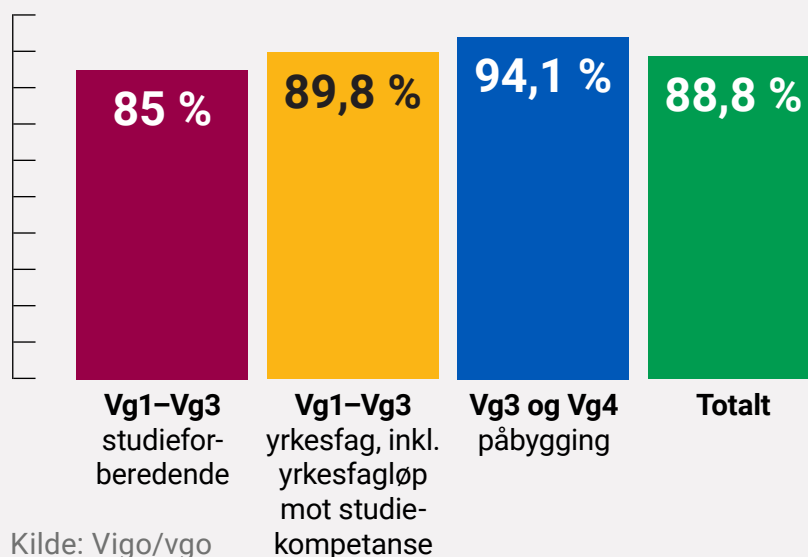
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Dokka vgs	4,4 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Dokka vgs	Innlandet
Studieforberedende	7,0 %	6,1 %
Yrkesfag	5,3 %	6,3 %
Påbygg	8,6 %	8,1 %
Total	6,1 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Dokka vgs	Innlandet
Mestring	4,0	3,9
Faglig utfordring	4,3	4,4
Støtte fra lærer	4,3	4,2
Vurdering for læring	3,9	3,6

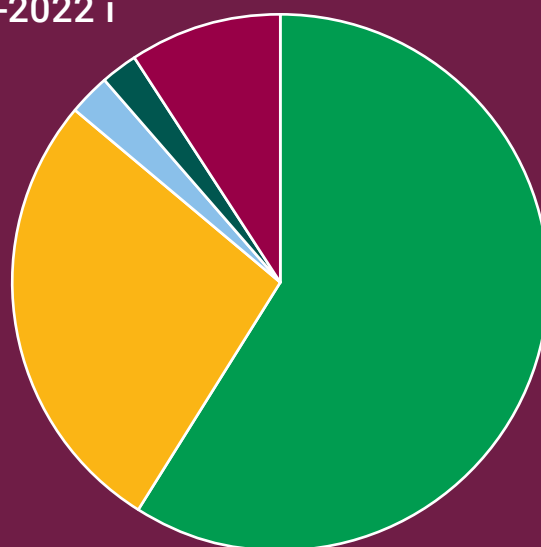
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

9,1 %	Ikke i opplæring
0 %	Omvalg/repetisjon Vg2
2,3 %	Omvalg/repetisjon Vg1
2,3 %	Alternativ Vg3
27,3 %	Påbygg
0 %	Yrkes-/studiekompetanse
0 %	Planlagt Vg3
59,1 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	964
Årsverk ledere	12,00
Årsverk øvrige	153,60

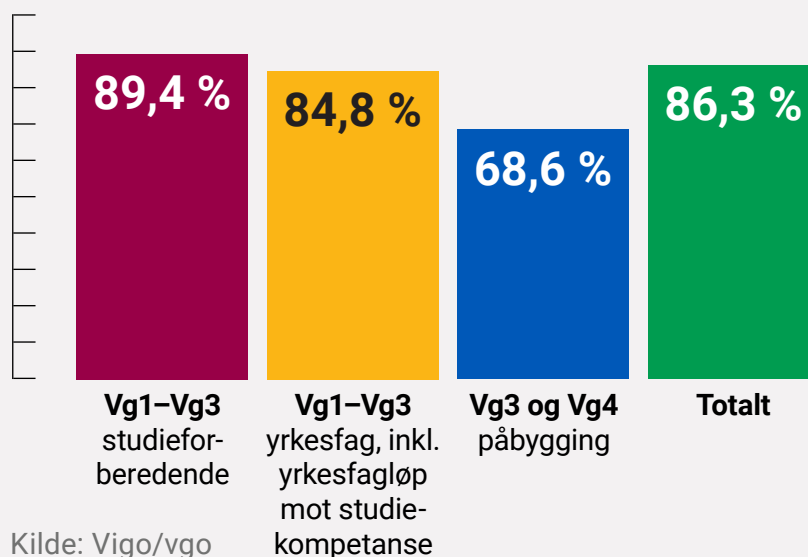
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Elverum vgs	3,5 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Elverum vgs	Innlandet
Studieforberedende	5,8 %	6,1 %
Yrkesfag	7,3 %	6,3 %
Påbygg	8,3 %	8,1 %
Total	6,5 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Elverum vgs	Innlandet
Mestring	4,0	3,9
Faglig utfordring	4,4	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,6	3,6

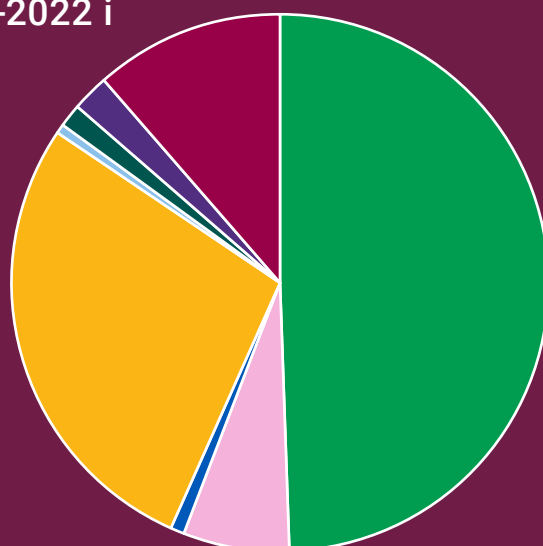
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

11,3 %	Ikke i opplæring
2,1 %	Omvalg/repetisjon Vg2
1,4 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0,7 %	Alternativ Vg3
27,7 %	Påbygg
0,7 %	Yrkes-/studiekompetanse
6,4 %	Planlagt Vg3
49,6 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	220
Årsverk ledere	5,00
Årsverk øvrige	31,90

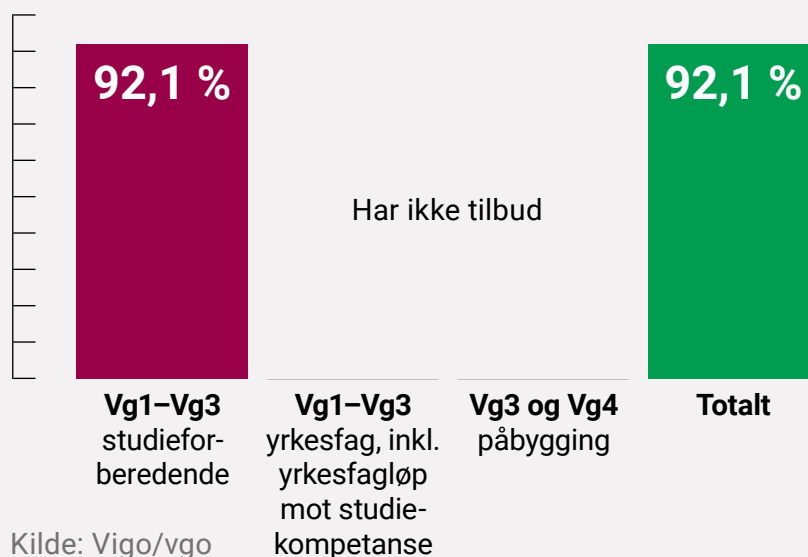
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Gausdal vgs	0,9 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Gausdal vgs	Innlandet
Studieforberedende	5,7 %	6,1 %
Yrkesfag	Ikke tilbud	6,3 %
Påbygg	Ikke tilbud	8,1 %
Total	5,7 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Gausdal vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,6	4,4
Støtte fra lærer	4,1	4,2
Vurdering for læring	3,1	3,6

Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Gausdal tilbyr ikke yrkesfag

Antall elver og ansatte

Elever	1065
Årsverk ledere	11,00
Årsverk øvrige	176,00

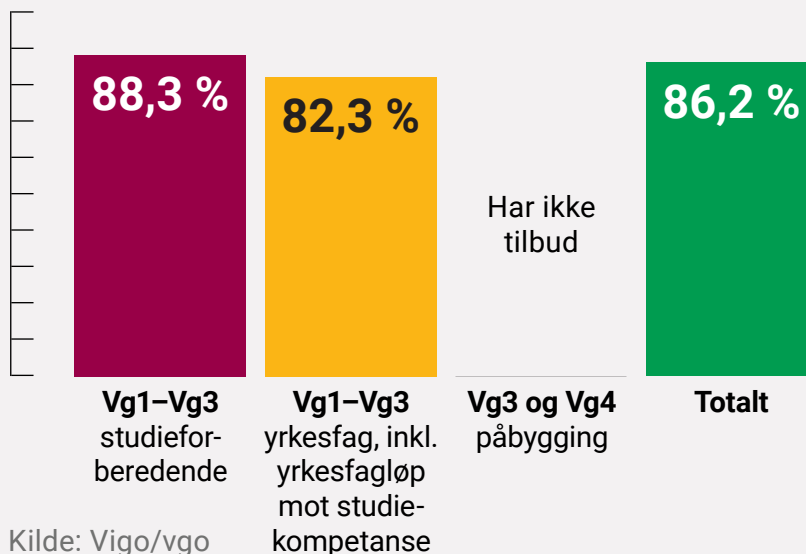
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Gjøvik vgs	3,5 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Gjøvik vgs	Innlandet
Studieforberedende	6,5 %	6,1 %
Yrkesfag	8,3 %	6,3 %
Påbygg	Ikke tilbud	8,1 %
Total	7,1 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Gjøvik vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,4	4,4
Støtte fra lærer	4,0	4,2
Vurdering for læring	3,4	3,6

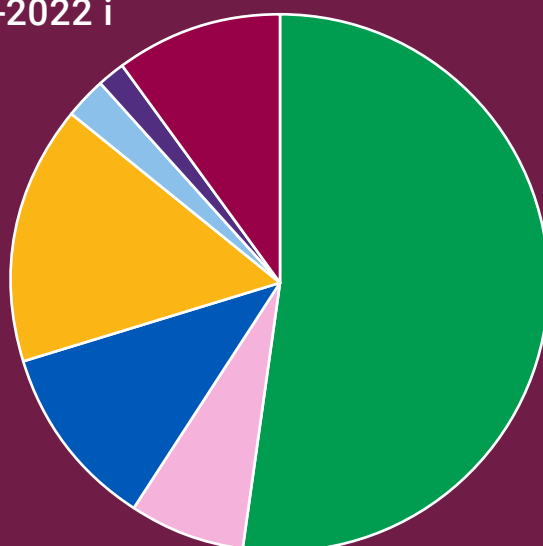
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

9,9 %	Ikke i opplæring
1,7 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0 %	Omvalg/repetisjon Vg1
2,3 %	Alternativ Vg3
15,7 %	Påbygg
11,0 %	Yrkes-/studiekompetanse
7,0 %	Planlagt Vg3
52,3 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	778
Årsverk ledere	10,00
Årsverk øvrige	125,60

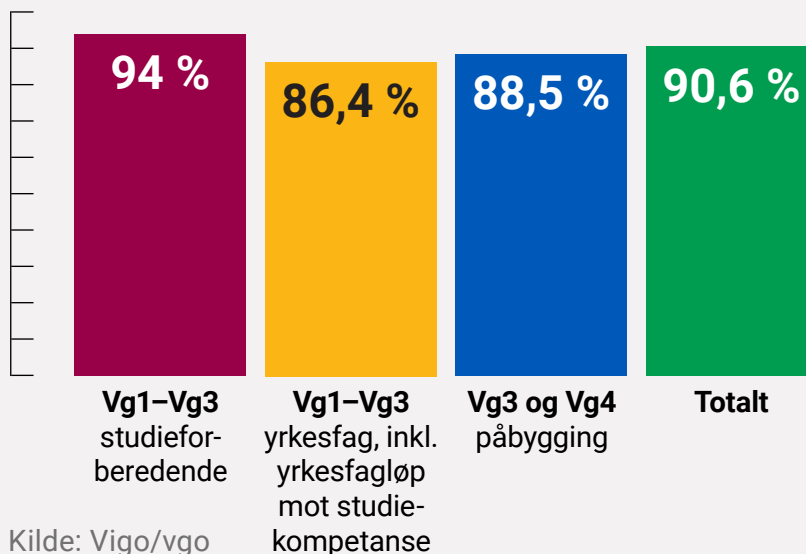
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Hadeland vgs	3,2 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Hadeland vgs	Innlandet
Studieforberedende	4,8 %	6,1 %
Yrkesfag	5,2 %	6,3 %
Påbygg	8,3 %	8,1 %
Total	5,2 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Hadeland vgs	Innlandet
Mestring	4,0	3,9
Faglig utfordring	4,5	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,7	3,6

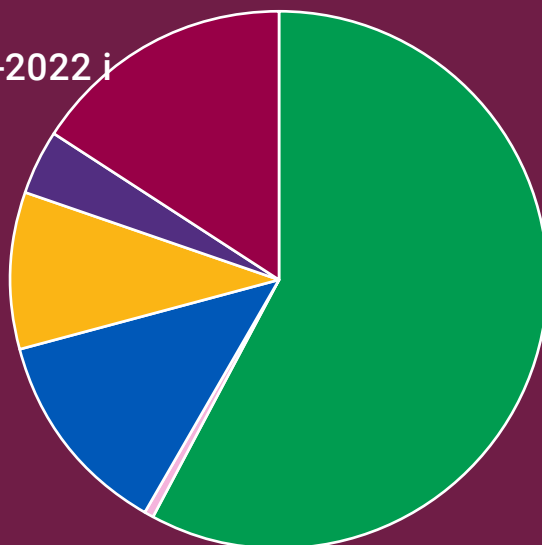
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i

15,6 %	Ikke i opplæring
3,9 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
9,4 %	Påbygg
12,5 %	Yrkes-/studiekompetanse
0,8 %	Planlagt Vg3
57,8 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	1194
Årsverk ledere	20,00
Årsverk øvrige	155,60

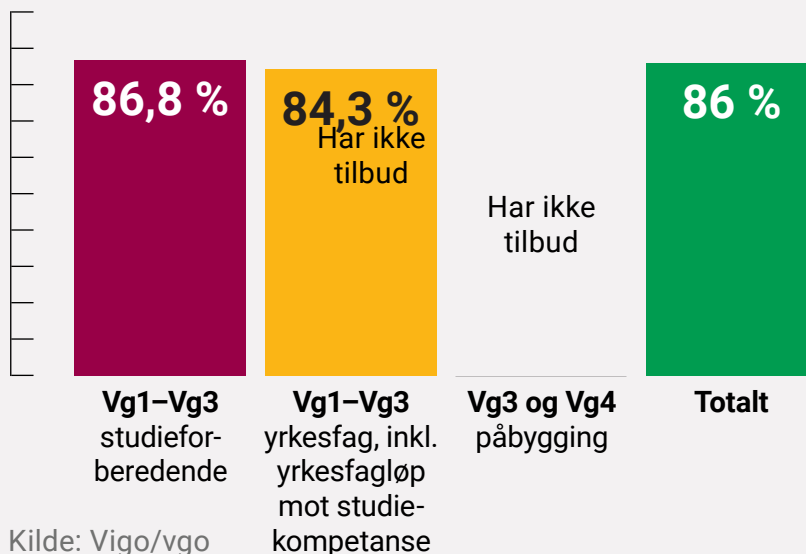
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Hamar katedralskole	2,4 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Hamar katedralskole	Innlandet
Studieforberedende	8,2 %	6,1 %
Yrkesfag	8,5 %	6,3 %
Påbygg	Ikke tilbud	8,1 %
Total	8,3 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Hamar katedralskole	Innlandet
Mestring	4,0	3,9
Faglig utfordring	4,3	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,6	3,6

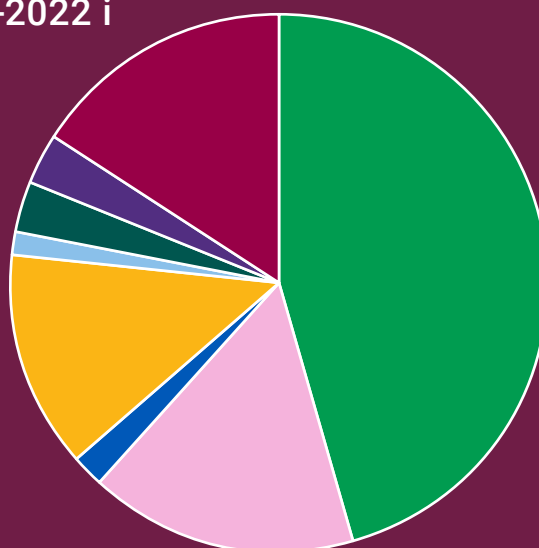
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

- 15,6 % Ikke i opplæring
- 3,1 % Omvalg/repetisjon Vg2
- 3,1 % Omvalg/repetisjon Vg1
- 1,3 % Alternativ Vg3
- 13,1 % Påbygg
- 1,9 % Yrkes-/studiekompetanse
- 16,3 % Planlagt Vg3
- 45,6 % Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	205
Årsverk ledere	6,90
Årsverk øvrige	53,20

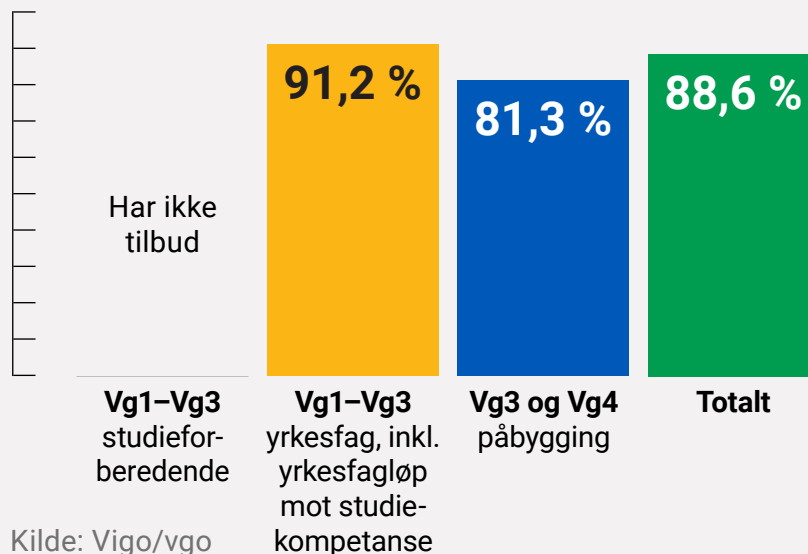
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Jønsberg vgs	3,8 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Jønsberg vgs	Innlandet
Studieforberedende	Ikke tilbud	6,1 %
Yrkesfag	6,3 %	6,3 %
Påbygg	5,4 %	8,1 %
Total	6,1 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Jønsberg vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,2	4,4
Støtte fra lærer	4,0	4,2
Vurdering for læring	3,4	3,6

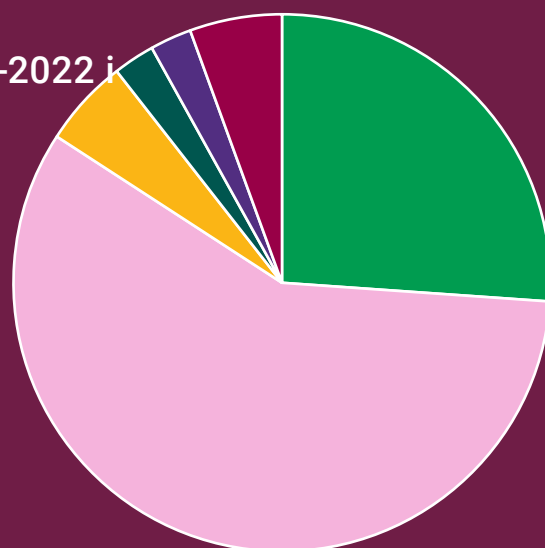
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i

5,3 %	Ikke i opplæring
2,6 %	Omvalg/repetisjon Vg2
2,6 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
5,3 %	Påbygg
0 %	Yrkes-/studiekompetanse
57,9 %	Planlagt Vg3
26,3 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	595
Årsverk ledere	14,00
Årsverk øvrige	116,20

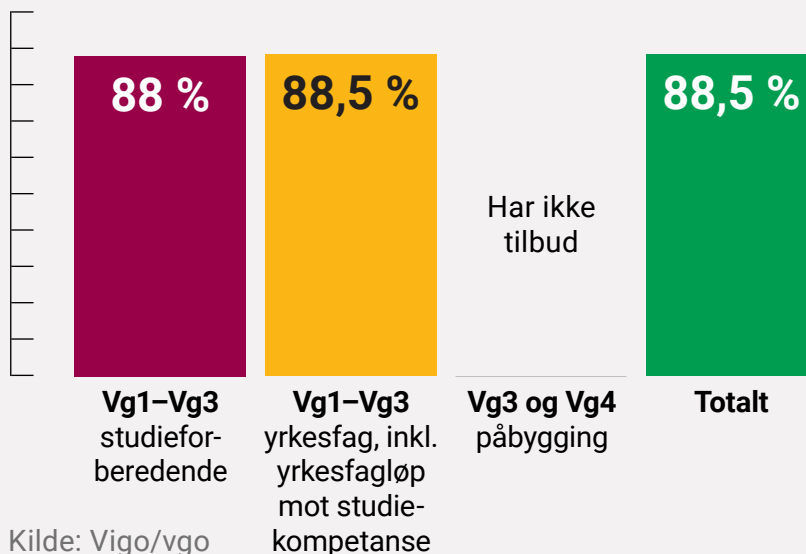
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Lena-Valle vgs	2,7 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Lena-Valle vgs	Innlandet
Studieforberedende	5,4 %	6,1 %
Yrkesfag	3,9 %	6,3 %
Påbygg	Ikke tilbud	8,1 %
Total	4,5 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Lena-Valle vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,4	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,5	3,6

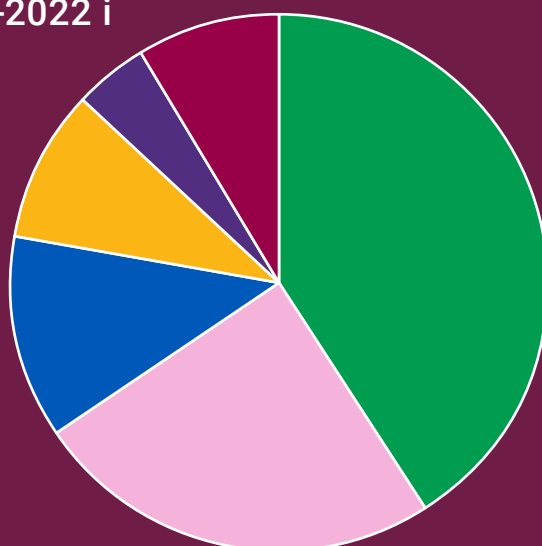
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

8,6 %	Ikke i opplæring
4,3 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
9,2 %	Påbygg
12,3 %	Yrkes-/studiekompetanse
24,5 %	Planlagt Vg3
41,1 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	1087
Årsverk ledere	15,00
Årsverk øvrige	171,10

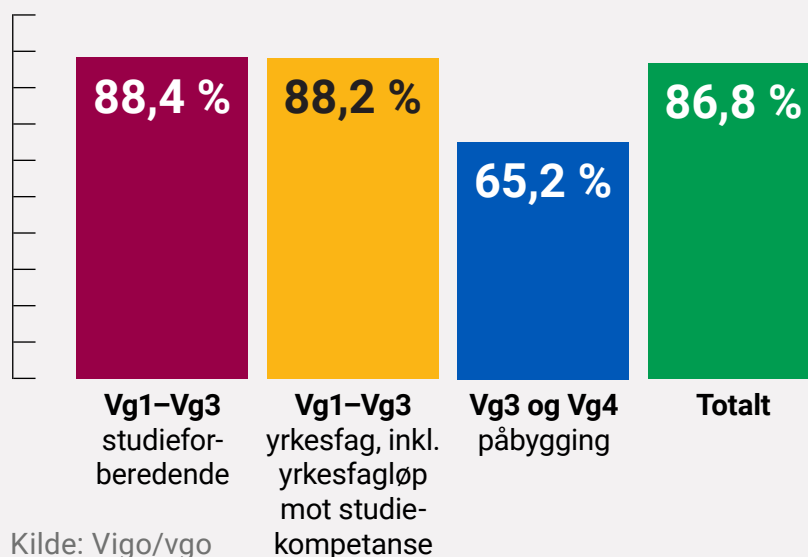
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Lillehammer vgs	3,8 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Lillehammer vgs	Innlandet
Studieforberedende	5,6 %	6,1 %
Yrkesfag	6,2 %	6,3 %
Påbygg	9,6 %	8,1 %
Total	6,2 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Lillehammer vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,2	4,4
Støtte fra lærer	4,0	4,2
Vurdering for læring	3,4	3,6

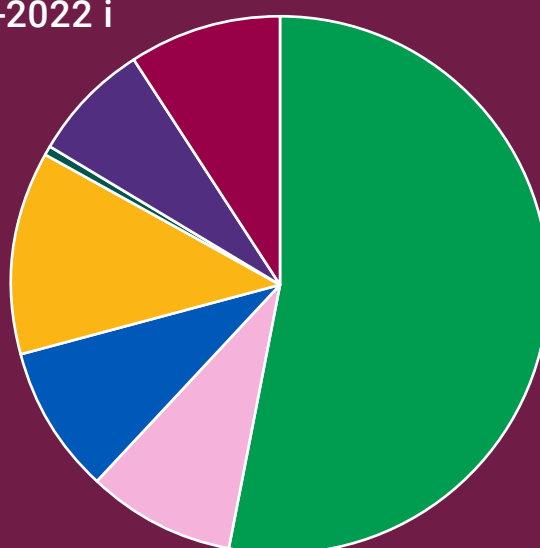
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

8,9 %	Ikke i opplæring
7,3 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0,6 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
12,3 %	Påbygg
8,9 %	Yrkes-/studiekompetanse
8,9 %	Planlagt Vg3
53,1 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	432
Årsverk ledere	10,00
Årsverk øvrige	89,80

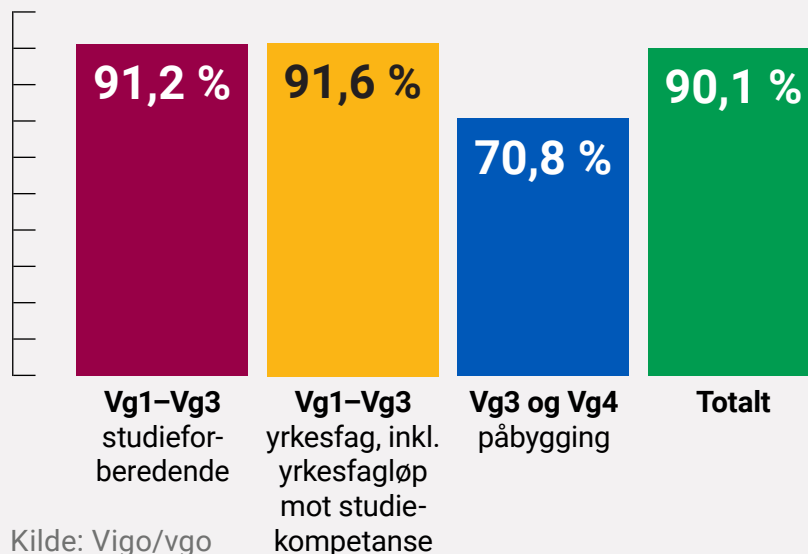
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Nord-Gudbrandsdal vgs	1,5 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Nord-Gudbrandsdal vgs	Innlandet
Studieforberedende	4,7 %	6,1 %
Yrkesfag	5,1 %	6,3 %
Påbygg	9,7 %	8,1 %
Total	5,1 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

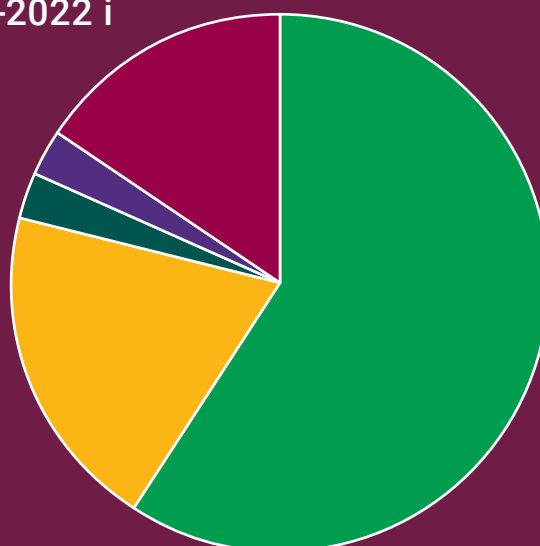
Elever 2022/23	Nord-Gudbrandsdal vgs	Innlandet
Mestring	4,2	3,9
Faglig utfordring	4,5	4,4
Støtte fra lærer	4,4	4,2
Vurdering for læring	3,7	3,6

Kilde: Udir. Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1. *Resultater fra avd. Dombås er ikke inkludert pga. prikking.

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

- 15,5 % Ikke i opplæring
- 2,8 % Omvalg/repetisjon Vg2
- 2,8 % Omvalg/repetisjon Vg1
- 0 % Alternativ Vg3
- 19,7 % Påbygg
- 0 % Yrkes-/studiekompetanse
- 0 % Planlagt Vg3
- 59,2 % Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	372
Årsverk ledere	8,90
Årsverk øvrige	84,20

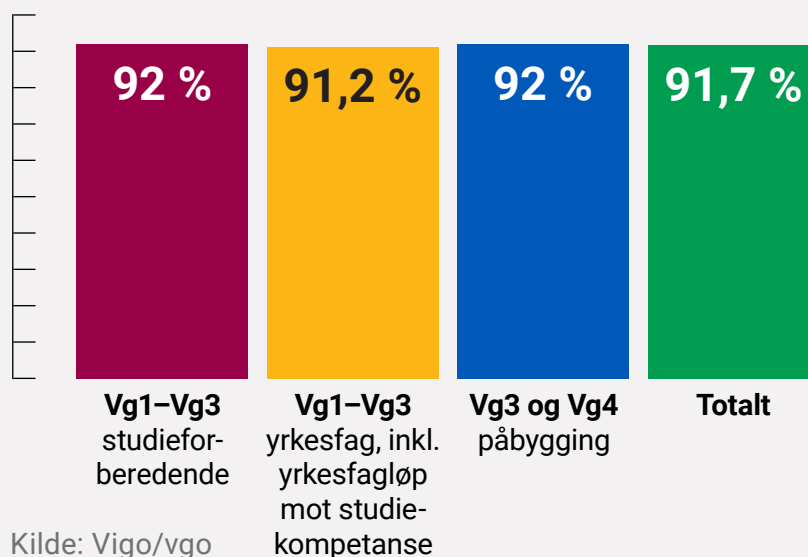
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Nord-Østerdal vgs	2,2 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Nord-Østerdal vgs	Innlandet
Studieforberedende	4,4 %	6,1 %
Yrkesfag	4,3 %	6,3 %
Påbygg	5,8 %	8,1 %
Total	4,4 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Nord-Østerdal vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,3	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,6	3,6

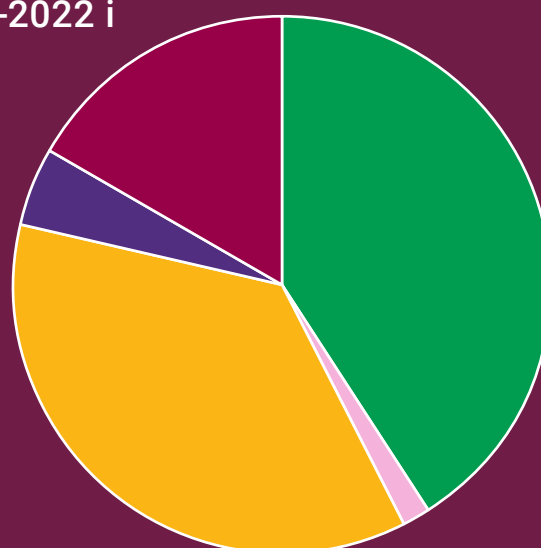
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

- 16,4 % Ikke i opplæring
- 4,9 % Omvalg/repetisjon Vg2
- 0 % Omvalg/repetisjon Vg1
- 0 % Alternativ Vg3
- 36,1 % Påbygg
- 0 % Yrkes-/studiekompetanse
- 1,6 % Planlagt Vg3
- 41,0 % Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	383
Årsverk ledere	6,00
Årsverk øvrige	72,60

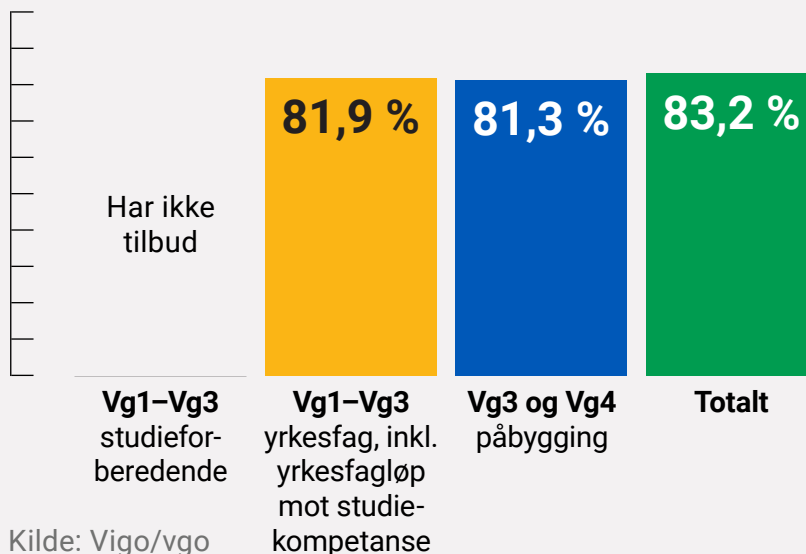
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Raufoss vgs	5,7 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Raufoss vgs	Innlandet
Studieforberedende	Ikke tilbud	6,1 %
Yrkesfag	5,1 %	6,3 %
Påbygg	9,3 %	8,1 %
Total	5,7 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Raufoss vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,3	4,4
Støtte fra lærer	4,3	4,2
Vurdering for læring	3,6	3,6

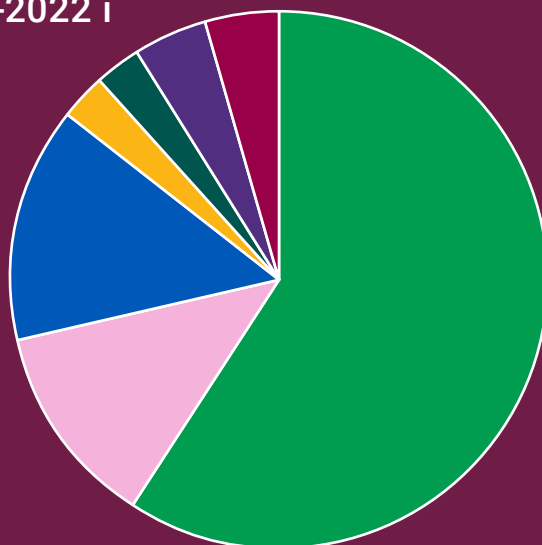
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

4,4 %	Ikke i opplæring
4,4 %	Omvalg/repetisjon Vg2
2,7 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
2,7 %	Påbygg
14,2 %	Yrkes-/studiekompetanse
12,4 %	Planlagt Vg3
59,3 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever 754

Årsverk ledere 10,80

Årsverk øvrige 112,80

Kilde: Udir/HR

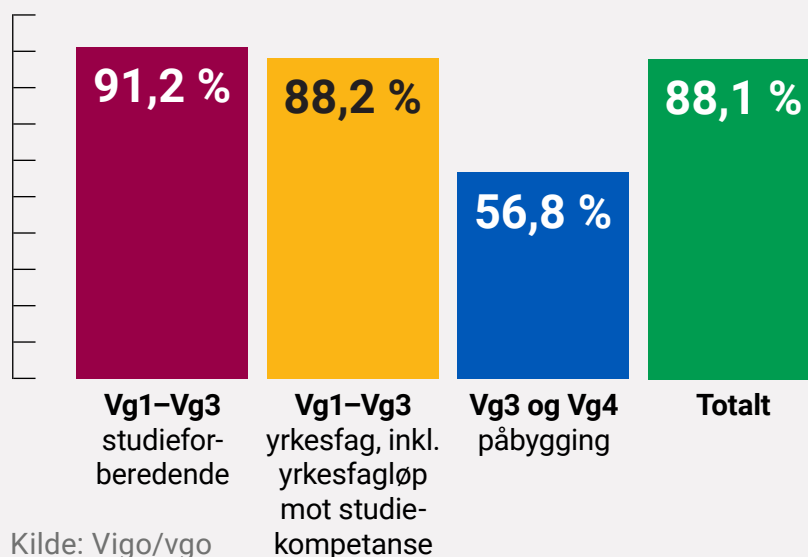
Elever som har sluttet

Ringsaker vgs 3,9 %

Innlandet 3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Ringsaker vgs	Innlandet
Studieforberedende	6,2 %	6,1 %
Yrkesfag	5,7 %	6,3 %
Påbygg	13,9 %	8,1 %
Total	6,3 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Ringsaker vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,3	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,6	3,6

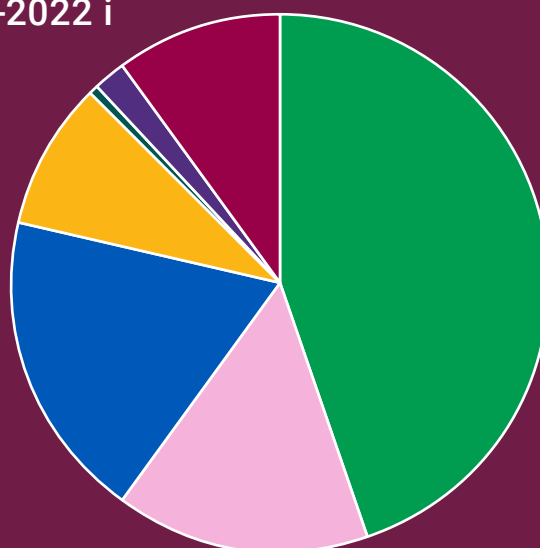
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

- 9,9 % Ikke i opplæring
- 1,9 % Omvalg/repetisjon Vg2
- 0,6 % Omvalg/repetisjon Vg1
- 0 % Alternativ Vg3
- 8,7 % Påbygg
- 18,6 % Yrkes-/studiekompetanse
- 15,5 % Planlagt Vg3
- 44,7 % Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	612
Årsverk ledere	10,00
Årsverk øvrige	100,10

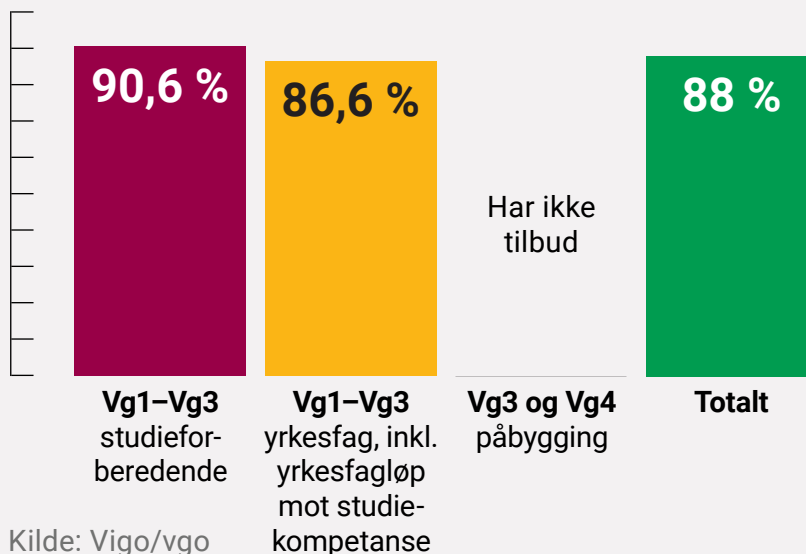
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Sentrum vgs	4,5 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Sentrum vgs	Innlandet
Studieforberedende	5,5 %	6,1 %
Yrkesfag	6,6 %	6,3 %
Påbygg	Ikke tilbud	8,1 %
Total	6,3 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Sentrum vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,3	4,4
Støtte fra lærer	4,1	4,2
Vurdering for læring	3,5	3,6

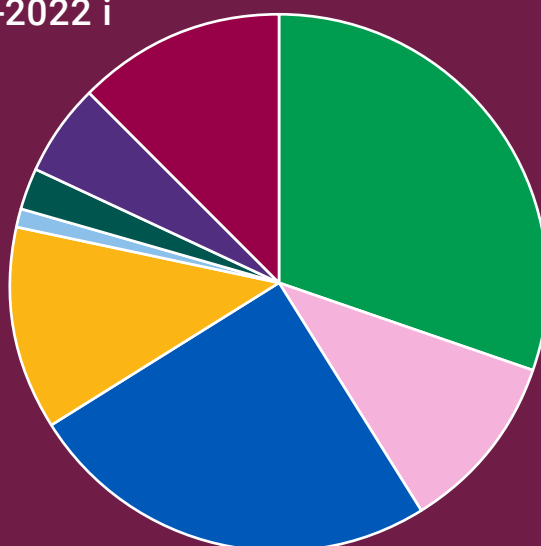
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

- 12,4 % Ikke i opplæring
- 5,6 % Omvalg/repetisjon Vg2
- 2,3 % Omvalg/repetisjon Vg1
- 1,1 % Alternativ Vg3
- 12,4 % Påbygg
- 24,9 % Yrkes-/studiekompetanse
- 10,7 % Planlagt Vg3
- 30,5 % Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	185
Årsverk ledere	7,00
Årsverk øvrige	50,90

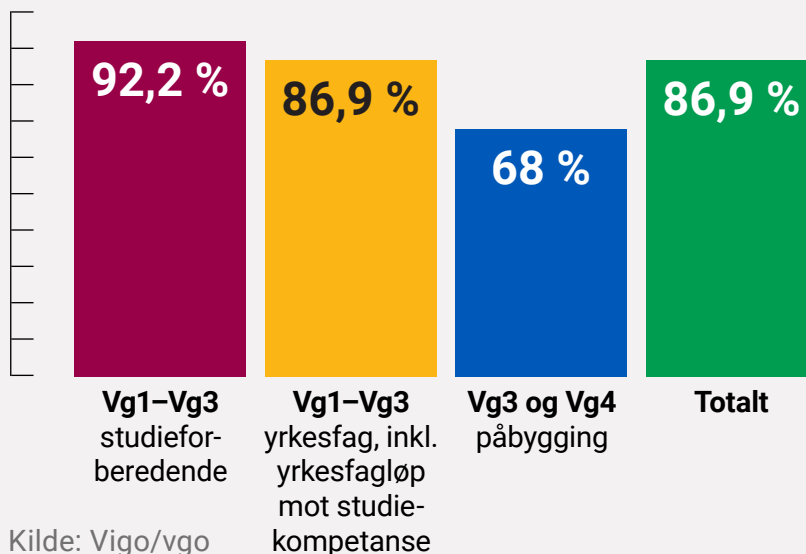
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Skarnes vgs	4,0 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Skarnes vgs	Innlandet
Studieforberedende	5,6 %	6,1 %
Yrkesfag	5,9 %	6,3 %
Påbygg	9,7 %	8,1 %
Total	6,2 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Skarnes vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,3	4,4
Støtte fra lærer	4,1	4,2
Vurdering for læring	3,8	3,6

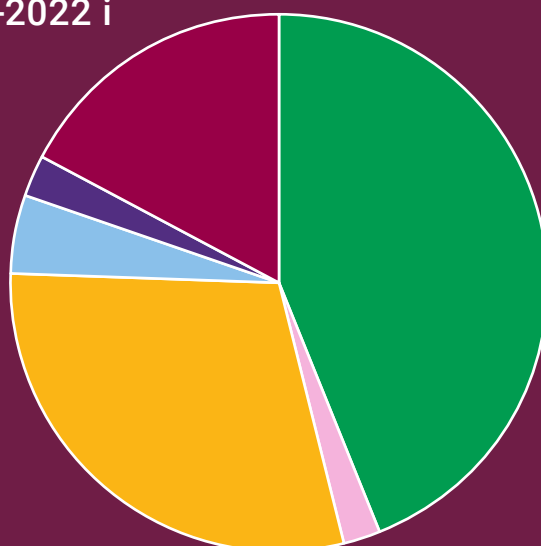
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

17,1 %	Ikke i opplæring
2,4 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0 %	Omvalg/repetisjon Vg1
4,9 %	Alternativ Vg3
29,3 %	Påbygg
0 %	Yrkes-/studiekompetanse
2,4 %	Planlagt Vg3
43,9 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	443
Årsverk ledere	14,30
Årsverk øvrige	105,40

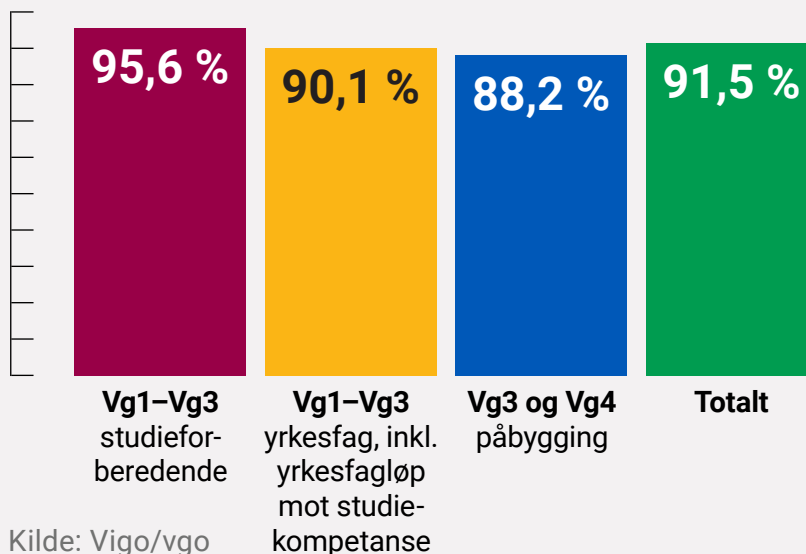
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Solør vgs	2,3 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Solør vgs	Innlandet
Studieforberedende	5,9 %	6,1 %
Yrkesfag	4,6 %	6,3 %
Påbygg	4,9 %	8,1 %
Total	4,7 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Solør vgs	Innlandet
Mestring	4,1	3,9
Faglig utfordring	4,4	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,7	3,6

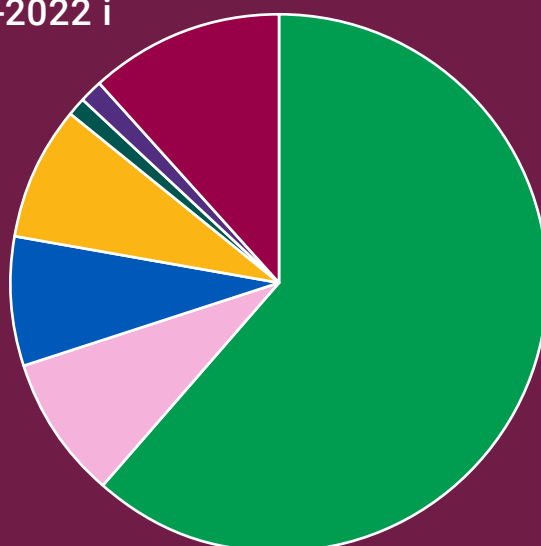
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

11,4 %	Ikke i opplæring
1,6 %	Omvalg/repetisjon Vg2
1,1 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
8,1 %	Påbygg
7,6 %	Yrkes-/studiekompetanse
8,6 %	Planlagt Vg3
61,6 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	415
Årsverk ledere	10,00
Årsverk øvrige	70,30

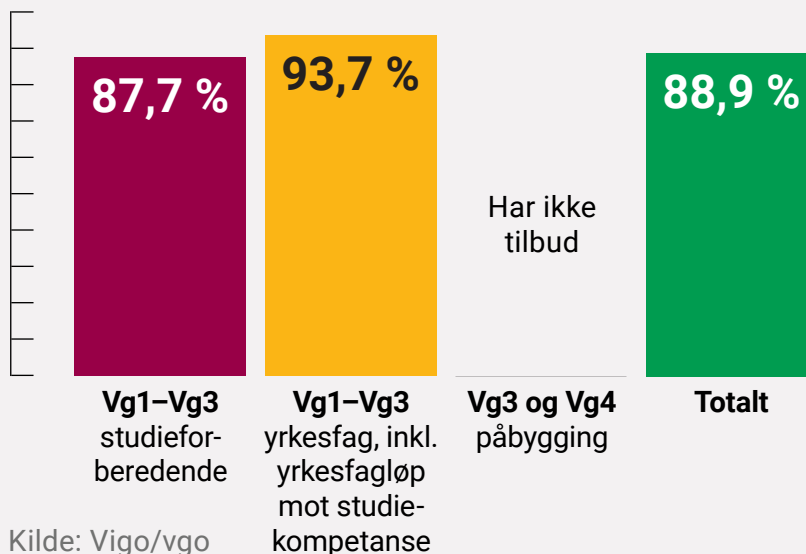
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Stange vgs	2,6 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Stange vgs	Innlandet
Studieforberedende	5,6 %	6,1 %
Yrkesfag	4,5 %	6,3 %
Påbygg	Ikke tilbud	8,1 %
Total	5,4 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Stange vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,3	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,5	3,6

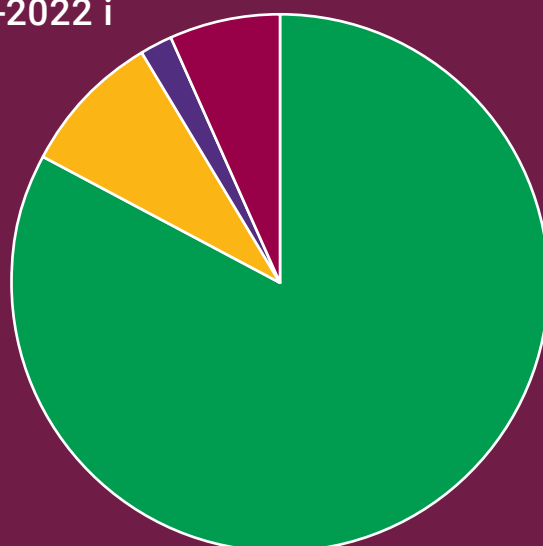
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

6,4 %	Ikke i opplæring
2,1 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
8,5 %	Påbygg
0 %	Yrkes-/studiekompetanse
0 %	Planlagt Vg3
83,0 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	449
Årsverk ledere	9,20
Årsverk øvrige	97,00

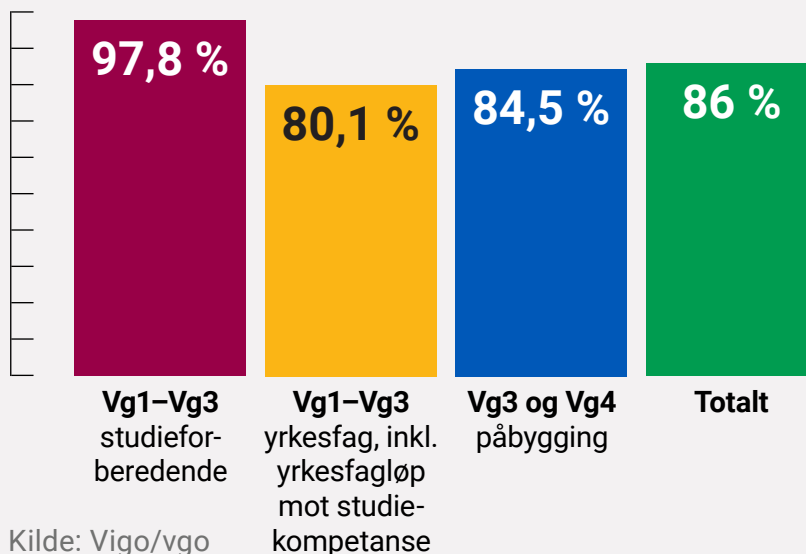
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Storhamar vgs	4,7 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Storhamar vgs	Innlandet
Studieforberedende	4,3 %	6,1
Yrkesfag	9,6 %	6,3
Påbygg	6,3 %	8,1
Total	7,6 %	6,3

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Storhamar vgs	Innlandet
Mestring	3,8	3,9
Faglig utfordring	4,3	4,4
Støtte fra lærer	4,1	4,2
Vurdering for læring	3,5	3,6

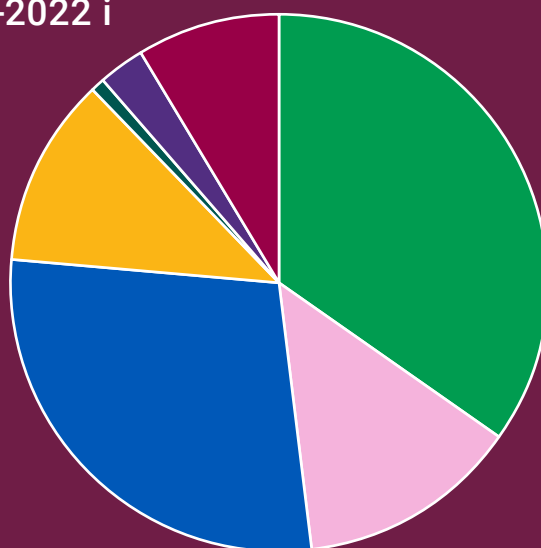
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

8,5 %	Ikke i opplæring
2,8 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0,9 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
11,3 %	Påbygg
28,3 %	Yrkes-/studiekompetanse
13,2 %	Planlagt Vg3
34,9 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	119
Årsverk ledere	8,00
Årsverk øvrige	53,80

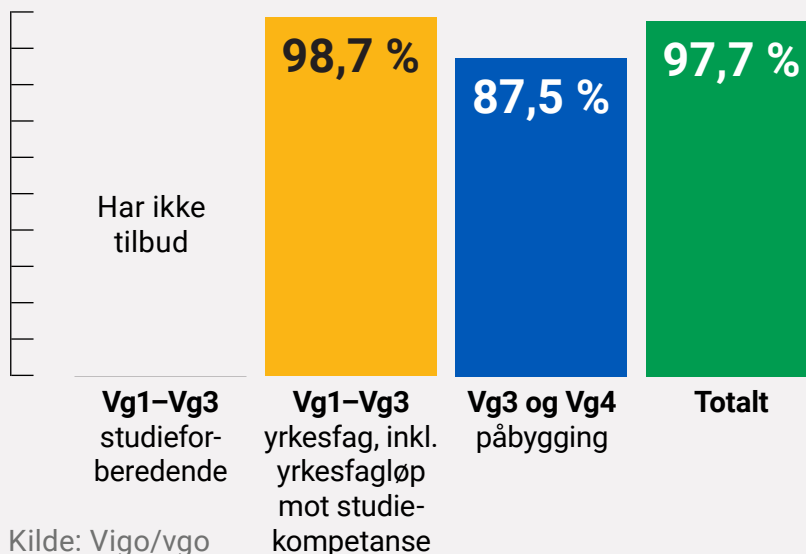
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Storsteigen vgs	1,2 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Storsteigen vgs	Innlandet
Studieforberedende	Ikke tilbud	6,1 %
Yrkesfag	5,3 %	6,3 %
Påbygg	4,0 %	8,1 %
Total	5,1 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

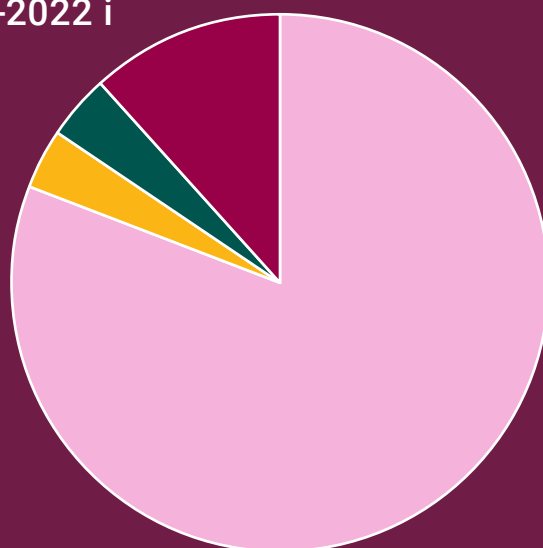
Elever 2022/23	Storsteigen vgs	Innlandet
Mestring	*	3,9
Faglig utfordring	*	4,4
Støtte fra lærer	*	4,2
Vurdering for læring	*	3,6

Kilde: Udir Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1. *Resultater fra Storsteigen er ikke inkludert pga. prikking.

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

11,5 %	Ikke i opplæring
0 %	Omvalg/repetisjon Vg2
3,8 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
3,8 %	Påbygg
0 %	Yrkes-/studiekompetanse
80,8 %	Planlagt Vg3
0 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	214
Årsverk ledere	6,90
Årsverk øvrige	41,00

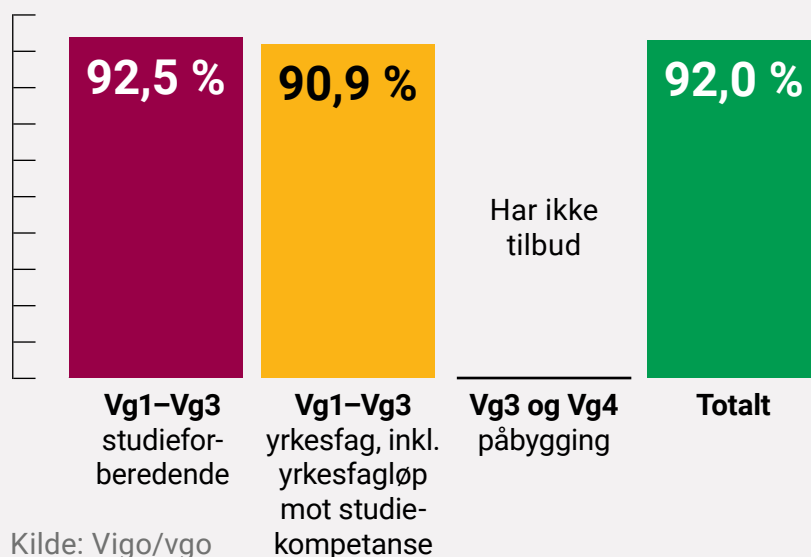
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Trysil vgs	2,0 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Trysil vgs	Innlandet
Studieforberedende	4,3 %	6,1 %
Yrkesfag	4,9 %	6,3 %
Påbygg	Ikke tilbud	8,1 %
Total	4,4 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Trysil vgs	Innlandet
Mestring	4,0	3,9
Faglig utfordring	4,6	4,4
Støtte fra lærer	4,3	4,2
Vurdering for læring	3,5	3,6

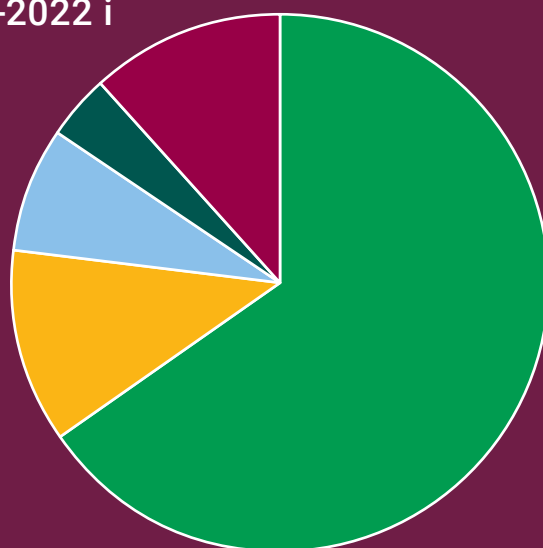
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

- 11,5 % Ikke i opplæring
- 0 % Omvalg/repetisjon Vg2
- 3,8 % Omvalg/repetisjon Vg1
- 7,7 % Alternativ Vg3
- 11,5 % Påbygg
- 0 % Yrkes-/studiekompetanse
- 0 % Planlagt Vg3
- 65,4 % Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	408
Årsverk ledere	7,20
Årsverk øvrige	80,80

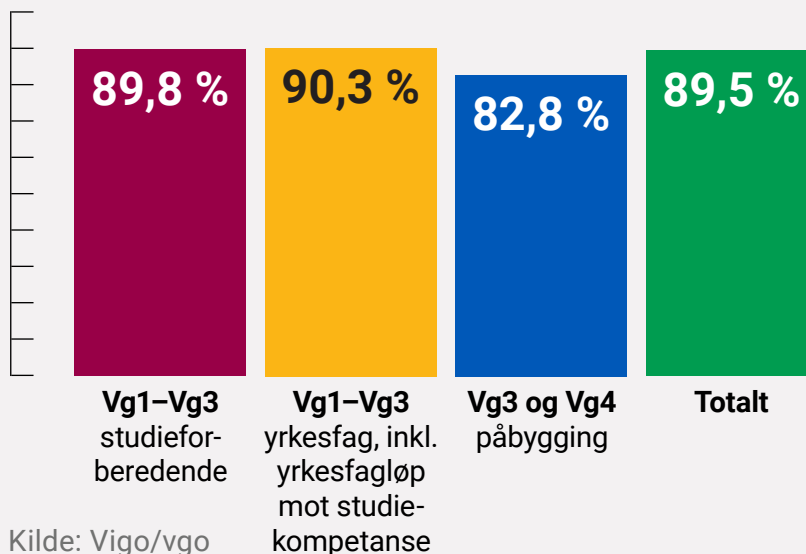
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Valdres vgs	3,1 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Valdres vgs	Innlandet
Studieforberedende	8,1 %	6,1 %
Yrkesfag	7,5 %	6,3 %
Påbygg	4,7 %	8,1 %
Total	7,6 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Valdres vgs	Innlandet
Mestring	4,0	3,9
Faglig utfordring	4,4	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,6	3,6

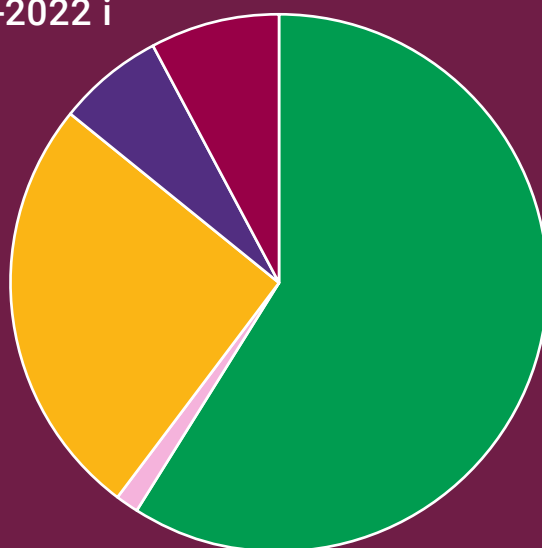
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

7,7 %	Ikke i opplæring
6,4 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
25,6 %	Påbygg
0 %	Yrkes-/studiekompetanse
1,3 %	Planlagt Vg3
59,0 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	369
Årsverk ledere	7,90
Årsverk øvrige	67,00

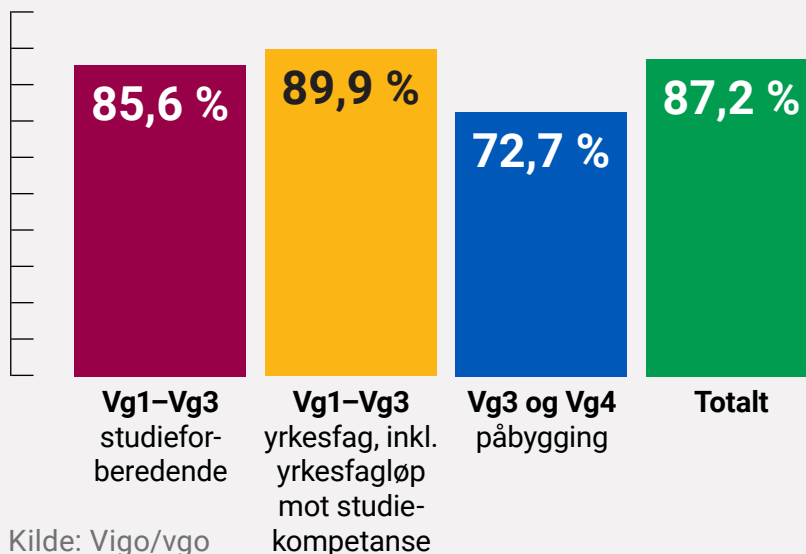
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Vinstra vgs	0,8 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Vinstra vgs	Innlandet
Studieforberedende	8,2 %	6,1 %
Yrkesfag	6,4 %	6,3 %
Påbygg	11,4 %	8,1 %
Total	7,5 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Vinstra vgs	Innlandet
Mestring	4,1	3,9
Faglig utfordring	4,4	4,4
Støtte fra lærer	4,2	4,2
Vurdering for læring	3,8	3,6

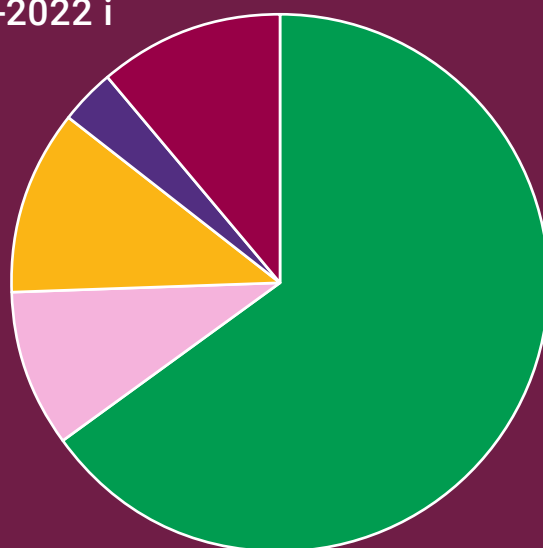
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

11,1 %	Ikke i opplæring
3,2 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
11,1 %	Påbygg
0 %	Yrkes-/studiekompetanse
9,5 %	Planlagt Vg3
65,1 %	Lære

Kilde: Vigo/vgo

Antall elver og ansatte

Elever	331
Årsverk ledere	7,00
Årsverk øvrige	41,90

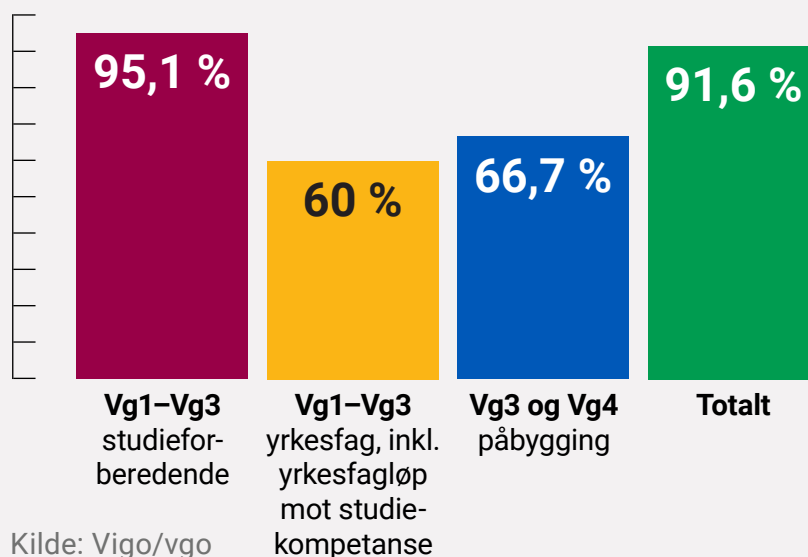
Kilde: Udir/HR

Elever som har sluttet

Øvrebyen vgs	2,5 %
Innlandet	3,2 %

Kilde: Vigo/vgo

Fullført og bestått

Fravær

Gjennomsnitt	Øvrebyen vgs	Innlandet
Studieforberedende	5,3 %	6,1 %
Yrkesfag	15,8 %	6,3 %
Påbygg	9,1 %	8,1 %
Total	5,9 %	6,3 %

Kilde: Vigo/vgo

Læringsmiljø for Vg1

Elever 2022/23	Øvrebyen vgs	Innlandet
Mestring	3,9	3,9
Faglig utfordring	4,5	4,4
Støtte fra lærer	4,1	4,2
Vurdering for læring	3,4	3,6

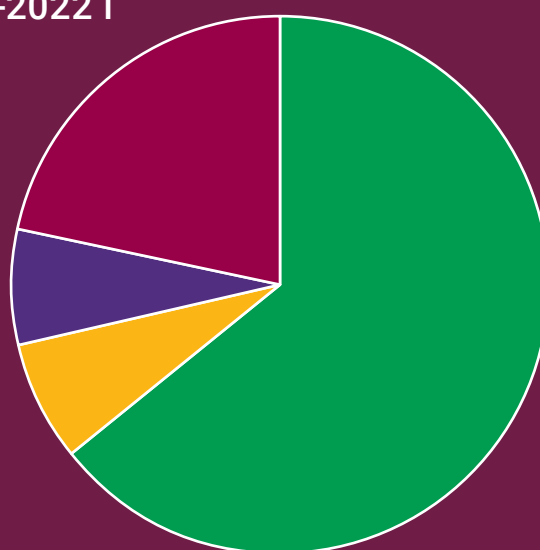
Kilde: Udir

Elevundersøkelsen er obligatorisk for alle på Vg1

Hva gjør yrkesfagelever etter Vg2 i 2021-2022 i prosent

21,4 %	Ikke i opplæring
7,1 %	Omvalg/repetisjon Vg2
0 %	Omvalg/repetisjon Vg1
0 %	Alternativ Vg3
7,1 %	Påbygg
0 %	Yrkes-/studiekompetanse
0 %	Planlagt Vg3
64,3 %	vLære

Kilde: Vigo/vgo

Antall ansatte

Antall ansatte, i 50 % stilling eller mer	102
Antall årsverk	85

Kilder: VGO

Yrkesfag

Andel personer som tar yrkesfaglig utdanning	69 %
--	------

Kilder: VGO

Voksne i opplæring i Innlandet fylke

Karriere Innlandet	1966
Fylkesdekkende senter for nettundervisning (Trysil vdg. skole)	91
Voksenagronom, (Jønsberg, Lena-Valle og Storsteigen vdg. skoler)	107
Personer over 25 år i ordinær videregående opplæring	91
Sum voksne i opplæring i Innlandet fylke	2255

Kilder: VGO

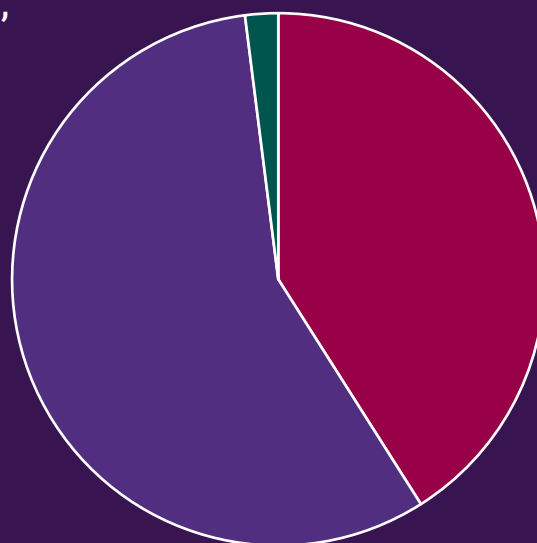
Fag til generell studiekompetanse

Andel personer som tar fag til generell studiekompetanse	31 %
Andel personer som tar fag til generell studiekompetanse	63 %
Andel personer uten rett til opplæring	37 %
Av deltakerne andelen minoritetsspråklige:	48 %
Antall i prosjektet «Menn i helse»	27
Antall i MFY (Modulstrukturert fag- og yrkesopplæring)	125

Kilder: VGO

Avlagte fag- og svenneprøver i Innlandet, personer over 25 år

- Bestått meget godt 41 %
- Bestått 57 %
- Ikke bestått 2%

Karriereveiledning

Antall kandidater til karriereveiledning	1845
Antall samtaler pr kandidat snitt	1,4
Antall gruppeveiledninger	60
Andel kvinner til karriereveiledning	67 %
Andel menn til karriereveiledning	33 %

Kilder: VGO

Studieveiledning

Veiledningstilbud til kandidater som har søkt Karriere Innlandet om videregående opplæring.	
Antall kandidater til studieveiledning	1613
Antall samtaler pr kandidat snitt	1,7

Kilder: VGO

Opplæring innen kriminalomsorgen

Antall deltatt i undervisning	553
Personer til karriereveiledning	652

Kilder: VGO. Opplæringsansvaret ligger til enkelte av de videregående skolene

Opplæring i institusjoner for rus og psykiatri

Antall personer i opplæring i yrkesfag	89
Antall personer i opplæring i fag til generell studiekompetanse	109
Sum antall personer i opplæring	198
Antall personer med rett til opplæring	159
Antall personer uten rett til opplæring	39
Andel personer med annet morsmål i opplæring	14 %
Antall kandidater til karriereveiledningssamtaler	135
Antall karriereveiledningssamtaler i snitt pr kandidat	1,5
Andel kvinner til karriereveiledningssamtale	46 %
Andel menn til karriereveiledningssamtale	54 %

Kilder: VGO. Opplæringsansvaret ligger hos Karriere Innlandet Gjøvik

Prosjekter

Voksnes læring deltar i en rekke nasjonale og regionale prosjekter. Dette er en betydelig del av porteføljen til enheten. De største prosjektene enheten deltar i inneværende periode er:

Prosjekt	Beskrivelse
Modulstrukturert fag- og yrkesopplæring	Til sammen sju prosjekter, gjennomføres på alle ni sentre. Opplæringen er modulstrukturert og foregår hovedsakelig i bedrift. To av prosjektene kombinerer grunnskole og videregående opplæring.
Digitalisering av voksenagronom	Nasjonalt prosjekt, med formål om å styrke faglærerens kompetanse innenfor pedagogisk planlegging og bruk av digitale læringsressurser.
Nasjonal modell for voksenagronom	Baserer seg på lærerplanene i offentlig opplæring.
Bemanning av nasjonal digital karriereveiledningstjeneste	Nasjonalt prosjekt for å øke tilgangen til karriereveiledning og styrke kvaliteten i karriereveiledningen.
Tilrettelagt fag og yrkesopplæring (Skriv-gjør-lær)	Språkopplæring og identifisering for en nasjonal modell for tilrettelagt fag- og yrkesopplæring, fire senter deltar i prosjektet.
Menn i helse	Deltakere tar fagbrev som helsefagarbeider, tilrettelagt menn. Samarbeid med NAV.
INNsats	Nasjonalt samarbeidsprosjekt med NAV i Innlandet. Samordning av tjenester, skape en helhetlig struktur for deltakere på vei mot fag- eller svennebrev.
Karriereveiledning for nyankomne flyktninger	Videreutvikling av tilbudene rettet mot nyankomne flyktninger og innvandrere.
Utdanningsløftet	Nasjonale midler som skal øke andelen kandidater som er ledige, permitterte og uten rett til videregående opplæring for voksne – mulighet til å fullføre videregående opplæring.
Praksisveiledning for ansatte i helsesektoren	Midler fra Statsforvalteren for å øke andelen ansatte i helsesektoren som for gjennomført opplæring i praksisveiledning.
Etablering av studiesenter	Tilrettelegging/koordinering av desentrale fag- og høyskole-tilbud i fire regioner.

Innlandet
fylkeskommune

